

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS
ĮSTATYMAS

1998 m. gegužės 5 d. Nr. VIII-723
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato krašto apsaugos sistemos organizavimo, valdymo ir kontrolės pagrindus, karo tarnybos atlikimo ir karių aprūpinimo tvarką, taip pat civilių tarnybos krašto apsaugos sistemoje ypatumus.

2 straipsnis. Įstatyme vartojamos pagrindinės sąvokos

1. **Krašto apsaugos sistema** – Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo sistemos dalis, kurią sudaro valstybės institucijų, kurių paskirtis saugoti ir ginti valstybės suverenitetą, jos teritorijos neliečiamybę bei vientisumą, vykdyti Lietuvos tarptautinius gynybos ir karinio bendradarbiavimo įsipareigojimus, kitas su krašto apsauga susijusias funkcijas, taip pat šių institucijų įsteigtų įmonių ir įstaigų bei krašto apsaugos reikmėms skirtų karinių teritorijų ir kitų infrastruktūros objektų visuma.

2. **Lietuvos kariuomenė (toliau – kariuomenė)** – valstybės ginkluotos gynybos institucija – krašto apsaugos sistemos pagrindinė dalis, sauganti valstybės suverenitetą, jos teritorijos bei oro erdvės neliečiamybę, ginklu ginanti valstybę nuo agresijos ar kitokio ginkluoto užpuolimo, vykdanči karines užduotis pagal Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus.

3. **Karinis vienetas** – bet kokio dydžio kiekvienas patvirtintos struktūros kariuomenės vienetas, turintis bendrą užduotį.

4. **Dalinys** – batalionas arba jam prilygintas (susidedantis bent iš dviejų kuopų) patvirtintos nuolatinės struktūros kariuomenės karinis vienetas.

5. **Junginys** – keli daliniai ar kitokie struktūriniai kariniai vienetai, turintys bendrą operacinę paskirtį ar užduotį ir vadovaujami vieno vado.

6. **Aktyvusis kariuomenės rezervas (toliau – aktyvusis rezervas)** – atsargos kariai, įrašyti į kariuomenės atsargos personalo aktyviojo rezervo įskaitą ir teisės aktų nustatyta tvarka periodiškai atliekantys karines užduotis bei dalyvaujantys karinėse pratybose ar mokymuose.

7. **Operacinis vadovavimas** – naudojimasis vadui deleguota teise organizuoti jam paskirtas pajėgas ir per karinių vienetų vadus vadovauti šių pajėgų veiksmams taip, kaip jis numato esant reikalinga, kad pajėgos galėtų įvykdyti paskirtą misiją ar užduotį. Atsakomybė už karinių vienetų rengimą, administravimą, vidaus organizavimą, discipliną ir logistiką į operacinio vadovavimo sampratą neįeina.

8. **Karinė teritorija** – krašto apsaugos sistemos institucijų valdoma ar jų naudojama teritorija (lauko teritorija, pastatas ar patalpa), kitokia aptverta ar kitu suprantamu būdu pažymėta teritorija, priskirta ir (ar) naudojama krašto apsaugos sistemos institucijų reikmėms, taip pat suprantamu būdu pažymėta vietovė, kurioje kariuomenė atlieka karinius mokymus ir pratybas, sprogmenų kenksmingumo pašalinimo, gelbėjimo ar kitus valstybės saugumo ir gynybos reikmėmis skirtus darbus šių pratybų, mokymų ar darbų metu.

9. **Karinė operacija** – kariniai veiksmai vykdanč strategines, taktines ar administracines karines užduotis (misijas) ir mokymus.

10. **NATO standartai** – NATO institucijų nustatytų bendrų principų, norminių dokumentų ir standartų, reglamentuojančių NATO narių karinių ir kitokių gynybos struktūrų, taip pat su jomis susijusių kitų institucijų veiklą, visuma.

11. **Tikroji karo tarnyba** – Lietuvos Respublikos piliečių privalomoji karo tarnyba, profesinė karo tarnyba, krašto apsaugos savanorių karo tarnyba, taip pat kariūnų tarnyba.

12. **Privalomoji karo tarnyba** – Lietuvos Respublikos Konstitucijos nustatyta Lietuvos Respublikos piliečio privaloma karo tarnyba, atliekama įstatymų nustatyta tvarka. Ją sudaro įstatymo nustatytos trukmės nuolatinė ar kitais būdais atliekama pradinė karo tarnyba ir nenuolatinė tarnyba aktyviajame rezerve bei tarnyba mobilizacijos atveju.

13. **Profesinė karo tarnyba** – Lietuvos Respublikos piliečio pagal profesinės karo tarnybos sutartį savanoriškai įsipareigota ir teisės aktų nustatytais sąlygomis bei tvarka atliekama nuolatinė karo tarnyba kariuomenėje ar kitose krašto apsaugos sistemos institucijose, taip pat šio įstatymo nustatytais atvejais kitose valstybės, užsienio valstybių ar tarptautinėse institucijose.

14. **Krašto apsaugos savanorių karo tarnyba** (toliau – **savanorių karo tarnyba**) – Lietuvos Respublikos piliečių pagal kario savanorio tarnybos sutartį savanoriškai įsipareigota ir teisės aktų nustatytais sąlygomis bei tvarka atliekama nenuolatinė karo tarnyba kariuomenėje.

15. **Tarnyba aktyviajame rezerve** – teisės aktų nustatyta tvarka savanoriškai įsipareigota arba privaloma nenuolatinė atsargos karių karo tarnyba.

16. **Karys** – Lietuvos Respublikos pilietis, atliekantis tikrąją karo tarnybą.

17. **Karys savanoris** – Lietuvos Respublikos pilietis, atliekantis savanorių karo tarnybą.

18. **Atsargos karys** – teisės aktų nustatyta tvarka į kariuomenės atsargos personalo (aktyviojo ar individualiojo rezervo) įskaitą įrašytas Lietuvos Respublikos pilietis, įgijęs reikiamą pagrindinį karinį parengimą.

19. **Civilinė krašto apsaugos tarnyba** – Lietuvos Respublikos piliečio pagal civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartį savanoriškai įsipareigota ir teisės aktų nustatytais sąlygomis bei tvarka atliekama statutinė valstybės tarnyba.

20. **Kariūnas** – karys, atliekantis karo tarnybą studijuodamas Lietuvos arba užsienio karo mokymo įstaigoje, kurią baigusiems suteikiamas karininko laipsnis. Kariūno tarnyba trunka, kol jis priimamas į profesinę karo tarnybą ar išleidžiamas į atsargą arba teisės aktų ar karo mokymo įstaigoje nustatyta tvarka iš jos atleidžiamas ar pašalinamas.

21. **Individualusis rezervas** – įrašyti į kariuomenės atsargos personalo individualiojo rezervo įskaitą atsargos kariai, dėl amžiaus ar dėl kitų priežasčių negalintys arba atleisti nuo prievolės tarnauti aktyviajame rezerve, kuriuos galima pašaukti į privalomąją karo tarnybą tik mobilizacijos atveju.

22. **Dimisija** – kario išleidimas iš profesinės, savanorių karo tarnybos, kai jis dėl amžiaus ar dėl sveikatos būklės neįrašomas į kariuomenės atsargos personalo įskaitą, arba atsargos kario išbraukimas iš kariuomenės atsargos personalo įskaitos dėl amžiaus ar sveikatos būklės.

23. **Laikinis profesinės karo tarnybos personalo rezervas** – profesinės karo tarnybos karių kategorija, į kurią perkeliama laikinai nevykdantys savo nuolatinių pareigų profesinės karo tarnybos kariai.

24. **Šauktinis** – karo prievolinkas, Kario prievolės įstatymo nustatyta tvarka ir būdais iki nustatyto amžiaus neatlikęs privalomosios pradinės ar alternatyviosios tarnybos ir nuo jos neatleistas. Nuo šaukimo komisijos paskyrimo atlikti privalomąją karo tarnybą iki kario statuso įgijimo šauktinis vadinamas naujoku.

25. **Liktinis** – Lietuvos Respublikos pilietis, kuris atlikdamas privalomąją pradinę karo tarnybą buvo atrinktas į profesinę karo tarnybą ir sudarė profesinės karo tarnybos sutartį.

26. **Karinis atstovas** – nuolatinis Lietuvos kariuomenės vado atstovas tarptautinėje organizacijoje. Karinis atstovas gali turėti pavduotojus ir padėjėjus.

27. **Karybos srities standartizacija** – NATO valstybių tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais bei NATO institucijų sprendimais nustatytų NATO standartų įdiegimas reglamentuojant gynybos planavimą, karinių operacijų rengimą ir vykdymą, ginkluotę ir amuniciją, informacijos ir ryšių sistemas, kitas technines priemones, žemėlapius ir dokumentaciją bei kitus su krašto apsauga susijusius techninius klausimus, taip pat originaliųjų Lietuvos karybos standartų nustatymas. Karybos srities standartizacijos tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

28. Paieškos ir gelbėjimo rajonas suprantamas taip, kaip apibrėžiamas Saugios laivybos įstatyme; jūros rajonas ir vidaus vandenys suprantami taip, kaip apibrėžiami Jūros aplinkos apsaugos įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-1907](#), 2003-12-16, *Žin.*, 2004, Nr. 4-28 (2004-01-07)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, *Žin.*, 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)

3 straipsnis. Krašto apsaugos sistema

1. Krašto apsaugos sistemą sudaro:

1) Krašto apsaugos ministerija – vadovaujanti krašto apsaugos sistemos institucija;
2) kariuomenė, o įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) atveju, – ir kitos ginkluotosios pajėgos: Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Valstybės sienos apsaugos tarnyba), Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba), koviniai Lietuvos šaulių sąjungos būriai ir kiti koviniai piliečių bei jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo (partizanų) vienetai, pavaldūs ginkluotųjų pajėgų vadovybei;

3) Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija;

4) žvalgybos ir kontržvalgybos tarnyba (Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos), karo prievolės ir mobilizacijos bei kitos krašto apsaugos ministrui pavaldžios institucijos;

5) krašto apsaugos reikmėms skirtos karinės teritorijos ir kiti infrastruktūros objektai;

6) įmonės ir įstaigos, kurių steigėja yra Krašto apsaugos ministerija ar kitos krašto apsaugos sistemos institucijos.

2. Lietuvos krašto apsaugos sistema plėtojama kaip transatlantinės kolektyvinės gynybos sistemos dalis. Tuo tikslu:

1) krašto apsaugos sistemos institucijos bendradarbiauja su atitinkamomis NATO bei Europos Sąjungos ir kitų NATO bei Europos Sąjungos valstybių institucijomis planuojant bendrą gynybą, tarptautines karines operacijas (toliau – tarptautinės operacijos) ir jas vykdančias;

2) kariuomenė ir kitos krašto apsaugos sistemos institucijos plėtojamos pagal NATO standartus, užtikrinant veiksmingą jų sąveiką su NATO bei Europos Sąjungos institucijomis ir kitų NATO bei Europos Sąjungos valstybių ginkluotosiomis pajėgomis;

3) kariai rengiami dalyvauti kolektyvinės gynybos, reagavimo į krizes ir kitose tarptautinėse operacijose;

4) Lietuvos karinė civilinė oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos sistema plėtojama kaip NATO integruotos oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos sistemos dalis;

5) užtikrinant įslaptintos informacijos apsaugą, taikomi NATO ir Europos Sąjungos įslaptintos informacijos apsaugos standartai;

6) vykdoma karybos srities standartizacija;

7) įgyvendinamos kitos narystės NATO ir dalyvavimo Europos Sąjungos bendrojoje gynybos politikoje priemonės, taip pat įstatymų nustatyta tvarka užtikrinamas narystės NATO ir dalyvavimo Europos Sąjungos bendrojoje gynybos politikoje priemonių įgyvendinimas.

3. Krašto apsaugos sistemos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka valdo ir (ar) naudoja karines teritorijas savo funkcijoms ir uždaviniams vykdyti. Krašto apsaugos sistemos institucijų bei kariuomenės vienetų vadai (viršininkai) ir kiti pareigūnai atsako už įstatymų ir kitų teisės aktų laikymąsi jų valdomose ar naudojamose karinėse teritorijose. Karinėse teritorijose civilinių institucijų pareigūnai savo funkcijas gali atlikti tik Vyriausybės nustatytais atvejais ir tik kartu dalyvaujant atitinkamoje karinėje teritorijoje kontrolės teises turintiems krašto apsaugos sistemos pareigūnams. Karinių teritorijų kontrolės režimą ir vidaus tvarką pagal savo kompetenciją nustato krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas arba tam deleguotus įgaliojimus turintys dalinių, kitų karinių vienetų, tarnybų ar kitų krašto apsaugos institucijų vadai (viršininkai).

4. Krašto apsaugos sistemoje yra karo kapelionai. Jų veiklos sąlygas ir tvarką pagal savo kompetenciją reglamentuoja krašto apsaugos ministras, derindamas tai su atitinkamų valstybės pripažintų tradicinių Lietuvoje bažnyčių, kurios skiria kapelionus, vadovybe.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-2006](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 92-2858 (2000 10 31)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, Žin., 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-410](#), 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 95-4035 (2009-08-08)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

4 straipsnis. Krašto apsaugos sistemos institucijų veiklos teisiniai pagrindai

Krašto apsaugos sistemos institucijos savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais ir kitais Seimo priimtais teisės aktais, Respublikos Prezidento dekretais,

Vyriausybės nutarimais, krašto apsaugos ministro įsakymais ir Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis.

5 straipsnis. Krašto apsaugos sistemos institucijų tarptautinis bendradarbiavimas

1. Krašto apsaugos sistemos institucijos pagal savo kompetenciją bendradarbiauja su atitinkamomis NATO bei Europos Sąjungos ir kitų NATO bei Europos Sąjungos valstybių institucijomis:

- 1) rengdamos kariuomenę ir kitas krašto apsaugos sistemos institucijas;
- 2) rengdamos karius ir civilius statutinius valstybės tarnautojus dalyvauti tarptautinėse operacijose;
- 3) keisdamosi jų funkcijoms vykdyti reikalinga informacija bei užtikrindamos įslaptintos informacijos apsaugą;
- 4) vykdydamos karybos srities standartizaciją;
- 5) mokydamos karius, krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartį;
- 6) išgydamos ir tobulindamos ginkluotę, amuniciją bei kitą techniką;
- 7) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka užtikrindamos valstybės teritorijos karinę apsaugą, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimą bei kontrolę, taip pat reaguodamos į valstybės suvereniteto pažeidimus sausumoje, oro erdvėje ir teritorinėje jūroje;
- 8) žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo srityje;
- 9) kitose gynybos bei krašto apsaugos sistemos plėtros srityse.

2. Krašto apsaugos sistemos institucijos pagal savo kompetenciją taip pat bendradarbiauja su atitinkamomis narystės NATO siekiančių bei kitų valstybių ir tarptautinėmis institucijomis.

3. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos kariniai vienetai, kariai ir civiliai krašto apsaugos sistemos tarnautojai dalyvauja tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose karinio bendradarbiavimo renginiuose, taip pat užsienio valstybių kariniai vienetai, kariai ir karinėms pajėgoms priskirti civiliai tarnautojai dalyvauja tarptautinėse operacijose, pratybose ir kituose tarptautiniuose karinio bendradarbiavimo renginiuose Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, *Žin.*, 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)

ANTRASIS SKIRSNIS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR VALDYMO PAGRINDAI

6 straipsnis. Krašto apsaugos sistemos principai

1. Krašto apsaugos sistema plėtojama pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo nuostatas.

2. Krašto apsaugos sistemos institucijoms taikomas demokratinės civilių kontrolės principas.

7 straipsnis. Civilių demokratinė kariuomenės kontrolė

1. Kariuomenės plėtrą ir jos apginklavimui bei kitoms reikmėms skirtus asignavimus nustato Seimas. Seimas įstatymų nustatyta tvarka vykdo krašto apsaugos sistemos parlamentinę kontrolę.

2. Nacionalinė gynybos politika ir Seimo patvirtinti asignavimai gynybai skelbiami viešai.

3. Sprendimus dėl mobilizacijos, karo padėties paskelbimo, ginkluotųjų pajėgų panaudojimo ir dėl gynybos nuo ginkluotos agresijos priima Respublikos Prezidentas ir Seimas Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų nustatyta tvarka.

4. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinta ilgalaikė valstybine krašto apsaugos sistemos plėtros programa, sprendimus dėl kariuomenės aprūpinimo, ginkluotės įsigijimo ir krašto apsaugos sistemos materialinės bazės plėtros priima Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

5. Vyriausybė, krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas yra atsakingi Seimui už ginkluotųjų pajėgų tvarkymą ir vadovavimą joms.

6. Krašto apsaugos ministru, viceministrais ir ministerijos kancleriu gali būti tik civiliai.

7. Tik Respublikos Prezidentas savo dekretu patvirtina kariuomenės dislokavimo taikos metu vietas ir manevravimo teritorines ribas bei sprendimus dėl kariuomenės dalinių perdislokavimo.

8. Ne mažesnio kaip dalinio dydžio karinis vienetas taikos metu gali judėti už patvirtintų jo manevravimo teritorinių ribų tik pagal krašto apsaugos ministro įsakymą, suderintą su Respublikos Prezidentu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-188](#), 2009-03-10, *Žin.*, 2009, Nr. 29-1142 (2009-03-17)

8 straipsnis. Krašto apsaugos sistemos finansavimas, veiklos kontrolė ir jos juridinių asmenų sandorių sudarymo apribojimai

1. Krašto apsaugos sistemos institucijos finansuojamos iš valstybės biudžeto. Krašto apsaugos sistemai plėtoti gali būti nustatyta tvarka panaudoti ir užsienio kreditai bei parama.

2. Vyriausiasis krašto apsaugos sistemos asignavimų valdytojas yra krašto apsaugos ministras. Krašto apsaugos sistemos institucijų finansinė veikla ir biudžetai kontroliuojami įstatymų nustatyta tvarka.

3. Kariuomenės ir kitų krašto apsaugos sistemos juridinių asmenų, išskyrus Krašto apsaugos ministeriją, sandorių sudarymui gali būti taikomi apribojimai, kuriuos nustato krašto apsaugos ministras.

9 straipsnis. Krašto apsaugos ministerija

1. Tiek, kiek Krašto apsaugos ministerijos valdymo ypatumų nenustato šio įstatymo 15 straipsnis, jos valdymą ir valdymo struktūrą reglamentuoja Vyriausybės įstatymas ir Viešojo administravimo įstatymas.

2. Krašto apsaugos ministerijai vadovauja ministras. Vadovaudamasis Vyriausybės įstatymu, šiuo įstatymu ir kitais teisės aktais, ministras nustato viceministrų, ministerijos kanclerio ir Gynybos štabo viršininko kompetenciją bei funkcijas.

3. Krašto apsaugos ministerijos pagrindiniai uždaviniai:

1) vykdyti strateginį krašto apsaugos sistemos planavimą, plėtoti krašto apsaugos sistemą ir kariuomenės gynybinį pajėgumą, parengti kariuomenę ir kitas krašto apsaugos sistemos institucijas Lietuvos valstybės ir bendrai NATO valstybių gynybai, kitiems NATO uždaviniams, Europos Sąjungos bendrajai gynybos politikai bei kitiems tarptautiniams įsipareigojimams vykdyti;

2) užtikrinti valstybės gynybos ir karinių bei kitų krašto apsaugos funkcijų vykdymą taikos bei karo sąlygomis;

3) įstatymų nustatytoje nacionalinio saugumo užtikrinimo srityse teisės aktų nustatyta tvarka administruoti krašto apsaugos sistemos žvalgybos ir kontržvalgybos institucijų veiklą;

4) administruoti krašto apsaugos sistemos institucijų tarptautinį bendradarbiavimą, pagal savo kompetenciją užtikrinti tarptautinių sutarčių ir susitarimų vykdymą, tarptautinio bendradarbiavimo planų ir programų rengimą bei įgyvendinimą;

5) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka administruoti krašto apsaugos sistemos personalą, karo tarnybą ir mobilizaciją;

6) administruoti viešosios informacijos apie krašto apsaugos sistemą teikimą, kariuomenės bendradarbiavimą su civilinėmis institucijomis, Lietuvos šaulių sąjunga ir kitomis asociacijomis bei viešosiomis įstaigomis, tiesiogiai prisidedančiomis prie krašto apsaugos sistemos stiprinimo ir visuomenės parengimo gynybai;

7) teisės aktų nustatyta tvarka administruoti karybos srities standartizaciją;

8) vykdyti šio ir kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų krašto apsaugos ministrui nustatytas funkcijas.

4. Krašto apsaugos ministerija turi teisę:

1) steigti arsenalą, karinės technologijos instituciją, ginklų bei karinės technikos remonto įmones;

2) steigti karinį archyvą;

3) turėti karo medicinos ir sveikatos priežiūros institucijas;

4) turėti žvalgybos ir kontržvalgybos operatyvines tarnybas;

5) steigti karių kultūros ir poilsio įstaigas – karininkų ramoves ir sporto klubus;

6) steigti visuomenės informavimo priemones arba jų redakcijas;

7) turėti savo butų fondą ir nuomotį namus bei butus kariams aprūpinti tarnybinėmis gyvenamosiomis patalpomis;

8) gauti užsienio paramą krašto apsaugos sistemai ir įvežti ją per valstybės sieną;

9) įsigyti ir įvežti per valstybės sieną krašto apsaugos sistemai reikalingus ginklus, šaudmenis, sprogmenis, specialiąsias priemones, karinę techniką ir kitas su ginkluote susijusias prekes.

5. Administruodama krašto apsaugos sistemos personalą, Krašto apsaugos ministerija gali siųsti kandidatus mokytis užsienio karo ir kitose mokymo įstaigose. Kandidatų atrankos sąlygas ir tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1135](#), 2002-10-15, *Žin.*, 2002, Nr. 102-4550 (2002-10-25)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-188](#), 2009-03-10, *Žin.*, 2009, Nr. 29-1142 (2009-03-17)

Nr. [XI-410](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4035 (2009-08-08)

10 straipsnis. Krašto apsaugos ministro teisės, pareigos ir atsakomybė

1. Krašto apsaugos ministras vadovauja Krašto apsaugos ministerijos ir visos krašto apsaugos sistemos veiklai. Jis atsako už gynybos politikos įgyvendinimą, krašto apsaugos sistemai priskirtų uždavinių ir funkcijų vykdymą, krašto apsaugos sistemos plėtrą bei efektyvų jai skirtų išteklių naudojimą.

2. Krašto apsaugos ministras:

1) vadovauja gynybos politikos įgyvendinimui, krašto apsaugos sistemos ir jos pajėgumų plėtrai, tarptautiniam gynybos bei kariniam bendradarbiavimui, taip pat pagal įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytą kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai NATO, Europos Sąjungos ir kitose tarptautinėse gynybos institucijose;

2) tvirtina krašto apsaugos sistemos institucijų nuostatus (išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus) ir karinių specialybių sąrašą, taip pat nustato krašto apsaugos sistemos institucijų ir jų padalinių struktūrą bei pareigybių sąrašus;

3) nustato krašto apsaugos sistemos personalo komplektavimo, mokymo ir valdymo bei kitų krašto apsaugos sistemos vidaus administravimo sričių politiką;

4) nustato išteklių politiką ir jų efektyvaus naudojimo bei kontrolės tvarką;

5) nustato krašto apsaugos sistemos veiklos apsaugos ir vidaus saugumo reikalavimus ir jų įgyvendinimo tvarką;

6) nustato Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos duomenų kaupimo, apdorojimo ir teikimo tvarką;

7) teikia Respublikos Prezidentui tvirtinti kariuomenės dalinių nuolatinio dislokavimo vietas, taip pat kartu su užsienio reikalų ministru teikia Respublikos Prezidentui pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose ir kitų valstybių karinių vienetų dalyvavimo tarptautinėse operacijose Lietuvos Respublikos teritorijoje;

8) rengia ir teikia Valstybės gynybos tarybai svarstyti ir, gavęs jos pritarimą bei rekomendaciją, tvirtina valstybės karinę strategiją;

9) teikia Valstybės gynybos tarybai svarstyti ir, gavęs jos pritarimą, Vyriausybės įgaliotas kiekvienais metais teikia Seimui tvirtinti kitų metų principinę kariuomenės struktūrą (nuolatinius junginius ir dalinius), ribinius karių skaičius (bendrą ribinį karių skaičių, ribinius profesinės ir privalomosios pradinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių, kariūnų, kiekvieno laipsnio vyresniųjų karininkų, generolų ir admirolų skaičius), civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ribinį skaičių, taip pat principinę kariuomenės struktūros 6 metų planavimo gaires ir šiame punkte nurodytų karių ir civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekančių statutinių valstybės tarnautojų ribinį skaičių;

10) nustato karių atrankos ir vadų skyrimo į pareigas sistemą bei tvarką;

11) nustato karių atrankos aukštesniam laipsniui gauti sistemą; suteikia kariams aukštesnius laipsnius, išskyrus pirmąjį karininko laipsnį ir aukštesnius už pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnius;

12) teikia Respublikos Prezidentui pasiūlymus suteikti kariams pulkininko (jūrų kapitono) ir generolų (admirolų) laipsnius ir, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 85 straipsniu, pasirašo Respublikos Prezidento aktus-dekretus dėl aukščiausių karinių laipsnių suteikimo;

13) teikia Respublikos Prezidentui pasiūlymus dėl karių, įstatymu jiems prilygintų asmenų, kitų krašto gynyboje pasižymėjusių asmenų valstybinių apdovanojimų;

14) teikia Respublikos Prezidentui siūlymus dėl kariuomenės vado kandidatūrų;

15) skiria į pareigas ir iš jų atleidžia krašto apsaugos generalinį inspektorių ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininką, kariuomenės vado teikimu skiria į pareigas ir iš jų atleidžia Gynybos štabo viršininką, Jungtinio štabo viršininką, kariuomenės pajėgų rūšių vadus, krašto apsaugos savanorių pajėgų vadą, teisės aktų nustatyta tvarka skiria į pareigas ir iš jų atleidžia karinius atstovus ir specialiuosius atašė bei jų pavaduotojus ir padėjėjus, taip pat tvirtina šiame punkte nurodytų pareigybių nuostatus (aprašus);

16) nustato karių rotacijos ir skyrimo į pareigas tvarką, skiria karius į kariuomenės pajėgų rūšių vadų pavaduotojų, junginių ir dalinių vadų pareigas, taip pat į pulkininko leitenanto (komandoro) ir aukštesnį laipsnį atitinkančias pareigas, juos atleidžia iš pareigų ar perkelia iš vienos krašto apsaugos sistemos institucijos arba kariuomenės junginio ar dalinio į kitą; skiria karius į pareigas Krašto apsaugos ministerijoje ir įstaigose prie Krašto apsaugos ministerijos, prireikęs deleguoja karius į tarnybą krašto apsaugos sistemai nepriklausančiose valstybės institucijose, kitų valstybių ar tarptautinėse institucijose;

17) priima karius į profesinę karo tarnybą ir išleidžia juos į atsargą;

18) nustato profesinės karo tarnybos karių perkėlimo į laikinąją profesinės karo tarnybos rezervą tvarką ir tvirtina šio rezervo nuostatus;

19) įsteigia krašto apsaugos sistemos medalius, kvalifikacijos bei pasižymėjimo ženklus ir nustato apdovanojimo jais tvarką;

20) vykdo kitus įstatymų, Vyriausybės ir Ministro Pirmininko jam suteiktus įgaliojimus.

3. Krašto apsaugos ministras duoda užduotis ir leidžia įsakymus bei įsakymais patvirtintus kitus teisės aktus visoms krašto apsaugos sistemos institucijoms.

4. Krašto apsaugos ministras savo įsakymais gali deleguoti dalį šiame įstatyme numatytų teisių, pareigų ir atsakomybės viceministrams, ministerijos kancleriui, kariuomenės vadui, kitiems vadams ir krašto apsaugos sistemos institucijų bei padalinių vadovams, nustatydamas naudojimosi jo deleguotomis teisėmis ir sprendimų priėmimo sąlygas, procedūras ir tvarką.

5. Krašto apsaugos ministro, kaip Vyriausybės nario, teisės negali būti deleguotos. Kai krašto apsaugos ministro nėra, jo, kaip Vyriausybės nario, teisėmis gali naudotis tik krašto apsaugos ministrą pavaduojantis kitas ministras.

6. Krašto apsaugos ministras turi teisę sudaryti savo patariamąsias institucijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-188](#), 2009-03-10, *Žin.*, 2009, Nr. 29-1142 (2009-03-17)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

TREČIASIS SKIRSNIS LIETUVOS KARIUOMENĖ

11 straipsnis. Kariuomenės statusas ir sudėtis

1. Lietuvos kariuomenės steigėja yra Lietuvos Respublika. Steigėjos teisės, laikydamasi šio ir kitų įstatymų, įgyvendina Krašto apsaugos ministerija.

2. Lietuvos kariuomenė yra vientisa institucija, turinti viešojo juridinio asmens statusą. Kariuomenės, kaip viešojo juridinio asmens, teisės ir pareigos įgyvendina kariuomenės vadas. Kariuomenės daliniai, junginiai ar kiti kariniai vienetai atskiرو juridinio asmens statuso neturi. Kariuomenės daliniams, junginiams, tarnyboms ar kitokiems kariniams vienetais gali būti deleguojamos kariuomenės, kaip viešojo juridinio asmens, teisės ir pareigos, reikalingos jų kompetencijai priskirtai veiklai įgyvendinti. Realizuodami šias teisės ir pareigas, kariuomenės daliniai, junginiai, tarnybos ar kitokie kariniai vienetai atstovauja kariuomenei ir veikia jos vardu. Lietuvos kariuomenė turi savo vėliavą, kurią krašto apsaugos ministro teikimu tvirtina Respublikos Prezidentas. Kariuomenės pajėgų rūšių, junginių, dalinių, kitų savarankiškų karinių vienetų vėliavas tvirtina ir kariniams vienetais jas suteikia krašto apsaugos ministras.

3. Kariuomenės dalinių, junginių, tarnybų ar kitokių karinių vienetų ir jų vadų kompetencijos ribas ir atstovavimo kariuomenei, sudarant sandorius bei kituose civiliniuose teisiniuose santykiuose, tvarką kariuomenės vado siūlymu nustato krašto apsaugos ministras.

4. Kariuomenę sudaro kariuomenės pajėgos, junginiai, daliniai ir kiti kariniai vienetai.

5. Kariuomenės pajėgų rūšys yra:

- 1) sausumos pajėgos;
- 2) karinės oro pajėgos;
- 3) karinės jūrų pajėgos;
- 4) specialiųjų operacijų pajėgos.

6. Sausumos pajėgų sudedamoji dalis yra krašto apsaugos savanorių pajėgos (toliau – savanorių pajėgos).

7. Detalią kariuomenės struktūrą nustato, kariuomenės junginius bei dalinius steigia, reorganizuoja ar likviduoja krašto apsaugos ministras, vadovaudamasis Seimo patvirtinta principine kariuomenės struktūra.

8. Karinėms operacijoms vykdyti sudaromos operacinės pajėgos. Jas sudaro kariuomenės pajėgų rūšių ir kitokie kariniai vienetai, kariuomenės vado paskirti Jungtinio štabo viršininko operaciniam vadovavimui.

9. Specialiosioms karinėms funkcijoms ir užduotims vykdyti gali būti sudaromi nuolatiniai junginiai ir kiti specializuoti kariuomenės vienetai.

10. Kariuomenė turi aktyvųjį rezervą ir individualųjį rezervą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

12 straipsnis. Kariuomenės uždaviniai

1. Pagrindiniai kariuomenės uždaviniai taikos metu:

1) saugoti valstybės teritoriją (įskaitant oro erdvės ir teritorinės jūros stebėjimą, kontrolę ir gynybą) ir karines teritorijas, taip pat bendradarbiaujant su kitomis valstybės institucijomis stebėti ir kontroliuoti išskirtinę ekonominę zoną bei kontinentinį šelfą;

2) palaikyti kovinę parengtį, rengtis tarptautinėms operacijoms ir dalyvauti jose;

3) įstatymų nustatytais atvejais ir sąlygomis organizuoti, koordinuoti žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus, jiems vadovauti ir juos vykdyti, teikti pagalbą kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms.

2. Pagrindinis kariuomenės uždavinys ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu – savarankiškai ir kartu su sąjungininkių ginkluotosiomis pajėgomis ginklu ginti Lietuvos valstybę bei kitas valstybes sąjungininkes.

3. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytą uždavinį, kariuomenė pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Krašto apsaugos ministerijos tarptautinius susitarimus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka bendradarbiauja su NATO institucijomis bei kitų NATO valstybių ginkluotosiomis pajėgomis, kartu su jomis užtikrindama Lietuvos Respublikos teritorijos karinę apsaugą, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimą bei kontrolę, taip pat reaguodama į valstybės suvereniteto pažeidimus sausumoje, oro erdvėje ir teritorinėje jūroje.

4. Pagal šio straipsnio 3 dalį vykdydamos Lietuvos Respublikos teritorijos karinę apsaugą, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimą bei kontrolę, taip pat reaguodamos į Lietuvos Respublikos suvereniteto pažeidimus sausumoje, oro erdvėje ir teritorinėje jūroje, kitų NATO valstybių ginkluotosios pajėgos gali turėti tokias pačias teises, kokias Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai nustato Lietuvos kariuomenei.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, *Žin.*, 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)

13 straipsnis. Kariuomenės vadas

1. Kariuomenės vadą Lietuvos Respublikos Konstitucijos nustatyta tvarka skiria Respublikos Prezidentas. Paskirtas kariuomenės vadas pareigas eina ne ilgiau kaip 5 metus. Kariuomenės vadas, pradėdamas eiti pareigas, iškilmingoje aplinkoje prisiekia ir pasirašo priesaikos lapą.

2. Prisieikiantis asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šiame straipsnyje nustatytų priesaikos tekstų. Nustatomi šie kariuomenės vado priesaikos tekstai:

- 1) „Aš, (vardas, pavardė),
paskirtas Lietuvos kariuomenės vadu, be išlygų prisiekiu:
ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,
saugoti jos žemių vientisumą,
sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo pareigas, visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos kariuomenę,
ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę.
Tepadeda man Dievas.“;
- 2) „Aš, (vardas, pavardė),
paskirtas Lietuvos kariuomenės vadu, be išlygų prisiekiu:
ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,
saugoti jos žemių vientisumą,
sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo pareigas, visomis išgalėmis stiprinti Lietuvos kariuomenę,
ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę.“

3. (Neteko galios nuo 2005 m. gruodžio 8 d.)

4. Kariuomenės vadas tiesiogiai pavaldus krašto apsaugos ministrui ir vykdo nustatytą kariuomenės plėtros politiką. Kariuomenės vadas yra aukščiausiasis valstybės karinis pareigūnas, kariniais klausimais atstovaujantis Lietuvos kariuomenei.

5. Vykdydamas savo pareigas, kariuomenės vadas naudojasi teisėmis, kurias jam tiesiogiai suteikia įstatymai ir kiti teisės aktai.

6. Svarbiausias kariuomenės vado uždavinys taikos metu – tinkamai rengti kariuomenę ginkluotai valstybės gynybai, užtikrinant jos sąveiką su kitų NATO valstybių ginkluotosiomis pajėgomis ir dalyvavimą tarptautinėse operacijose.

7. Vadovaudamas kariuomenei, taikos metu kariuomenės vadas:

1) parengia valstybės karinės gynybos strategiją ir yra atsakingas už tai, kad būtų iš anksto parengti ginkluotos gynybos planai netikėto užpuolimo ir kitais neatidėliotiniais atvejais;

2) nustato kariuomenei valstybės teritorijos apsaugos, teritorinės jūros, ekonominės zonos ir oro erdvės kontrolės bei apsaugos užduotis;

3) parengia kariuomenės plėtros ir ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos planus;

4) nustato visoms ginkluotosioms pajėgoms privalomus reikalavimus, būdus bei priemones sąveikai užtikrinti;

5) nustato kovinio parengimo reikalavimus pasienio ir kitiems policijos vienetams, esantiems ginkluotųjų pajėgų sudėtyje;

6) atsako už valstybės gynybos strateginės vadovietės funkcionavimą;

7) užtikrina kariuomenės vadovavimo ir valdymo sistemų patikimą funkcionavimą;

8) užtikrina įstatymų ir kitų teisės aktų vykdymą, atsako už tvarką ir drausmę kariuomenėje;

9) užtikrina paslapčių apsaugą kariuomenėje pagal teisės aktų reikalavimus;

10) nustato bendruosius karinės tarnybos reikalavimus visam krašto apsaugos sistemos kariniam personalui, kurį sudaro visi krašto apsaugos sistemos tikrosios karo tarnybos kariai, išskyrus Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujančius karius;

11) parengia kariuomenės dalinių dislokavimo planus;

12) atsako už karinės administracijos bei logistikos sistemos efektyvų funkcionavimą;

13) teikia siūlymus krašto apsaugos ministrui, kaip tobulinti kariuomenės struktūras bei funkcinės sistemas (logistikos, ryšių ir kt.);

14) tvirtina karinių pratybų ir mokymo programas;

15) nustato kariuomenės personalo komplektavimo, mokymo ir profesinio rengimo reikalavimus, atsako už kariuomenės aktyviojo rezervo rengimą ir jam pavaldžių karinių mokymo įstaigų efektyvią veiklą;

16) sudaro atrankos komisijas jo skiriamų į pareigas vadų kandidatūroms pasiūlyti ir jaunesniųjų karininkų laipsniams kelti;

17) teikia krašto apsaugos ministrui patarimus kariniais klausimais;

18) teikia krašto apsaugos ministrui kariuomenės biudžeto poreikių pagrindimą ir lėšų paskirstymo pasiūlymus;

19) kontroliuoja ir atsako už lėšų ir kariuomenės turto efektyvų tikslinį naudojimą;

20) vadovauja kariuomenės aprūpinimui: skirsto ginkluotę, techniką, kitas materialines vertybes, atsako už jų apsaugos ir apskaitos organizavimą bei efektyvų naudojimą;

21) teikia krašto apsaugos ministrui statutų ir kitų teisės aktų projektus;

22) laikydamasis krašto apsaugos ministro nustatytos tvarkos, skiria karius į pareigas, perkelia ir atleidžia iš jų, pradedant kuopos vadu ir baigiant bataliono vado pavaduotoju ir tolygiomis pareigomis, taip pat perkelia iš vieno junginio į kitą arba iš vienos pajėgų rūšies į kitą ne aukštesnio kaip majoro laipsnio karius;

23) vykdo kitas teisės aktų nustatytas ar krašto apsaugos ministro pavestas funkcijas bei jo paskirtas užduotis.

8. Vykdydamas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas ar krašto apsaugos ministro pavestas funkcijas, kariuomenės vadas leidžia įsakymus ir duoda privalomus nurodymus kariuomenei (ginkluotosioms pajėgoms).

9. Paskelbus karo padėtį, Respublikos Prezidento dekretu kariuomenės vadas skiriamas visų valstybės ginkluotųjų pajėgų vadu, pavaldžiu gynybos veiksnių civilinei vadovybei.

10. Kai kariuomenės vado nėra arba jis laikinai negali vykdyti pareigų, krašto apsaugos ministro įsakymu jį pavaduoja Gynybos štabo viršininkas arba kitas karininkas, turintis generolo (admirolo) laipsnį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-421](#), 2005-11-22, *Žin.*, 2005, Nr. 143-5183 (2005-12-08)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

14 straipsnis. Vadovavimas valstybės gynybai ir karinėms operacijoms

1. Vadovavimas valstybės gynybai ir karinėms operacijoms yra trijų lygmenų: strateginio, operacinio ir taktinio.

2. Strateginiu lygmeniu Respublikos Prezidentas, Valstybės gynimo taryba, krašto apsaugos ministras ir kariuomenės vadas priima strateginius sprendimus dėl valstybės karinės apsaugos, ginkluotos gynybos ir karinių operacijų bei duoda užduotis ginkluotosioms pajėgoms atlikti gynybos ir kitas karines operacijas.

3. Operaciniu lygmeniu Jungtinio štabo viršininkas planuoja karines operacijas ir joms vadovauja. Tarptautinėms operacijoms vykdyti Lietuvos kariuomenės (ginkluotųjų pajėgų) vienetai įstatymų nustatyta tvarka gali būti perduodami kitų valstybių arba Jungtinių Tautų, NATO ar Europos Sąjungos institucijų operaciniam vadovavimui ir valdymui.

4. Taktiniu lygmeniu veikia kariniai vienetai, planuojamos ir vykdomos kovinės užduotys, karinių vienetų vadai atlieka taktinį vadovavimą.

5. Valstybės gynybos civilinė vadovybė yra Respublikos Prezidentas – vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas – ir krašto apsaugos ministras.

6. Pagal demokratinės civilių kontrolės principą operacinio vadovavimo karinėms operacijoms ir kitiems gynybos veiksniams grandinė prasideda nuo Respublikos Prezidento ir per krašto apsaugos ministrą paprastai eina kariuomenės vadui. Operacinio vadovavimo grandinėje Respublikos Prezidento ir krašto apsaugos ministro duotos užduotys įgyvendinamos kariuomenės vado įsakymais.

7. Krašto apsaugos ministras savo išvykoms į užsienį privalo iš anksto gauti Respublikos Prezidento sutikimą raštu. Kai Respublikos Prezidentas iš šalies išvyksta, krašto apsaugos ministras turi būti Lietuvoje, išskyrus atvejus taikos metu, kai ministras vyksta į užsienio valstybę iš anksto suderinto oficialaus ar darbo vizito arba į tarptautinius renginius saugumo ir gynybos klausimais. Respublikos Prezidentui ir krašto apsaugos ministrui vienu metu esant užsienyje ir dėl to laikinai negalint vykdyti savo pareigų operacinio vadovavimo kariuomenei grandinėje, juos pavaduoja atitinkamai Seimo Pirmininkas ir krašto apsaugos ministrą laikinai pavaduoti paskirtas kitas Vyriausybės narys.

8. Jungtinio štabo viršininkas yra atsakingas už operacinį vadovavimą jam pavestoms pajėgoms ir efektyvų karinių operacijų įvykdymą.

9. Jungtinio štabo viršininkas nustato konkrečias visų jo operaciniam vadovavimui pavestų junginių ir dalinių kovines užduotis, leidžia įsakymus jo operaciniam vadovavimui pavestiems kariniams vienetais.

10. Taikos metu Jungtinio štabo viršininkas pagal kariuomenės vado nustatytas direktyvas rengia kariuomenės pratybų ir karinių operacijų planus ir vadovauja pratyboms.

11. Jungtinio štabo viršininką skiria krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu.

12. Detalias Jungtinio štabo viršininko funkcijas, teises ir atsakomybę nustato kariuomenės vadas, suderinęs su krašto apsaugos ministru.

13. Jungtinio štabo viršininko funkcijas vykdyti padeda jam tiesiogiai pavaldus Jungtinis štabas, kurio struktūrą nustato krašto apsaugos ministras.

14. Krašto apsaugos generalinis inspektorius kontroliuoja kariuomenės vienetų bendrą ir kovinį pasirengimą, Valstybės sienos apsaugos tarnybos, Viešojo saugumo tarnybos ir Lietuvos šaulių sąjungos pasirengimą bendriems su kariuomene gynybos veiksams, taip pat atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1027](#), 99.01.14, *Žin.*, 1999, Nr. 11-246 (99.01.27)

Nr. [VIII-2006](#), 2000 10 10, *Žin.*, 2000, Nr. 92-2858 (2000 10 31)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-410](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4035 (2009-08-08)

15 straipsnis. Gynybos štabas

1. Gynybos štabas yra Krašto apsaugos ministerijos padalinys, padedantis atlikti strateginio lygmens vadovavimo valstybės ginkluotosioms pajėgoms funkcijas. Jis padeda krašto apsaugos ministrui rengti krašto apsaugos sistemos plėtros planus ir valstybės karinę strategiją, o kariuomenės vadui – vykdyti jo pareigas ir funkcijas.

2. Valstybės ginkluotos gynybos planus Gynybos štabas rengia kartu su kitomis krašto apsaugos sistemos ir valstybės institucijomis, o šios pateikia visus šiems planams būtinus duomenis.

3. Gynybos štabui vadovauja Gynybos štabo viršininkas. Jis yra tiesiogiai pavaldus kariuomenės vadui ir atsakingas krašto apsaugos ministrui. Krašto apsaugos ministerijos vidaus administravimo srityje Gynybos štabo viršininkas yra atskaitingas ministrui.

4. Gynybos štabo viršininkas jam ministro nustatytoje veiklos srityse:

1) organizuoja ministerijos strateginius tikslus ir Vyriausybės programos nuostatas atitinkančių teisės aktų projektų rengimą ir derinimą;

2) organizuoja ir kontroliuoja, kaip vykdomi Ministro Pirmininko ir Vyriausybės, ministro ir kariuomenės vado pavedimai;

3) koordinuoja ir kontroliuoja Gynybos štabo, Jungtinio štabo ir kariuomenės pajėgų štabų veiklą;

4) atlieka kitas ministro ar kariuomenės vado pavestas funkcijas.

5. Gynybos štabo viršininką krašto apsaugos ministras skiria kariuomenės vado teikimu. Kitus karius į pareigas Gynybos štabe skiria ir iš jų atleidžia krašto apsaugos ministras.

6. Kai Gynybos štabo viršininko nėra arba jis laikinai negali eiti pareigų, krašto apsaugos ministro įsakymu jį pavaduoja Gynybos štabo struktūrinio padalinio vadovas.

7. Gynybos štabo struktūrą nustato krašto apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-188](#), 2009-03-10, *Žin.*, 2009, Nr. 29-1142 (2009-03-17)

16 straipsnis. Kariuomenės pajėgų rūšių paskirtis

1. Sausumos pajėgų paskirtis – valstybės sausumos teritorijos karinė apsauga ir gynyba.

2. Karinių oro pajėgų paskirtis – oro erdvės stebėjimas, kontrolė ir gynyba.

3. Karinių jūrų pajėgų paskirtis – teritorinės jūros stebėjimas, kontrolė ir gynyba, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimas bei kontrolė.

4. Specialiųjų operacijų pajėgų paskirtis – vykdyti karines specialiąsias operacijas.

5. Kariuomenės pajėgų rūšių, junginių ir dalinių funkcijas, tvirtindamas jų nuostatus, nustato krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu. Vadovaudamasis teisės aktais bei gynybos ir tarptautinio karinio bendradarbiavimo poreikiais, konkrečias užduotis kariuomenės pajėgų rūšims, junginiams ir į junginius neįeinantiems daliniams duoda kariuomenės vadas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

17 straipsnis. Savanorių pajėgos

1. Savanorių pajėgos sudaromos iš karių savanorių, taip pat iš savanorių pajėgas skiriamų profesinės karo tarnybos karių.
2. Savanorių pajėgų vadas yra tiesiogiai pavaldus sausumos pajėgų vadui.
3. Savanorių pajėgų kariniai vienetai rengiami bendriems veiksams su kitais kariniais vienetais.
4. Taikos metu savanorių pajėgų funkcijos yra: karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių rengimas, priimančiosios šalies paramos sąjungininkų ginkluotosioms pajėgoms teikimas, šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje nustatytų kariuomenės uždavinių vykdymas. Ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu savanorių pajėgų kariniai vienetai vykdo jiems nustatytas gynybos, svarbių valstybės ar savivaldybių objektų apsaugos ir paramos sąjungininkų ginkluotosioms pajėgoms užduotis.
5. Prireikus kariai savanoriai iš savanorių pajėgų karinių vienetų krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka gali būti perkelti atlikti tarnybą kituose kariniuose vienetuose.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

18 straipsnis. Kariuomenės pagalba kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms

1. Kariniai vienetai gali būti pasitelkiami teikiant pagalbą kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms šiais atvejais:
 - 1) ekstremalių situacijų atvejais, kai įvykio mastas sparčiai didėja, tam tikroms gelbėjimo ir kitų neatidėliotinų darbų užduotims ekstremalios situacijos židinyje atlikti;
 - 2) nepaprastosios padėties atveju, kai Seimo nutarime ar Respublikos Prezidento dekretu dėl nepaprastosios padėties įvedimo nurodoma, kad nepaprastosios padėties metu pasitelkiama Lietuvos kariuomenė;
 - 3) prireikus sustiprinti valstybės sienos apsaugą;
 - 4) teikiant pagalbą valstybės sienos apsaugos, muitinės, aplinkos apsaugos, žvejybos ir laivybos kontrolės institucijoms, kad būtų įgyvendinti jų įgaliojimai Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje, išskirtinėje ekonominėje zonoje bei kontinentiniame šelfe;
 - 5) ypatingais atvejais, kai kyla grėsmė žmonių gyvybei, prireikus padėti policijai vykdyti skubias asmenų sulaikymo, paieškos ar gelbėjimo operacijas;
 - 6) prireikus padėti krizės valdymo operacijos vadovui vykdyti teroro išpuolio likvidavimo operaciją, kai tam nėra pakankamų ar tinkamų kitų valstybės institucijų ar įstaigų pajėgų;
 - 7) prireikus tam tikram laikui sustiprinti svarbių valstybės ar savivaldybių objektų apsaugą arba ginti juos nuo teroro ar masinio pobūdžio smurtinių išpuolių;
 - 8) prireikus padėti Vadovybės apsaugos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Vadovybės apsaugos departamentas) užtikrinti saugomų asmenų apsaugą, kai tam nepakanka ar nėra tinkamų Vadovybės apsaugos departamento ir kitų vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgų;
 - 9) prireikus padėti institucijoms, atsakingoms už žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus paieškos ir gelbėjimo rajoną, koordinavimą, atlikti šiuos darbus.
2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais kariniai vienetai gali būti pasiūsti padėti civilinės saugos sistemos pajėgoms krašto apsaugos ministro įsakymu, gavę Vyriausybės Ekstremalių situacijų komisijos pirmininko arba savivaldybės, kurios teritorijoje yra ekstremalios situacijos židinys, administracijos direktoriaus rašytinį prašymą. Karinių vienetų bei civilinės saugos sistemos pajėgų veiksmai koordinuojami pagal kariuomenės vado ar jo įgaliotų karinių vienetų vadų ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus ar jo įgaliotų civilinės saugos sistemos pareigūnų iš anksto parengtus sąveikos planus.
3. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju kariniai vienetai siunčiami padėti institucijoms, užtikrinančioms Nepaprastosios padėties įstatymo vykdymą, krašto apsaugos ministro įsakymu, gavę institucijos, atsakingos už ekstremalių situacijų valdymą, vadovo rašytinį prašymą. Karinių vienetų sąveiką su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis koordinuoja institucijos, atsakingos už ekstremalių situacijų valdymą, vadovas.
4. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu atveju kariniai vienetai gali būti siunčiami padėti Valstybės sienos apsaugos tarnybai krašto apsaugos ministro įsakymu, gavę vidaus reikalų ministro rašytinį prašymą. Karinių vienetų ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos ar padalinių sąveika vykdoma pagal Vyriausybės nustatyta tvarka tvirtinamą valstybės sienos apsaugos priedangos planą.

5. Šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytu atveju gali būti naudojamos kariuomenei priskirtos stebėjimo ir kontrolės techninės priemonės bei karo laivai ir orlaiviai. Tokia kariuomenės pagalba teikiama pagal bendrus jos sąveikos su valstybės sienos apsaugos, muitinės, aplinkos apsaugos, žvejybos ir laivybos kontrolės institucijomis planus ir susitarimus dėl pagalbos. Šiuos planus ir susitarimus sudaro kariuomenės vadas ar jo įgalioti vadai (viršininkai) ir valstybės sienos apsaugos, muitinės, aplinkos apsaugos, žvejybos ir laivybos kontrolės institucijų vadovai ar jų įgalioti pareigūnai. Bendrų sąveikos planų ir susitarimų dėl pagalbos rengimą ir vykdymą koordinuoja Vyriausybės sudaroma tarpžinybinė Teritorinės jūros, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo apsaugos ir kontrolės komisija.

6. Šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytais atvejais karinis vienetas gali būti pasitelktas kariuomenės vado ar jo įgalioto operacinio vadovavimo grandinėje esančio vado įsakymu, gavus policijos generalinio komisaro ar jo įgalioto pareigūno raštišką prašymą. Apie įsakymą siųsti karinį vienetą padėti policijai nedelsiant pranešama krašto apsaugos ministrui, o šis, suderinęs su vidaus reikalų ministru, turi teisę įsakymą atšaukti. Siunčiamas karinis vienetas gali teikti policijai tik prašomą vienkartinę pagalbą, kurios trukmė neviršija 24 valandų. Prireikus pagalbos policijai teikimo trukmė, laikantis tokios pat tvarkos, gali būti pratęsiama iki 48 valandų arba tol, kol bus pasiekti asmens sulaikymo, paieškos ar gelbėjimo operacijos tikslai. Asmens sulaikymo, paieškos ar gelbėjimo operacijai, kurią vykdyti padeda karinis vienetas, vadovauja policijos generalinio komisaro ar jo pavaduotojo arba teritorinės policijos įstaigos vadovo paskirtas pareigūnas.

7. Šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytu atveju karinis vienetas gali būti pasitelktas krašto apsaugos ministro įsakymu, kai dėl teroro išpuolio priimamas Krizių valdymo komiteto sprendimas pasitelkti karinį vienetą. Teroro išpuolio likvidavimo operacijai, kurią padeda vykdyti karinis vienetas, vadovauja teisės aktų nustatyta tvarka paskirtas krizės valdymo operacijos vadovas.

8. Šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytais atvejais kariniai vienetai gali būti pasitelkti krašto apsaugos ministro įsakymu, gavus vidaus reikalų ministro rašytinį prašymą arba vykdant Vyriausybės sprendimus dėl Vyriausybės nustatytų svarbių valstybės ir savivaldybių ar kitų objektų apsaugos sustiprinimo.

9. Šio straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytu atveju karinis vienetas gali būti pasitelktas kariuomenės vado įsakymu, gavus Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus ar jo pavaduotojo rašytinį prašymą. Apie įsakymą siųsti karinį vienetą padėti Vadovybės apsaugos departamentui nedelsiant pranešama krašto apsaugos ministrui, o šis, suderinęs su vidaus reikalų ministru, turi teisę įsakymą atšaukti. Siunčiamas karinis vienetas gali teikti Vadovybės apsaugos departamentui tik prašomą vienkartinę pagalbą, kurios trukmė neviršija 24 valandų. Prireikus pagalbos Vadovybės apsaugos departamentui teikimo trukmė, laikantis tokios pat tvarkos, gali būti pratęsiama iki 48 valandų arba tol, kol tai būtina pagal nustatytą saugomų asmenų saugumo užtikrinimo lygį. Užtikrinant saugomų asmenų apsaugą, karinio vieneto ir kitų valstybės institucijų ar įstaigų veiksmus koordinuoja Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus ar jo pavaduotojo paskirtas pareigūnas.

10. Šio straipsnio 1 dalies 9 punkte nurodytu atveju gali būti naudojamos kariuomenei priskirtos stebėjimo ir kontrolės techninės priemonės bei karo laivai ir orlaiviai. Tokia kariuomenės pagalba teikiama kariuomenės vado nustatyta tvarka, gavus institucijos, atsakingos už žmonių paieškos ir gelbėjimo darbų Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus paieškos ir gelbėjimo rajoną, koordinavimą, vadovo ar jo įgalioto pareigūno prašymą.

11. Apie šio straipsnio 2, 4, 7 ir 8 dalyse nurodytą įsakymą krašto apsaugos ministras privalo nedelsdamas pranešti Respublikos Prezidentui, Vyriausybei, Seimo Pirmininkui ir Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui.

12. Šio straipsnio nurodytais atvejais teikdama pagalbą kitoms valstybės ar savivaldybių institucijoms specialiąsias priemones ir ginklus kariuomenė gali naudoti tik tiek, kiek yra būtina pagalbos tikslams pasiekti. Specialiosios priemonės ir ginklai naudojami įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-2006](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 92-2858 (2000 10 31)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, Žin., 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, Žin., 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)

Nr. [XI-754](#), 2010-04-13, Žin., 2010, Nr. 48-2303 (2010-04-27)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

18¹ straipsnis. Žmonių paieška ir gelbėjimas bei teršimo incidentų likvidavimas

1. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka kariuomenė organizuoja, koordinuoja ir vadovauja žmonių paieškos ir gelbėjimo darbams paieškos ir gelbėjimo rajone bei teršimo incidentų likvidavimo darbams jūros rajone. Žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus kariuomenė organizuoja, koordinuoja ir jiems vadovauja per Karinių jūrų pajėgų Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrą.

2. Kariuomenė įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka vykdo žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus paieškos ir gelbėjimo rajone, išskyrus jūrų uostų akvatorijas ir Kuršių marias, ir teršimo incidentų likvidavimo darbus jūros rajone, išskyrus vidaus vandenį.

3. Kariuomenė jūros rajone, išskyrus vidaus vandenį, vykdo ypatingas priemones (paskandina laivą, pašalina pavojingą objektą ar kt.), jeigu teisės aktų nustatyta tvarka buvo priimtas sprendimas tokias priemones vykdyti, siekiant išvengti, sumažinti ar likviduoti incidentą, kuris kelia rimtą ir neišvengiamą grėsmę žmonėms, aplinkai ir su tuo susijusiems interesams.

4. Kariuomenė organizuoja ir kartu su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis dalyvauja žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbų organizavimo, koordinavimo, vadovavimo ir vykdymo mokymuose bei pratybose.

5. Siekdama užtikrinti, kad teršimo incidentų likvidavimo darbai vyktų laiku, Lietuvos kariuomenė reguliariai atlieka taršos stebėjimus iš oro virš jūros rajono.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, *Žin.*, 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)

19 straipsnis. Karo policija

1. Karo policija yra sudedamoji kariuomenės dalis.

2. Karo policijos funkcijas ir teises nustato atskiras įstatymas. Jos struktūrą nustato krašto apsaugos ministras.

20 straipsnis. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija

1. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija (toliau – Akademija) yra krašto apsaugos ministrui atskaitinga karininkų rengimo bei kvalifikacijos kėlimo aukštoji mokykla – karinė krašto apsaugos sistemos institucija, kurioje teisės aktų nustatyta tvarka organizuojamos universitetinės studijos ir karinis rengimas, taip pat nenuosekliosios studijos. Akademijos viršininkas pavaldus krašto apsaugos ministrui.

2. Akademijai bendrieji aukštųjų mokyklų steigimo ir valdymo pagrindai netaikomi. Jos statutą krašto apsaugos ministro teikimu tvirtina Vyriausybė. Krašto apsaugos ministras nustato karininkų rengimo sistemą, Akademijos struktūrą bei pareigybių sąrašą ir biudžeto lėšų tikslinį paskirstymą.

3. Tarnaujantys ir studijuojantys Akademijoje kariai karo tarnybos klausimais yra pavaldūs kariuomenės vadui. Kariuomenės vadas nustato Akademijai karininkų parengimo užduotis ir reikalavimus. Juos tvirtina krašto apsaugos ministras.

4. Į Akademiją kariūnais priimami vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atitinkantys krašto apsaugos ministro nustatytas priėmimo į ją sąlygas. Priimamas į Akademiją kariūnu asmuo pasirašo su Akademija sutartį, kuria įsipareigoja gerai studijuoti ir vykdyti kitas kariūno pareigas, o po studijų – tarnauti profesinėje karo tarnyboje, jeigu studijų baigimo dieną būtų į ją pakviestas. Kariūnai kviečiami į profesinę karo tarnybą atsižvelgiant į jų studijų Akademijoje rezultatus ir krašto apsaugos sistemos bei karo tarnybos poreikius. Jeigu baigusiam kariūno studijas asmeniui nepasiūloma sudaryti profesinės karo tarnybos sutarties, jis yra išleidžiamas į atsargą.

5. Priėmimo į kitas, nei kariūno, karių rengimo ir kvalifikacijos kėlimo studijas sąlygas nustato krašto apsaugos ministras.

6. Karių laipsniai studijų Akademijoje laikotarpiui suspenduojami. Kariūnams studijų Akademijoje laikotarpiui suteikiami kariūnų laipsniai. Akademijoje studijuojančių karių statusą, kariūnų laipsnius, studijų sąlygas ir tvarką nustato Akademijos statutas ir kiti teisės aktai.

7. Karo padėties ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) atveju Akademija, išskyrus jos civilinį personalą, yra sudėtinė kariuomenės dalis, pavaldi kariuomenės vadui.

8. Pagal Krašto apsaugos ministerijos susitarimus su kitomis valstybės institucijomis ar atitinkamomis kitų valstybių institucijomis Akademijos statuto ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka Akademijoje gali būti rengiami kitų valstybės institucijų valstybės tarnautojai, taip pat gali studijuoti užsienio valstybių piliečiai.

Straipsnio pakeitimai:

KETVIRTASIS SKIRSNIS KARIŲ TARNYBA

21 straipsnis. Bendrasis kario statusas

1. Karys yra Lietuvos valstybės gynėjas.
2. Kario tarnyba reikalauja specialių ištikimybės valstybei santykių, kuriuos reglamentuoja įstatymai ir kiti teisės aktai. Kario statusą nustato šis ir kiti kariuomenės veiklą bei karo tarnybą reglamentuojantys įstatymai, statutai ir kiti teisės aktai. Išskyrus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus atvejus, darbo ir valstybės tarnybos santykius reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai kariams netaikomi.
3. Kariai naudojami Lietuvos Respublikos Konstitucijos garantuojamomis žmogaus teisėmis ir laisvėmis. Karių naudojimasis teisėmis į privataus gyvenimo apsaugą, tarnybos vietos garantijas, poilsį ir laisvalaikį, susivienijimų laisvės, gyvenamosios vietos pasirinkimą ir laisvą kilnojimąsi, tarnybinio būsto neliečiamybę, susirinkimų, grupinių peticijų, žinių skleidimo ir nuomonės reiškimo būdus įstatymais ir įstatymų patvirtintais statutais gali būti apribojamas tik tiek, kiek yra būtina kario pareigoms atlikti, karinei drausmei ir paklusnumui bei tarnybos tikslams užtikrinti. Minties, tikėjimo ir sąžinės laisvė kariui garantuojama ir nevaržoma.
4. Kario tarnybos dienos ir suminė savaitės tarnybos trukmė nėra apribota ir priklauso nuo tarnybos poreikių. Detalius tarnybos dienos reikalavimus, kariui suteikiamą paros ir savaitės poilsį, užtikrinantį jo sveikatos bei darbingumo atgavimą, nustato statutai ir kiti krašto apsaugos sistemą reglamentuojantys teisės aktai.
5. Karys, kurio teisės, garantuotos šio įstatymo ar susijusios su kario tarnyba krašto apsaugos sistemoje, yra pažeistos, gali kreiptis į aukštesnįjį vadą ar krašto apsaugos generalinį inspektorių. Šie privalo ištirti faktus ir imtis priemonių, kad pažeidimai nedelsiant būtų pašalinti.
6. Kiekvieno kario žmogaus orumas turi būti gerbiamas, karys neturi patirti pažeminimo.
7. Lietuvos Respublikos piliečiai kario statusą įgyja:
 - 1) naujokai – nuo atvykimo į dalinį (mokymo centrą) arba nuo perėjimo į karinio viršininko pavaldumą momento;
 - 2) profesinės karo tarnybos kariai – nuo priėmimo į profesinę karo tarnybą dienos;
 - 3) kariai savanoriai ir kiti aktyviojo rezervo kariai – nuo to momento, kai pagal tarnybos ar karinių mokymų įsakymą atvyksta į paskirtą vietą ir prisistato kariniam viršininkui;
 - 4) kariūnai – nuo atvykimo į karo mokymo įstaigą studijuoti arba nuo krašto apsaugos ministro įsakyme nurodytos dienos.
8. Karys atlieka karo tarnybą krašto apsaugos sistemoje. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka karys gali atlikti tarnybą kitose valstybės, užsienio valstybių ar tarptautinėse institucijose.
9. Karys privalo laikytis karių etikos kodekso reikalavimų. Šį kodeksą tvirtina krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, Žin., 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)
Nr. [X-662](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)
Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

22 straipsnis. Kario savanorio statuso ypatumai

1. Karys savanoris nešaukiamas į kitokią tarnybą aktyviajame rezerve.
2. Kariai savanoriai rengiami pagal savanorių pajėgų vado parengtas ir kariuomenės vado patvirtintas mokymų programas ir metinius kovinio rengimo planus. Išskyrus šio straipsnio 4 dalyje numatytą rengimąsi tarnybai tarptautinėse operacijose, karių savanorių rengimas vykdomas poilsio dienomis, taip pat ne daugiau kaip 20 darbo dienų per metus, atsisitraukus nuo tiesioginio darbo ar užsiėmimo.
3. Be išankstinio įspėjimo kariai savanoriai gali būti pašaukti į tarnybą iki 7 parų.
4. Karių savanorių mokymai ir tarnybos užduočių vykdymas laikomi valstybinių pareigų atlikimu. Darbdaviai privalo atleisti karius savanorius nuo darbo jų mokymų metu ar pašaukus juos į tarnybą. Karius savanorius, siunčiamus atlikti tarnybos tarptautinių operacijų kariniame vienetė,

darbdaviai privalo atleisti nuo darbo jų rengimosi tarnybai tarptautinėse operacijose ir tarnybos tarptautinėse operacijose metu. Šiuo laikotarpiu karius savanorius draudžiama įspėti apie darbo sutarties nutraukimą ir atleisti iš darbo, išskyrus Darbo kodekso 136 straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.

5. Kariui savanoriui, pavyzdinčiai išstarnavusiam ne mažiau kaip 10 metų arba ypač pasižymėjusiam vykdant tarnybos užduotis, gali būti suteiktas Garbės savanorio vardas. Garbės savanorio vardo suteikimo ir Garbės ženklo nuostatus tvirtina krašto apsaugos ministras.

6. Atleidžiamas iš tarnybos karys savanoris įrašomas į kariuomenės atsargos personalo aktyviojo rezervo įskaitą, išskyrus šio įstatymo 38 straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Jeigu atleidžiamas iš tarnybos karys savanoris dėl amžiaus ar sveikatos yra netinkamas tarnybai aktyviajame rezerve, jis įrašomas į kariuomenės atsargos personalo individualiojo rezervo įskaitą arba perkeliamas į dimisiją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1084](#), 2007-04-12, Žin., 2007, Nr. 46-1718 (2007-04-26)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

23 straipsnis. Kario priesaika

1. Kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, pradėjęs tikrąją ar rezervo tarnybą Lietuvos kariuomenėje, iškilmingoje aplinkoje prisiekia Lietuvos valstybei ir pasirašo vardinį priesaikos lapą.

2. Prisiekiantis asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šiame straipsnyje nustatytų priesaikos tekstų. Nustatomi šie Lietuvos kario priesaikos tekstai:

1) „Aš, (vardas, pavardė), be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,

negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus,

saugoti visas man patikėtas paslaptis;

pasižadu būti doras ir garbingas Lietuvos karys.

Tepadeda man Dievas.“;

2) „Aš, (vardas, pavardė), be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,

negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus,

saugoti visas man patikėtas paslaptis;

pasižadu būti doras ir garbingas Lietuvos karys.“

3. (Neteko galios nuo 2005 m. gruodžio 8 d.)

4. Lietuvos kario priesaiką duoda:

1) privalomosios pradinės karo tarnybos kariai ir kariūnai – ne vėliau kaip baigę pradinį kario parengimą;

2) profesinės karo tarnybos kariai, jeigu jie nėra davę Lietuvos kario priesaikos anksčiau, – priėmus juos į šią tarnybą;

3) kariai savanoriai, jeigu jie nėra davę Lietuvos kario priesaikos anksčiau, – pasibaigus kario savanorio bandomajam terminui;

4) aktyviojo rezervo kariai, jeigu jie nėra davę Lietuvos kario priesaikos anksčiau, – pašaukus į tarnybą aktyviajame rezerve;

5) individualiojo rezervo kariai, jeigu jie nėra davę Lietuvos kario priesaikos anksčiau, – mobilizacijos metu pašaukti į karo tarnybą.

5. Pasirašyti vardiniai priesaikos lapai saugomi karių asmens bylose, o prisiekusiųjų sąrašai – dalinyje.

6. Priesaiką sulaužęs karys atsako pagal įstatymus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-421](#), 2005-11-22, Žin., 2005, Nr. 143-5183 (2005-12-08)

23⁽¹⁾ straipsnis. Priesaikos sulaužymas

Šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje numatytos Lietuvos kario priesaikos sulaužymu, šio įstatymo 24 straipsnio 2 dalyje numatytos Lietuvos karininko priesaikos sulaužymu, taip pat šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje numatytos Lietuvos kariuomenės vado priesaikos sulaužymu laikomas šiurkštus kario drausmės pažeidimas, už kurį karys atleidžiamas iš tarnybos arba pašalinamas iš karo mokymo įstaigos, ir (arba) tyčinės nusikalstamos veikos padarymas.

24 straipsnis. Lietuvos karininkas

1. Lietuvos karininkas (toliau – karininkas) yra Lietuvos kariuomenės atstovas, pagal savo kompetenciją veikiantis kaip karinis pareigūnas. Karininko vardas reiškia atsakomybę ir įpareigoja saugoti karininko garbę.

2. Lietuvos Respublikos pilietis, tapdamas karininku, prisiekia. Prisiekiantis asmuo turi teisę pasirinkti vieną iš šiame straipsnyje nustatytų priesaikos tekstų. Nustatomi šie priesaikos tekstai:

1) „Aš, (vardas, pavardė),

tapdamas Lietuvos karininku, be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,

negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus,

saugoti man patikėtas paslaptis;

pasižadu būti doras ir garbingas Lietuvos karininkas.

Tepadedu man Dievas.“;

2) „Aš, (vardas, pavardė),

tapdamas Lietuvos karininku, be išlygų prisiekiu:

ištikimai tarnauti Lietuvos Respublikai,

negailėdamas jėgų ir gyvybės ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę,

sąžiningai vykdyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, įstatymus ir savo vadų įsakymus,

saugoti man patikėtas paslaptis;

pasižadu būti doras ir garbingas Lietuvos karininkas.“

3. Prisiekęs asmuo po priesaikos tekstu pasirašo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-421](#), 2005-11-22, *Žin.*, 2005, Nr. 143-5183 (2005-12-08)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

25 straipsnis. Statutai

1. Karo tarnybos atlikimo tvarką ir sąlygas, karių drausminę atsakomybę, ginklo panaudojimą, civilinės krašto apsaugos tarnybos tvarką ir sąlygas bei tarnybą Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos nustato statutai. Detalias kariuomenės statutų vykdymo ir tarnybos atlikimo procedūras nustato kariuomenės vadas. Kariuomenės vienetų, karinių mokymo ir kitokių įstaigų vidaus tvarką nustato vadų ir karinių viršininkų patvirtintos vidaus tvarkos taisyklės.

2. Statutai, kurie reglamentuoja karių drausminę atsakomybę ir ginklo panaudojimą, civilinę krašto apsaugos tarnybą ir tarnybą Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos, tvirtinami įstatymais. Kitus statutus tvirtina krašto apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

26 straipsnis. Karių drausmė ir materialinė atsakomybė

1. Karys turi sąžiningai ir tinkamai vykdyti tarnybos pareigas bei vadų (karinių viršininkų) įsakymus, laikytis įstatymų ir statutų, neviršyti įstatymų jam suteiktų teisių, saugoti valstybės ir tarnybos paslaptis.

2. Karys atsako už jam perduotą, patikėtą ar skirtą saugoti tarnybos turtą, pinigines lėšas ir kitas materialines vertybes. Kario materialinę atsakomybę už turto praradimą ar žalos turtui padarymą nustato įstatymai.

3. Drausmę ar įstatymus pažeidęs karys atsako pagal statutus ir įstatymus.

4. Kai reikia nustatyti tarnybos pareigų netinkamo vykdymo, teisės arba drausmės pažeidimo faktus ir aplinkybes, skiriamas tarnybinis patikrinimas. Jis atliekamas kariuomenės drausmės statuto, taip pat krašto apsaugos ministro arba kariuomenės vado nustatyta tvarka.

5. Siekiant užtikrinti valstybės ar tarnybinių paslapčių apsaugą ar patikrinti kario pateiktą informaciją, poligrafas gali būti naudojamas tik kariui raštu davus sutikimą. Kariui, kuris nesutinka būti tikrinamas poligrafu, neleidžiama vykdyti pareigų, susijusių su valstybės ar tarnybos paslaptimis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

27 straipsnis. Draudimas duoti neteisėtą įsakymą ar versti atlikti neteisėtą tarnybą

1. Karys privalo vykdyti savo vadų įsakymus.
2. Niekas negali kariui ar kariuomenės vienetui duoti įsakymo, verčiančio karį sulaužyti priesaiką, aiškiai neteisėto įsakymo (už ką numatyta baudžiamoji atsakomybė) bei įsakymo, pažeidžiančio visuotinai pripažintus tarptautinės teisės principus ir normas. Vadas (karinis viršininkas), davęs tokį įsakymą, traukiamas atsakomybėn pagal įstatymą.
3. Jeigu akivaizdžiai neteisėtas įsakymas būtų duotas, karys neturi jo vykdyti, bet turi apie tai pranešti aukštesniam už neteisėtą įsakymą davusįjį vadui.
4. Nė vienas kariuomenėje tarnaujantis asmuo negali būti verčiamas tarnauti kitam asmeniui ar asmenų grupei, išskyrus oficialias pareigas.

28 straipsnis. Priėmimas į profesinę karo tarnybą

1. Į profesinę karo tarnybą, vadovaujantis savanoriškumo ir atrankos principais, priimami pilnamečiai Lietuvos Respublikos piliečiai, pagal išsilavinimą, fizinį pasirengimą, sveikatos būklę ir moralines savybes tinkantys šiai tarnybai, o pagal amžių – tinkantys eiti kario pareigas, atitinkančias turimą ar suteikiamą kario laipsnį, arba karinio specialisto pareigas (turintys aukštąjį ar vidurinį išsilavinimą kariuomenei reikalingi specialistai). Jiems taikomi teisės aktų nustatyti reikalavimai mokėti valstybinę kalbą.

2. Į profesinę karo tarnybą šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys priimami sudarant profesinės karo tarnybos sutartį. Jeigu priimamas į profesinę karo tarnybą asmuo nėra atlikęs privalomosios pradinės karo tarnybos ar kitu būdu įgijęs reikiamo pagrindinio karinio parengimo, priimant į profesinę karo tarnybą jam nustatomas bandomasis laikotarpis, kurio metu karys siunčiamas į pagrindinio karinio parengimo kursus.

3. Profesinės karo tarnybos sutartys sudaromos ir pratęsimos šio įstatymo 31 straipsnyje nustatyta tvarka.

4. Profesinės karo tarnybos kariais negali būti:

- 1) asmenys, teisti už tyčinius nusikaltimus;
- 2) asmenys, kurių veiksnumas apribotas teismo;
- 3) asmenys, kurie pagal įstatymus negali būti priimti į valstybės tarnautojo pareigas;
- 4) asmenys, kuriems pagal įstatymus negali būti suteikta teisė susipažinti su būtina kario pareigoms vykdyti įslaptinta informacija ir ja naudotis;
- 5) asmenys, kurie per paskutinius 5 metus dėl priežasčių, susijusių su priesaikos sulaužymu, buvo pašalinti iš valstybės politiko pareigų, atleisti iš profesinės karo tarnybos, savanorių karo tarnybos ar valstybės tarnybos arba pašalinti iš karo mokymo įstaigos.

5. Esant krašto apsaugos sistemos poreikiui, krašto apsaugos ministras, gavęs atitinkamos šalies sutikimą, turi teisę priimti kariniu patarėju ar ekspertu šalies NATO narės kariuomenės ar atsargos karininką ne Lietuvos Respublikos pilietį pagal terminuotą sutartį ir nustatyti jo pareigas, teises, atsakomybę bei kitas sutarties sąlygas. Tokios sutarties terminas negali būti ilgesnis kaip 2 metai, o jam pasibaigus su tuo pačiu asmeniu šioje dalyje nustatytais sąlygomis gali būti sudaryta nauja sutartis.

6. Asmenys, norintys stoti į profesinę karo tarnybą, ir profesinės karo tarnybos kariai pagal krašto apsaugos sistemoje nustatyto turinio anketą privalo pateikti informaciją apie save, savo ryšius ir interesus, galinčius turėti reikšmės valstybės paslapčių apsaugai, tarnybos pareigų vykdymui ar galinčius būti interesų konflikto priežastimi. Ši informacija tikrinama. Profesinės karo tarnybos karys, nuslėpęs ar sąmoningai pateikęs neteisingą informaciją, traukiamas atsakomybėn pagal įstatymus ar drausmės statutą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1389](#), 2007-12-18, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5759 (2007-12-29)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

29 straipsnis. Priėmimas į savanorių karo tarnybą

1. Į savanorių karo tarnybą savanoriškumo ir atrankos principais gali būti priimti ne jaunesni kaip 18 metų Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie pagal išsilavinimą, fizinį pasirengimą, sveikatos būklę ir moralines savybes tinka tarnybai aktyviajame rezerve.

2. Jeigu stojantys tarnauti kariais savanoriais asmenys nėra atlikę privalomosios pradinės karo tarnybos, bandomuoju laikotarpiu jie siunčiami į mokymus pagrindiniam kariniam parengimui įgyti.

3. Kariais savanoriais negali būti:

1) asmenys, teisti už tyčinius nusikaltimus;

2) asmenys, kurių veiksnumas apribotas teismo;

3) asmenys, kurie per paskutinius 5 metus dėl priežasčių, susijusių su priesaikos sulaužymu, buvo pašalinti iš valstybės politiko pareigų, atleisti iš profesinės karo tarnybos, savanorių karo tarnybos ar valstybės tarnybos arba pašalinti iš karo mokymo įstaigos.

4. Tarnauti kariu savanoriu asmenys priimami kario savanorio tarnybos sutarties pagrindu.

5. Iki kario savanorio tarnybos sutarties sudarymo krašto apsaugos sistemos institucijos patikrina į tarnybą priimamo asmens anketos duomenis ir aplinkybes, kurios galėtų būti kliūtimis kario savanorio tarnybai atlikti.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

30 straipsnis. Šaukimas į privalomąją pradinę karo tarnybą

Į privalomąją pradinę karo tarnybą piliečiai šaukiami Karo prievolės įstatymo nustatytais sąlygomis ir tvarka.

31 straipsnis. Profesinės karo tarnybos sutartis

1. Profesinės karo tarnybos sutartis yra Krašto apsaugos ministerijos ir Lietuvos Respublikos piliečio rašytinis susitarimas, kuriuo Krašto apsaugos ministerija priima pilietį į profesinę karo tarnybą, o pilietis savanoriškai įsipareigoja ją atlikti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis ir tvarka bei vykdyti visas kario pareigas.

2. Profesinės karo tarnybos sutartis sudaroma šiems terminams:

1) su karininkais, pradedančiais tarnybą po Lietuvos karo akademijos ar karininkus rengiančios užsienio mokyklos baigimo, – iki sukaks šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalyje nustatyti išleidimo į atsargą metai;

2) su priimamais į profesinę karo tarnybą kariais, baigusiais puskarininkių mokyklą, taip pat su nustatytus karinės kvalifikacijos reikalavimus atitinkančiais atsargos kariais ir kariuomenei reikalingais specialistais – ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui ir ne ilgesniam terminui, kaip iki tos dienos, kai kariui sukaks šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalyje nustatyti išleidimo į atsargą metai;

3) su liktiniais – ne trumpesniam kaip 2 metų ir ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui;

4) su stojančiais į tarptautinių operacijų karinius vienetus – krašto apsaugos ministro nustatytam, bet ne ilgesniam kaip 5 metų laikotarpiui.

3. Pasibaigus šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodytais atvejais sudarytos terminuotos profesinės karo tarnybos sutarties terminui, sutartis gali būti pratęsta krašto apsaugos ministro sutikimu ir laikantis jo nustatytų sąlygų:

1) su kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančiais puskarininkiais – iki sukaks šio įstatymo 45 straipsnyje jiems nustatyti išleidimo į atsargą metai;

2) su kitais kariais – ne ilgiau kaip 5 metams ir ne ilgiau kaip iki tos dienos, kai kariui sukaks šio įstatymo 45 straipsnyje nustatyti išleidimo į atsargą metai.

4. Neatsižvelgiant į profesinės karo tarnybos sutarties terminą, šio įstatymo 37 ir 38 straipsniuose numatytais atvejais ji gali būti nutraukta prieš terminą.

5. Krašto apsaugos ministras profesinės karo tarnybos sutartis sudaro ir jas pratęsia:

1) su visais Krašto apsaugos ministerijos padalinių ir krašto apsaugos ministrui tiesiogiai pavaldžių krašto apsaugos sistemos institucijų karininkais;

2) su pulkininko leitenanto (komandoro) ir aukštesnio laipsnio karininkais.

6 dalies redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

6. Gavę krašto apsaugos ministro sutikimą ir laikydamiesi jo nustatytų atrankos reikalavimų, sąlygų bei tvarkos, šio įstatymo 45 straipsnio nustatytų amžiaus apribojimų ir šio straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimų, Krašto apsaugos ministerijos vardu profesinės karo tarnybos sutartis sudaro ir pratęsia:

1) su kariuomenės karininkais iki majoro imtinai – kariuomenės vadas;

- 2) su kariuomenės kariais iki vyresniųjų puskarininkių imtinai – dalinių vadai;
- 3) su krašto apsaugos sistemos padalinių ir tarnybų kariais iki vyresniųjų puskarininkių imtinai – krašto apsaugos ministro tam įgalioti pareigūnai.

6 dalies redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

6. Laikydamiės krašto apsaugos ministro nustatytų atrankos reikalavimų, sąlygų bei tvarkos, šio įstatymo 45 straipsnio nustatytų amžiaus apribojimų ir šio straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimų, Krašto apsaugos ministerijos vardu profesinės karo tarnybos sutartis sudaro ir pratęsia:

- 1) su kariuomenės karininkais iki majoro imtinai – kariuomenės vadas;
- 2) su kariuomenės kariais iki seržantų majorų (vyresniųjų laivūnų) imtinai – dalinių vadai;
- 3) su kitų krašto apsaugos sistemos institucijų ir jų padalinių kariais iki seržantų majorų (vyresniųjų laivūnų) imtinai – krašto apsaugos ministro tam įgalioti krašto apsaugos sistemos institucijų ar jų padalinių vadovai (kariniai viršininkai).

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodyti pareigūnai profesinės karo tarnybos sutartis be atskiro ministro sutikimo gali sudaryti su kariais, kurie pradeda karininko tarnybą baigę Lietuvos karo akademiją ar Krašto apsaugos ministerijos siuntimu kitą karo mokyklą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

32 straipsnis. Kario savanorio tarnybos sutartis

1. Kario savanorio tarnybos sutartis yra Lietuvos Respublikos piliečio ir Krašto apsaugos ministerijos rašytinis susitarimas, kuriuo krašto apsaugos ministro įgaliotas asmuo priima Lietuvos Respublikos pilietį į savanorių karo tarnybą, o Lietuvos Respublikos pilietis įsipareigoja ją atlikti įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais sąlygomis bei tvarka ir vykdyti visas kario savanorio pareigas.

2. Kario savanorio tarnybos sutartis sudaroma ne ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui.

3. Kario savanorio tarnybos sutarties terminui pasibaigus, ji gali būti pratęsta naujam, ne ilgesniam kaip 4 metų, laikotarpiui neribotą kartų skaičių, tačiau ne ilgesniam terminui, kaip iki tos dienos, kai kariui savanoriui sukanka 55 metai.

4. Karių savanorių tarnybos sutarties formą ir sutarties sudarymo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

33 straipsnis. Priimto į profesinę karo tarnybą kario skyrimas į pareigas

1. Sudarius profesinės karo tarnybos sutartį, karys į jo laipsnį atitinkančias pareigas kariuomenėje skiriamas:

1 dalies 1 punkto redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

1) iki būrio vado, taip pat į kitokias iki vyresniųjų puskarininkių imtinai pareigas dalinyje – dalinio vado įsakymu;

1 dalies 1 punkto redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

1) iki būrio vado, taip pat į kitokias iki seržanto majoro (vyresniojo laivūno) imtinai pareigas dalinyje – dalinio vado įsakymu;

2) į būrio vado ir aukštesnes, taip pat į kitokias karininkų pareigas – krašto apsaugos ministro ar jo įgaliotų vadų (karinių viršininkų) įsakymais.

2. Karius į pareigas kitose krašto apsaugos sistemos institucijose skiria krašto apsaugos ministras arba ministro nustatyta tvarka jo įgaliotas pareigūnas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

34 straipsnis. Išbandymas priimant į profesinę karo tarnybą ar kario savanorio tarnybą

1. Priimant asmenį į profesinę karo tarnybą, gali būti nustatomas ne ilgesnis kaip 6 mėnesių bandomasis laikotarpis.

2. Asmenims, priimamiems į profesinę karo tarnybą koviniuose vienetuose, kuriuose keliama ypatingi fizinės, psichologinės ištvermės ir kitokie kario pasirėngimo reikalavimai, gali būti nustatytas

ilgesnis kaip 6 mėnesių, bet ne ilgesnis kaip 1 metų bandomasis laikotarpis, jeigu tai numatyta krašto apsaugos ministro patvirtintuose šio kovinio vieneto nuostatuose.

3. Bandomasis laikotarpis netaikomas kariams, baigusiems karo mokymo įstaigą, taip pat kariams, perkeliameis į kitas pareigas.

4. Priimant asmenis į savanorių karo tarnybą, nustatomas iki 6 mėnesių bandomasis laikotarpis.

5. Į bandomąjį laikotarpį neįskaitomi kario ligos ir kiti dokumentuose užfiksuoti laikotarpiai, kai karys nevykdė tarnybos pareigų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1389](#), 2007-12-18, *Žin.*, 2007, Nr. 140-5759 (2007-12-29)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

35 straipsnis. Karių atestacija

1. Profesinės karo tarnybos kario savybes, gabumus, elgesį, mokymąsi bei tobulinimąsi ir kaip jis atlieka tarnybos pareigas, stebi jo vadai (viršininkai) ir savo pastabas bei vertinimus surašo į dokumentą, vadinamą kario atestatu. Kario atestate jie pateikia išvadas ir rekomendacijas dėl kario tarnybos, o jeigu reikia, įspėja jį dėl galimo pripažinimo netinkamu tarnybai.

2. Kario atestatai rašomi visiems profesinės karo tarnybos kariams, išskyrus kariuomenės vadą.

3. Kario atestatus rašo tiesioginis vadas arba viršininkas, taip pat ir aukštesnysis vadas arba viršininkas. Jie turi vertinti atestuojamą asmenį atsižvelgdami tik į tarnybos interesus. Kario atestatas turi konkrečiai apibūdinti atestuojamo kario asmenybę, kario galimybes ir kaip jis vykdo tarnybos pareigas.

4. Kario atestatą jo vadas (viršininkas) rašo, kai:

- 1) pasibaigia kariui skirtas bandomasis laikotarpis;
- 2) karys perkeltas kito vado (viršininko) pavaldumui;
- 3) vadas (viršininkas) perkeltas ir perduoda vadovavimą kitam vadui (viršininkui);
- 4) praeina 12 mėnesių nuo paskutinės atestacijos dienos.

5. Šio straipsnio 4 dalies 1 punkte nurodytu atveju karys atestuojamas dėl tinkamumo profesinei karo tarnybai ir dėl tinkamumo jam numatytiems pareigoms. Atestuojama ne vėliau kaip per 7 dienas nuo bandomojo laikotarpio pabaigos. Jei atestuojamasis pripažįstamas netinkamu profesinei karo tarnybai, jis per 14 dienų nuo bandomojo laikotarpio pabaigos turi būti atleidžiamas.

6. Šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytais atvejais naujas kario atestatas nerašomas, jeigu paskutinis atestatas vado yra rašytas mažiau kaip prieš 6 mėnesius.

7. Karys, kuris ankstesnės atestacijos metu jau buvo įspėtas dėl netinkamumo tarnybai, tačiau nevykdo rekomendacijų ir nepagerina tarnybos, gali būti atestuotas kaip netinkamas tarnybai.

8. Su kario atestatu turi teisę susipažinti tik tas, kam tai reikalinga vykdant tiesiogines tarnybos pareigas.

9. Karių atestavimo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

10. Karys supažindinamas su atestacijos išvada ir turi teisę ją apskųsti, išskyrus išvadą dėl netinkamumo tarnybai po bandomojo laikotarpio (šio straipsnio 4 dalies 1 punktas). Skundas nagrinėjamas krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

36 straipsnis. Karių tarnybai taikomi apribojimai

1. Tikrosios tarnybos kariams draudžiama dalyvauti politinėje veikloje, kuri apima:

- 1) narystę politinėje partijoje ar politinėje organizacijoje;
- 2) aktyvų karių dalyvavimą politinių partijų ir politinių organizacijų organizuotuose susirinkimuose ar kitokiuose viešuose veiksmuose, kuriais rešiamos politinės nuostatos ar politiniai reikalavimai arba kuriais tiesiogiai remiama politinė partija ar politinė organizacija;
- 3) karių politinius pareiškimus, straipsnius ar kalbas, kuriuose viešai reiškiamas nesutikimas su demokratiškai išrinktos valstybės valdžios (Seimo, Respublikos Prezidento, Vyriausybės) paskelbta ir vykdoma politika ar viešai keliama politiniai reikalavimai valstybės valdžiai.

2. Karys, pradėdamas privalomąją pradinę ar profesinę karo tarnybą, tarnybos laikotarpiui nutraukia narystę ir veiklą politinėje partijoje ar politinėje organizacijoje.

3. Kariai gali dalyvauti asociacijų ir kitų nepolitinių susivienijimų veikloje, taip pat kitokioje nepolitinėje veikloje, kuria siekiama puoselėti moralines, tautines, patriotines ir pilietines demokratines vertybes, jei dalyvavimas tokioje veikloje netrukdo vykdyti tiesioginių kario pareigų.

4. Atsargos ir dimisijos kariai bei kariai savanoriai, dalyvaudami politinėje veikloje, apibrėžtoje 36 straipsnio 1 dalyje, neturi teisės jokių būdu jos sieti su savo, kaip kario, statusu, daryti nuorodų į savo karinį laipsnį, dėvėti karinę uniformą.

5. Karys negali eiti valstybės tarnautojo pareigų, išskyrus šio įstatymo 42 straipsnio 5 dalyje nurodytą atvejį.

6. Profesinės karo tarnybos karys pagal einamas pareigas negali būti susijęs tiesioginiais pavaldumo santykiais su savo sutuoktiniu, artimuoju giminaičiu ar svainystės ryšiais susijusiu asmeniu.

7. Profesinės karo tarnybos kariai negali: išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, dirbti ne krašto apsaugos sistemos įmonėse, įstaigose ir organizacijose samdomais darbuotojais, patarėjais, ekspertais ar konsultantais, būti jų valdymo organų nariais, turėti kitų renkamų ar skiriamų pareigų, gauti kitą atlyginimą, išskyrus atlyginimą už kūrybinę ir pedagoginę veiklą; valdyti pagal įgaliojimą daugiau kaip 10 procentų vienos įmonės akcijų; teikti komercinio pobūdžio paslaugas ar atstovauti ne krašto apsaugos sistemos įmonių, įstaigų ir organizacijų interesams ir vyksti į užsienį šiais tikslais; būti profesinės sąjungos nariais; streikuoti; naudoti tarnybos laiką, turtą ir tarnybos teikiamas galimybes ne tarnybos tikslams. Karys, kuris yra individualios įmonės savininkas, ūkinės bendrijos tikrasis narys ar narys komanditorius ar turi akcinės bendrovės akcijų arba žemės ūkio bendrovės pajų, privalo šią nuosavybę valdyti, naudoti ir disponuoti ja tokiu būdu, kad dėl jos turėjimo ar ryšių su bendrove (įmone), kurioje karys turi nuosavybės, negalėtų atsirasti privačių ir tarnybos interesų konflikto. Krašto apsaugos sistemos profesinės karo tarnybos kariai, kurie vykdo operatyvinę veiklą, profesinės karo tarnybos karininkai privalo įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka deklaruoti savo privačius interesus.

8. Priimdamas sprendimus, karys privalo teikti pirmenybę tarnybos interesams ir užtikrinti sprendimų nešališkumą. Profesinės karo tarnybos karys pats ar per kitus asmenis neturi teisės dalyvauti tokiuose komercijos tikslais daromuose veiksmuose, kurie turi ryšį su jo tarnyba ir gali tapti jo privačių bei tarnybos interesų konflikto priežastimi. Karys negali atstovauti krašto apsaugos sistemos institucijai:

1) tvarkydamas reikalus su fiziniais ar juridiniais asmenimis, iš kurių jis ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 7 dalyje, gauna bet kurios rūšies pajamų;

2) tvarkydamas reikalus su visų rūšių įmonėmis, kuriose jis ar asmenys, nurodyti šio straipsnio 7 dalyje, turi daugiau kaip 10 procentų įstatinio kapitalo arba akcijų.

9. Karys negali priimti dovanų ar paslaugų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su jo pareigų ėjimu, išskyrus krašto apsaugos sistemos ar kitų valstybės institucijų oficialiai skirtas premijas ir dovanas, taip pat dovanas ir paslaugas pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su jo pareigomis.

10. Profesinės karo tarnybos kariai, kurie krašto apsaugos sistemoje eina sveikatos priežiūros specialisto (karo medicinos gydytojo ar jo padėjėjo) pareigas, turi teisę laisvu nuo tarnybos metu, nepažeisdami karinės tarnybos interesų, dirbti kitose sveikatos priežiūros įstaigose ir gauti už tai atlyginimą. Teisė dirbti kitose sveikatos priežiūros įstaigose įgyvendinama krašto apsaugos ministro nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

11. Profesinėje karo tarnyboje negali tarnauti Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie gauna kitų šalių valstybines pensijas už tarnybą tų šalių karinėse ar joms prilygintose struktūrose. Krašto apsaugos ministras turi teisę neatsižvelgdamas į asmens amžių priimti į profesinę karo tarnybą ne ilgiau kaip 5 metams arba įrašyti į kariuomenės aktyviojo rezervo įskaitą Lietuvos Respublikos piliečius, tarnavusius profesinės tarnybos kariais valstybių Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) narių karinėse ar joms prilygintose struktūrose ir gaunančius tų šalių karinę pensiją.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1027](#), 99.01.14, *Žin.*, 1999, Nr. 11-246 (99.01.27)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

37 straipsnis. Profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos nutraukimas kario iniciatyva prieš terminą

1. Karys, sudaręs profesinės karo tarnybos sutartį, ar karys savanoris, sudaręs kario savanorio tarnybos sutartį, savo iniciatyva gali nutraukti tarnybą prieš sutartyje įsipareigotą terminą tik krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka ir jo sprendimu dėl pripažintų svarbių priežasčių.

2. Pažeidęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas ir savavališkai nutraukęs profesinės karo tarnybos sutartį anksčiau termino karys laikomas savavališkai pasišalinusiu iš tarnybos ir atsako pagal įstatymus. Iš tarnybos jis gali būti atleidžiamas pagal šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 3 punktą.

38 straipsnis. Profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos sutarties nutraukimo pagrindai

1. Profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos sutartis turi būti nutraukiama ir (ar) karys atleidžiamas iš tarnybos krašto apsaugos sistemoje, kai:

- 1) netenka Lietuvos Respublikos pilietybės;
- 2) tyčiniaus veiksmais atskleidžia valstybės ar tarnybos paslaptis;
- 3) įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo karys nuteisiamas už tyčinį nusikaltimą arba kuriuo kariui skiriama bausmė, dėl kurios negalima tęsti tarnybos;
- 4) bandomojo laikotarpio priimant į karo tarnybą rezultatai įvertinti neigiamai;
- 5) karys tyčine neteisėta veika krašto apsaugos sistemai padarė turtinę žalą;
- 6) profesinės karo tarnybos karys pažeidžia šio įstatymo 36 straipsnio reikalavimus arba apribojimus;

7) pasibaigia profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos sutarties terminas arba kariui sukanka šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalyje ar 32 straipsnio 3 dalyje nustatytas amžius, jei tarnybos laikas nustatyta tvarka nebuvo pratęstas;

8) nuslėptos aplinkybės, prieštaraujančios šio įstatymo draudžiamosioms nuostatoms, ir tų aplinkybių negalima pašalinti;

9) karys negali tarnauti profesinėje karo tarnyboje dėl invalidumo, nustatytos priklausomybės nuo alkoholio, narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų.

2. Profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos sutartis gali būti nutraukiama ir (ar) karys atleidžiamas iš tarnybos krašto apsaugos sistemoje Krašto apsaugos ministerijos ar kariuomenės vadovybės iniciatyva arba valia, kai:

- 1) likviduojamas dalinys, tarnyba ar kita krašto apsaugos sistemos institucija;
- 2) sumažinamas karių skaičius, pertvarkomas dalinys, tarnyba ar kita krašto apsaugos sistemos institucija ir (arba) kai nėra laisvų kario laipsnį ir kvalifikaciją atitinkančių pareigų;
- 3) karys nepakluso teisėtam įsakymui, savavališkai pasišalino iš tarnybos ar nevykdo pareigų, į kurias jis paskirtas (perkeltas);
- 4) karys drausmės statuto numatytais atvejais pažeidė tarnybos drausmę ar neatliko savo pareigų;
- 5) paaiškėja ir nustatoma, kad karys negali atlikti pareigų dėl sveikatos būklės;
- 6) paaiškėja ir nustatoma, kad karys neturi reikiamos kvalifikacijos, arba šio įstatymo 35 straipsnio nustatyta tvarka karys atestuotas kaip netinkamas tarnybai;
- 7) nustatyta, kad karys tarnybos metu buvo neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų;
- 8) tarnybos ar ne tarnybos metu karys padarė kario vardą žeminančių teisės pažeidimų;
- 9) dėl savo kaltės karys neteko pasitikėjimo atlikti jam pavestas tarnybos pareigas, susijusias su piniginių lėšų ar materialinių vertybių apskaita, saugojimu, priėmimu, išdavimu ar transportavimu;
- 10) karys neteko pasitikėjimo, ir įstatymų įgaliotos institucijos ar pareigūnai motyvuotai reikalauja atleisti jį iš tarnybos arba motyvuotai nerekomenduoja išduoti (siūlo panaikinti) leidimą kariui naudotis valstybės ir tarnybos paslaptimis esančia informacija, kai to reikalauja jo einamos pareigos ir nėra kitų su tokios informacijos naudojimu nesusijusių pareigų, į kurias karį galima perkelti;

11) karys dėl neatsargumo atskleidžia valstybės ar tarnybos paslaptis;

12) ne žemesnio kaip dalinio vado (karinio viršininko) teikimu kariuomenės vadas nusprendžia ir krašto apsaugos ministras sutinka su motyvais, kad dėl tarnybos interesų karį atleisti būtina;

13) jo sirgimo (laikinojo nedarbingumo) trukmė ilgesnė kaip 120 kalendorinių dienų, jeigu darbingumas buvo sutrikęs nepertraukiamai, arba 140 kalendorinių dienų per paskutinius 12 mėnesių, jeigu darbingumas buvo sutrikęs su pertraukomis ir jeigu susirgimas nesusijęs su sužeidimu ar suluošinimu atliekant tarnybines pareigas ar su tarnyba.

3. Kariai, atleidžiami iš profesinės ar savanorių karo tarnybos pagal šio straipsnio 1 dalies 1 punktą, į atsargą neįrašomi ir į dimisiją neperkeliami. Krašto apsaugos ministro sprendimu į atsargą taip pat gali būti neįrašomi ar (ir) į dimisiją neperkeliami kariai, atleidžiami iš profesinės ar savanorių karo tarnybos pagal šio straipsnio 1 dalies 2, 3, 8 ir 9 punktus, taip pat pagal šio straipsnio 1 dalies 6 punktą dėl šio įstatymo 36 straipsnio 11 dalyje nustatyto apribojimo pažeidimo.

4. Teisę nutraukti profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos sutartį šiame straipsnyje numatytais pagrindais turi krašto apsaugos ministras arba jo įgalioti kariuomenės vadas bei kiti vadai ar pareigūnai.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-1072](#), 2002-09-12, *Žin.*, 2002, Nr. 95-4084 (2002-10-02)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

39 straipsnis. Profesinės karo tarnybos sutarties nutraukimo ne dėl kario kaltės sąlygos

1. Krašto apsaugos ministerijos ar kariuomenės vadovybė savo iniciatyva arba valia, jei nėra kario kaltės (šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 1, 2, 5, 6, 12 ir 13 punktai), gali nutraukti profesinės karo tarnybos sutartį karį įspėjusi ne mažiau kaip prieš du mėnesius arba ir neįspėjusi, tačiau išmokėdama kariui 40 straipsnio 3 dalyje nustatytą papildomą kompensaciją.

2. Profesinės karo tarnybos sutarties 38 straipsnio 2 dalies 1, 2, 5, 6 ir 12 punktuose nustatytais atvejais negalima nutraukti ir kario iš karo tarnybos atleisti jo sirgimo (laikinojo nedarbingumo) metu, jeigu sirgimo laikotarpis ne ilgesnis kaip 4 mėnesiai.

3. Šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 7, 8 ir 9 punktuose ir 2 dalies 3, 7, 8 ir 13 punktuose numatytais atvejais profesinės karo tarnybos sutartis gali būti nutraukta bei karys atleistas iš karo tarnybos ir jo ligos (laikinojo nedarbingumo) metu.

4. Jeigu yra priimtas sprendimas nutraukti profesinės karo tarnybos sutartį šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose bei 2 dalies 4, 5, 6, 9, 10, 11 ir 12 punktuose ir 37 straipsnio 1 dalyje numatytais atvejais, o karys suserga iki numatytos atleidimo iš karo tarnybos dienos, iš pareigų jis gali būti atleistas ir ligos metu. Šiuo atveju jo atleidimo iš karo tarnybos diena nukeliama į kitą dieną po paskutinės ligos dienos, bet ne ilgiau kaip 60 dienų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

40 straipsnis. Išeitinė pašalpa atleidžiant karį iš tarnybos

1. Kai profesinės karo tarnybos sutartis nutraukiama vadovybės iniciatyva arba valia ne dėl kario kaltės (šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 1, 2, 5, 6, 12, 13 punktai), kai profesinės karo tarnybos kariui sukanka šio įstatymo nustatytas išleidimo į atsargą amžius (šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 7 punktas), taip pat kai baigiasi terminuota profesinės karo tarnybos sutartis, o išleidžiamas į atsargą karys neturi teisės į kario valstybinę pensiją, jam išmokama išeitinė pašalpa. Išeitinės pašalpos dydis priklauso nuo kario tarnybos krašto apsaugos sistemoje stažo:

- 1) turinčiam iki 5 metų stažą – 1 mėnesio tarnybinio atlyginimo dydžio;
- 2) turinčiam didesnę kaip 5 metų stažą – 2 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio;
- 3) turinčiam didesnę kaip 10 metų stažą – 3 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio;
- 4) turinčiam didesnę kaip 15 metų stažą – 4 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio.

2. Kai profesinės karo tarnybos sutartis nutraukiama vadovybės iniciatyva arba valia ne dėl kario kaltės (šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 1, 2, 5, 6, 12, 13 punktai), tačiau išleidžiamas į atsargą karys turi teisę į kario valstybinę pensiją, jam išmokama 2 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio išeitinė pašalpa neatsižvelgiant į tarnybos krašto apsaugos sistemoje stažą.

3. Visiems kariams, su kuriais nutraukiama profesinės karo tarnybos sutartis ne dėl jų kaltės (šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 1, 2, 5, 6, 12, 13 punktai) ir jei jie iš anksto neįspėjami, išmokama 1 mėnesio tarnybinio atlyginimo dydžio, o kariui, auginančiam vaiką ar vaikų iki 14 metų, išmokama 2 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio papildoma kompensacija.

4. Nustatant šio straipsnio 1-2 dalyse nurodytas išmokas, skaičiuojamas tik tiesioginės tarnybos krašto apsaugos sistemoje laikas (be užskaitų).

Straipsnio pakeitimai:

41 straipsnis. Karių laipsnių ir pareigų derinimas

1. Krašto apsaugos ministras, atsižvelgdamas į kariuomenės vado pasiūlymus, nustato krašto apsaugos sistemos institucijų pareigybių sąrašus ir kokius karinius laipsnius turintys kariai gali būti paskirti į pareigybių sąrašuose nustatytas atitinkamas pareigas.

2. Kariai skiriami į jų laipsnį atitinkančias pareigas. Atskirais krašto apsaugos ministro nustatytais atvejais ir sąlygomis karys gali būti paskirtas eiti vienu laipsniu aukštesnes kario pareigas. Kai atitinkamo laipsnio laisvų pareigų nėra, krašto apsaugos ministras gali karį iki vienerių metų paskirti į vienu laipsniu žemesnes pareigas.

3. Į pareigybių sąrašuose nustatytas karių pareigas draudžiama priimti civilius, įskaitant ir atsargos karius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1389](#), 2007-12-18, Žin., 2007, Nr. 140-5759 (2007-12-29)

42 straipsnis. Profesinės karo tarnybos kario perkėlimas į kitą tarnybos vietą, kitas pareigas ar laikinąjį rezervą

1. Į kitas pareigas, kitą dalinį, junginį ar vietovę arba į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą profesinės karo tarnybos karys gali būti perkeliamas krašto apsaugos ministro ar jo įgalioto vado sprendimu. Vykdam rotaciją, karys perkeliamas į kitas pareigas krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

2. Profesinės karo tarnybos karys gali būti perkeliamas į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą šiais atvejais:

1) vykdam rotaciją, perkeliama į kitas pareigas – kol bus paskirtas į kitas pareigas, tačiau ne ilgiau kaip 2 mėnesiams;

2) šio straipsnio 5 dalyje nustatytu atveju – darbo kitoje valstybės institucijoje laikotarpiui, bet ne ilgiau, negu kol kariui sukaks šio įstatymo 45 straipsnyje nustatytas išleidimo į atsargą amžius;

3) šio straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju – ligos laikotarpiui arba iki atleidimo iš tarnybos šiame įstatyme nustatytais atvejais dienos;

4) karį nušalinus nuo pareigų – šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytam laikotarpiui;

5) teismui grąžinus į profesinę karo tarnybą – kol karys bus paskirtas į pareigas, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams;

6) šio įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje numatytu atveju – stažuotės ar mokymosi laikotarpiui;

7) kariui grįžus iš šio įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje nurodytos stažuotės ar mokymosi arba šio straipsnio 3 ir 5 dalyse nurodytų pareigų (tarnybos) – kol bus paskirtas į kitas pareigas, bet ne ilgiau kaip 1 mėnesiui;

8) šio įstatymo 59 straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju – atostogų vaikui prižiūrėti laikotarpiui;

9) kario, paskirto į šio straipsnio 3 dalyje nurodytas pareigas (tarnybą), arba valstybės tarnautojo, perkelta į kitas pareigas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse, konsulinėse įstaigose ir atstovybėse prie tarptautinių organizacijų, taip pat į pareigas tarptautinėse ar užsienio valstybių institucijose, Europos Sąjungos institucijose ar įstaigose, sutuoktiniui vykstant kartu į sutuoktinio tarnybos vietą – krašto apsaugos ministro nustatytam laikotarpiui, netaikant šio įstatymo nustatytų profesinės karo tarnybos atlikimo tvarkos bei karių aprūpinimo sąlygų.

3. Karys krašto apsaugos ministro įsakymu Vyriausybės nustatyta tvarka paprastai ne ilgiau kaip 3 metams gali būti paskirtas atlikti karo tarnybą kariniu atstovu, jo pavaduotoju ar padėjėju Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos ar specialiuoju atašė, jo pavaduotoju ar padėjėju Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje arba karo tarnybą užsienio valstybės ar tarptautinėje karinėje ar gynybos institucijoje. Į pareigas Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos ar Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje karys gali būti skiriamas tik užsienio reikalų ministro pritarimu. Į karinio atstovo Lietuvos Respublikos atstovybėje prie tarptautinės organizacijos ar specialiojo atašė Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje pareigas karys skiriamas tik Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pritarimu.

4. Profesinės karo tarnybos karininkas krašto apsaugos ministro įsakymu gali būti iki 3 metų perkeltas į Lietuvos šaulių sąjungos vado, jo pavaduotojo ar rinktinės vado pareigas.

5. Krašto apsaugos sistemai nepriklausančios valstybės institucijos prašymu, kai reikia atlikti karinės kvalifikacijos reikalingas funkcijas, krašto apsaugos ministras gali skirti profesinės karo

tarnybos karininką iki 3 metų dirbti šioje institucijoje netaikant profesinės karo tarnybos atlikimo tvarkos ir karių aprūpinimo sąlygų. Pasibaigus šiam terminui, atitinkamos valstybės institucijos prašymu krašto apsaugos ministras gali skirti karį toliau dirbti šioje institucijoje, tačiau ne ilgiau kaip 2 metus.

6. Jeigu kario dėl ligos ilgiau kaip 60 dienų nėra tarnyboje, jis gali būti atleidžiamas iš pareigų, kurias ėjo iki ligos, ir perkeliamas į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą, ligos laikotarpiu nekeičiant apmokėjimo sąlygų.

7. Laikinojo profesinės karo tarnybos personalo rezervo nuostatus tvirtina krašto apsaugos ministras.

8. Kai karys netenka teisės susipažinti su įslaptinta informacija bei ja naudotis ir negali atlikti su tokios informacijos naudojimu susijusių pareigų, jis gali būti perkeliamas į kitas su tokios informacijos naudojimu nesusijusias pareigas, jeigu tokios yra. Jeigu iki pasibaigiant šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytam perkėlimo į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą terminui neatsiranda su įslaptintos informacijos naudojimu nesusijusių pareigų, karys atleidžiamas iš profesinės karo tarnybos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-410](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 95-4035 (2009-08-08)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

43 straipsnis. Profesinės karo tarnybos kario nušalinimas nuo pareigų

Jeigu profesinės karo tarnybos karys pažeidžia ar yra įtariamas pažeidęs tarnybos tvarką ar drausmę, karininko etikos kodekso normas arba jei susidaro tarnybos interesams prieštaraujančių aplinkybių, aukštesnysis vadas (viršininkas) savo įsakymu gali jį nušalinti nuo pareigų. Nušalintas nuo pareigų karys gali būti perkeltas į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą, iki bus priimtas atitinkamas sprendimas dėl šio kario tolesnės tarnybos. Šiuo atveju perkelti į laikinąjį rezervą galima ne ilgiau kaip 1 mėnesiui, o jeigu pažeidimui ar kitoms tarnybos aplinkybėms iširti reikia ilgesnio laiko, – iki ištyrimo pabaigos ir 2 savaitėms po jo.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

44 straipsnis. Kario parengimo išlaidų gražinimas

1. Jeigu kariūnas pašalinamas iš Lietuvos karo mokymo įstaigos arba iš užsienio karo mokymo įstaigos, į kurią buvo siųstas Krašto apsaugos ministerijos, arba atsisako sudaryti profesinės karo tarnybos sutartį, įstatymų nustatyta tvarka iš jo išieškomos jo mokymo išlaidos, apskaičiuotos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

2. Iš kario, su kuriuo prieš terminą nutraukiama profesinės karo tarnybos sutartis ar kario savanorio tarnybos sutartis jo iniciatyva, arba kario, su kuriuo profesinės karo tarnybos sutartis ar kario savanorio tarnybos sutartis nutraukiama šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5, 6, 8 punktuose ir 2 dalies 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11 punktuose numatytais atvejais, įstatymų nustatyta tvarka išieškomos krašto apsaugos sistemos išlaidos, tiesiogiai susijusios su jo mokymu, profesiniu parengimu ar kvalifikacijos tobulinimu.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos išlaidos, išskyrus išlaidas, susijusias su karininko parengimu karo mokykloje, išieškomos iš profesinės karo tarnybos kario ar kario savanorio ne daugiau kaip už 3 paskutinių metų laikotarpį. Išieškomų išlaidų apskaičiavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytos išlaidos neišieškomos, jei karys krašto apsaugos ministro sutikimu nutraukia profesinės karo tarnybos sutartį prieš terminą dėl pripažintų svarbių ir nuo kario valios nepriklausančių bei nepašalinamų aplinkybių.

5. Nutraukdamas profesinės karo tarnybos kario ar kario savanorio sutartį prieš terminą, karys privalo atlyginti jam išduotos karinės aprangos likutinę vertę, išskyrus atvejus, kai jis išleidžiamas į atsargą paliekant teisę nešioti uniformą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

45 straipsnis. Profesinės karo tarnybos karių išleidimas į atsargą

1. Kai profesinės karo tarnybos sutartis nutraukiama šio įstatymo 37 ir 38 straipsniuose numatytais pagrindais, išskyrus nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, arba kai pasibaigia profesinės karo tarnybos sutarties terminas ir ji toliau nepratęsiama, karys atleidžiamas iš pareigų, jas perduoda ir ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų atleidžiamas iš profesinės karo tarnybos.

2. Kai profesinės karo tarnybos sutartis nutraukiama dėl invalidumo (šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 9 punktas) ir sveikatos būklės (šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 5 punktas), karys atleidžiamas iš pareigų ir ne vėliau kaip per 28 dienas iš profesinės karo tarnybos išleidžiamas į atsargą.

3. Karys per laikotarpį nuo jo atleidimo iš pareigų iki išleidimo į atsargą perduoda savo pareigas. Už šį laikotarpį jam mokamas kario tarnybinis atlyginimas.

4. Į atsargą profesinės karo tarnybos kariai, išskyrus nurodytus šio straipsnio 5 ir 6 dalyse, išleidžiami sukačę:

1 ir 2 punktų redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

- 1) žemesnio negu viršilos (laivūno) laipsnio – 40 metų;
- 2) nuo viršilos (laivūno) iki vyresniojo puskarininkio imtinai – 50 metų;

1 ir 2 punktų redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

- 1) žemesnio negu grandinio laipsnio – 40 metų;
- 2) nuo grandinio iki seržanto majoro (vyresniojo laivūno) – 50 metų;

3) leitenantai – 35 metus;

4) vyresnieji leitenantai – 40 metų;

5) kapitonai (kapitonai leitenantai) – 43 metus;

6) majorai (komandorai leitenantai) – 46 metus;

7) pulkininkai leitenantai (komandorai) – 50 metų;

8) pulkininkai (jūrų kapitonai) – 53 metus;

9) generolai (admirolai) – 58 metus.

5. Karo kapelionai, neatsižvelgiant į jų turimą laipsnį, gali būti išleidžiami į atsargą sukačę 60 metų, o vyriausiasis kariuomenės kapelionas – 65 metus.

6. Profesinės karo tarnybos kariai, kurie eina karinių specialistų pareigas pagal krašto apsaugos ministro įsakymu patvirtintą karinių specialybių sąrašą, gali būti išleidžiami į atsargą sukačę 55 metus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

46 straipsnis. Karių, sukačusių išleidimo iš profesinės karo tarnybos į atsargą amžių, tarnybos pratęsimas

Kai kuriais atvejais krašto apsaugos ministras, atsižvelgdamas į krašto apsaugos sistemos poreikius, gali pratęsti ne aukštesnio kaip pulkininko (jūrų kapitono) laipsnio kario, sukačusio šio įstatymo 45 straipsnio 4 dalyje nustatytą amžių, profesinę karo tarnybą pagal terminuotą profesinės karo tarnybos sutartį ne ilgiau kaip 2 metams (arba 2 kartus po vienus metus). Šiam terminui pasibaigus pakartotinai ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui pratęsti profesinę karo tarnybą pagal tokią sutartį krašto apsaugos ministras gali tik karininkams, turintiems ne aukštesnį kaip majoro (komandoro leitenanto) laipsnį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

47 straipsnis. Dimisija

1. Dimisija yra buvusio tikrosios karo tarnybos ar atsargos kario, kuris dėl amžiaus ar sveikatos visam laikui yra atleistas nuo karo prievolės, statusas.

2. Į dimisiją perkeliama:

1) profesinės karo tarnybos kariai išleidžiant juos į atsargą, jeigu išleidimo į atsargą metu jie jau yra sukačę 60 metų;

- 2) atsargos karininkai ir generolai (admirolai) – buvę profesinės karo tarnybos kariai – sukakę 60 metų;
 - 3) individualiojo rezervo įskaitoje esantys gydytojai (karo gydytojai), sukakę 60 metų;
 - 4) kiti individualiojo rezervo įskaitoje esantys kariai, sukakę 55 metus;
 - 5) dėl sveikatos būklės tapę netinkami mobilizacijai aktyviojo ar individualiojo rezervo įskaitoje esantys kariai, neatsižvelgiant į amžių.
3. Perkelti į dimisiją atsargos kariai išbraukiami iš aktyviojo ar individualiojo rezervo tarnybos įskaitos ir į tikrąją karo tarnybą mobilizacijos atveju nešaukiami.

48 straipsnis. Karo tarnybos ginčai ir jų sprendimas

1. Ginčai dėl nušalinimo nuo pareigų, perkėlimo į kitas pareigas, dėl karių laipsnių, drausminių nuobaudų, kario tarnybos sutarties pratęsimo ir kiti karo tarnybos ginčai, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus ginčus, nagrinėjami Kariuomenės drausmės statuto nustatyta privaloma išankstine karo tarnybos ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka. Galutinis sprendimas, priimtas nagrinėjant ginčą Kariuomenės drausmės statuto nustatyta išankstine karo tarnybos ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka, gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui įstatymų nustatyta tvarka per 20 dienų nuo sprendimo gavimo ar pranešimo apie jį dienos.

2. Ginčus dėl priėmimo į karo tarnybą, dėl atleidimo iš profesinės karo tarnybos arba savanorių karo tarnybos, taip pat dėl pašalinimo iš karo mokymo įstaigos, nesant drausmės pažeidimo, nagrinėja administraciniai teismai Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Jeigu teismas nustato, kad asmuo yra atleistas iš profesinės karo tarnybos ar kario savanorio tarnybos be šio įstatymo numatyto pagrindo, teismas gali jį grąžinti į profesinę karo tarnybą ar kario savanorio tarnybą. Teismo grąžintas į profesinę karo tarnybą ar kario savanorio tarnybą asmuo skiriamas į pareigas ar į laikinąją profesinės karo tarnybos personalo rezervą karo tarnybą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka, jam atlyginama už visą priverstinio nebuvimo tarnyboje laiką.

4. Jeigu asmuo buvo atleistas iš profesinės karo tarnybos esant šio įstatymo numatytam pagrindui, tačiau teismas nustato, kad buvo pažeista teisės aktų nustatyta atleidimo tvarka, teismas negali grąžinti jo į profesinę karo tarnybą ar pakeisti jo atleidimo iš tarnybos pagrindo, tačiau gali priteisti atleistam iš profesinės karo tarnybos asmeniui iki 3 mėnesių tarnybinių atlyginimų dydžio piniginę kompensaciją nepaisant to, ar šiam asmeniui priklausė ir buvo išmokėta išeitinė pašalpa.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-07-02, *Žin.*, 2002, Nr. 69-2832 (2002-07-05)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [XI-1236](#), 2010-12-14, *Žin.*, 2010, Nr. 157-7970 (2010-12-31)

49 straipsnis. Karių stažuočių ir mokymosi sąlygos

1. Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir kariūnų atrankos stažuotei ar mokymuisi tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

2. Profesinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir kariūnų tarnybos ir aprūpinimo stažuotės ar mokymosi laikotarpiu sąlygas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Profesinės karo tarnybos kariai, pasiūsti stažuoti ar mokytis ilgiau kaip 3 mėnesiams, gali būti iš einamų pareigų perkelti į laikinąją profesinės karo tarnybos personalo rezervą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

50 straipsnis. Pažymėjimas apie išleidžiamo į atsargą ar dimisiją kario tarnybą

1. Kiekvienam kariui, kuris išleidžiamas į atsargą ar perkeliamas į dimisiją baigęs privalomąją ar profesinę karo tarnybą arba atleidžiamas iš profesinės karo tarnybos šio įstatymo numatytais atvejais, išduodamas pažymėjimas, liudijantis jo atliktą tarnybą, jos įvertinimą ir statusą tarnybą baigus. Pažymėjimo turinį, formą ir išdavimo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

2. Kario, atlikusio tarnybą be šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų drausmės ir teisės pažeidimų, pažymėjime įrašoma, kad jis išleidžiamas į atsargą (perkeliamas į dimisiją) atlikęs tarnybą garbingai.

3. Jeigu kario tarnybos byloje yra įrašų apie drausmės pažeidimus, už kuriuos jis buvo baustas du ar daugiau kartų per vienus metus, arba jeigu karys atleidžiamas šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 6, 7, 8 ir 9 punktuose nustatytais atvejais, pažymėjime įrašoma, kad jis išleidžiamas į atsargą (perkeliamas į dimisiją) atlikęs tarnybą (praleidus žodį „garbingai“). Žodis „garbingai“ taip pat gali būti nerašomas, kai karys atleidžiamas šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 12 punkte nustatytu atveju.

4. Kario, kuris atleidžiamas iš tarnybos dėl drausmės pažeidimo, pažymėjime įrašomi žodžiai „atleistas dėl drausmės pažeidimo“.

5. Kario, kuris atleidžiamas iš tarnybos dėl šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 5 ir 6 punktuose numatytų priežasčių, pažymėjime įrašomi žodžiai „atleistas dėl įstatymo pažeidimo“.

6. Profesinės karo tarnybos kariams ir kariams savanoriams, kurių pažymėjimuose yra šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti įrašai, taip pat atleistiems iš tarnybos dėl priežasčių, susijusių su priesaikos sulaužymu, teisė iškilmingomis progomis nešioti atsargos kario uniformą nesuteikiama.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

51 straipsnis. Tarnybos ypatumai karo metu

1. Karo metu kariams taikomas karo padėties įstatymas ir kiti ypatingiems atvejams priimti įstatymai bei kiti teisės aktai.

2. Karo padėties, karo ir mobilizacijos atvejais karo tarnybos trukmė neribojama.

PENKTASIS SKIRSNIS

KARIŲ LAIPSNIAI, ROTACIJA IR ATOSTOGOS

Skirsnio pavadinimo pakeitimas:

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

52 straipsnio redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

52 straipsnis. Karių laipsniai

1. Krašto apsaugos sistemos karių tarpusavio santykiams reguliuoti, jų tarnybos patirčiai ir kvalifikacijai žymėti nustatomi karių laipsniai. Karių laipsnius gali turėti tik krašto apsaugos sistemos tikrosios tarnybos ir krašto apsaugos sistemos įskaitoje esantys atsargos kariai, taip pat dimisijos kariai.

2. Kariai pagal turimus laipsnius yra:

- 1) kareiviai, jūreiviai;
- 2) seržantai, viršilos;
- 3) puskarininkiai;
- 4) jaunesnieji karininkai;
- 5) vyresnieji karininkai;
- 6) generolai, admirolai.

3. Nustatomi šie karių laipsniai:

Sausumos, specialiųjų operacijų ir karinių oro pajėgų karių Karinių jūrų pajėgų karių

	1) kareivių ir jūreivių	
eilinis		jūreivis
grandinis		grandinis

	2) seržantų ir viršilų	
jaunesnysis seržantas		jaunesnysis seržantas
seržantas		seržantas
vyresnysis seržantas		vyresnysis seržantas
viršila		laivūnas

	3) puskarininkių	
jaunesnysis puskarininkis		jaunesnysis puskarininkis
puskarininkis		puskarininkis
vyresnysis puskarininkis		vyresnysis puskarininkis

leitenantas vyresnysis leitenantas kapitonas	4) jaunesniųjų karininkų	leitenantas vyresnysis leitenantas kapitonas leitenantas
majoras pulkininkas leitenantas pulkininkas	5) vyresniųjų karininkų	komandoras leitenantas komandoras jūrų kapitonas
brigados generolas generolas majoras generolas leitenantas	6) generolų ir admirolų	flotilės admirolas kontradmirolas viceadmirolas.
52 straipsnio redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:		
52 straipsnis. Karių laipsniai		
1. Krašto apsaugos sistemos karių tarpusavio santykiams reguliuoti, jų tarnybos patirčiai ir kvalifikacijai žymėti nustatomi karių laipsniai. Karių laipsnius gali turėti tik krašto apsaugos sistemos tikrosios karo tarnybos ir krašto apsaugos sistemos įskaitoje esantys atsargos kariai, taip pat dimisijos kariai.		
2. Kariai pagal turimus laipsnius yra:		
1) kareiviai, jūreiviai;		
2) puskarininkiai;		
3) jaunesnieji karininkai;		
4) vyresnieji karininkai;		
5) generolai, admirolai.		
3. Nustatomi šie karių laipsniai:		
Sausumos, specialiųjų operacijų ir karinių oro pajėgų karių		Karinių jūrų pajėgų karių
jaunesnysis eilinis eilinis vyresnysis eilinis	1) kareivių ir jūreivių	jaunesnysis jūreivis jūreivis vyresnysis jūreivis
grandinis seržantas, seržantas specialistas vyresnysis seržantas, vyresnysis seržantas specialistas štabo seržantas, štabo seržantas specialistas viršila seržantas majoras	2) puskarininkių	grandinis seržantas, seržantas specialistas vyresnysis seržantas, vyresnysis seržantas specialistas štabo laivūnas, štabo laivūnas specialistas laivūnas vyresnysis laivūnas
leitenantas vyresnysis leitenantas kapitonas	3) jaunesniųjų karininkų	leitenantas vyresnysis leitenantas kapitonas leitenantas
majoras pulkininkas leitenantas pulkininkas	4) vyresniųjų karininkų	komandoras leitenantas komandoras jūrų kapitonas
brigados generolas	5) generolų ir admirolų	flotilės admirolas

generolas majoras
generolas leitenantas

kontradmirolas
viceadmirolas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

53 straipsnio redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

53 straipsnis. Pirmojo laipsnio suteikimas kariui

1. Pirmasis eilinio (jūreivio) laipsnis kariui suteikiamas pradėjus tarnybą ir davus kario priesaiką. Iki karys duoda priesaiką, jam suteikiamas laikinasis eilinio (jūreivio) laipsnis.

2. Pirmasis suteikiamas karininko laipsnis yra leitenanto laipsnis.

3. Pirmasis karininko laipsnis suteikiamas kariams, baigusiems Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių karo mokymo įstaigas ir davusiems karininko priesaiką. Šis laipsnis taip pat suteikiamas Lietuvos Respublikos piliečiams, turintiems aukštąjį išsilavinimą ir baigusiems specialius karinio rengimo kursus.

4. Baigusiems karininkų kursus ir stojantiems į profesinę karo tarnybą arba atliekantiems profesinę karo tarnybą ir jos metu baigusiems karininkų kursus gydytojams ir ne žemesnio kaip bakalauro ar jam prilyginto laipsnio teisininkams, taip pat gydytojams vietoj pirmojo leitenanto laipsnio tokia pat tvarka gali būti suteikiamas aukštesnis vyresniojo leitenanto ar kapitono (kapitono leitenanto) laipsnis.

5. Karo kapelionui vietoj pirmojo leitenanto laipsnio gali būti suteiktas aukštesnis kapitono (kapitono leitenanto) laipsnis.

53 straipsnio redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

53 straipsnis. Pirmojo laipsnio suteikimas kariui

1. Pirmasis jaunesniojo eilinio (jaunesniojo jūreivio) laipsnis kariui suteikiamas pradėjus tarnybą ir davus kario priesaiką. Iki karys duoda priesaiką, jam suteikiamas laikinasis jaunesniojo eilinio (jaunesniojo jūreivio) laipsnis.

2. Pirmasis suteikiamas puskarininkio laipsnis yra grandinio laipsnis.

3. Įgijusiems pagrindinį karinį parengimą profesinės karo tarnybos kariams, turintiems ne žemesnį kaip aukštąjį neuniversitetinį (arba aukštesnįjį) išsilavinimą arba iki 1995 metų įgytą specialųjį vidurinį išsilavinimą ir pagal turimą specialybę (kvalifikaciją) paskirtiems į seržanto specialisto pareigas, vietoj pirmojo grandinio laipsnio suteikiamas aukštesnis seržanto specialisto laipsnis.

4. Pirmasis suteikiamas karininko laipsnis yra leitenanto laipsnis.

5. Pirmasis karininko laipsnis suteikiamas kariams, baigusiems Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių karo mokymo įstaigas ir davusiems karininko priesaiką. Šis laipsnis taip pat suteikiamas Lietuvos Respublikos piliečiams, turintiems aukštąjį išsilavinimą ir baigusiems specialius karinio rengimo kursus.

6. Baigusiems karininkų kursus ir stojantiems į profesinę karo tarnybą arba atliekantiems profesinę karo tarnybą ir jos metu baigusiems karininkų kursus gydytojams ir ne žemesnio kaip bakalauro ar jam prilyginto laipsnio teisininkams, taip pat gydytojams vietoj pirmojo leitenanto laipsnio tokia pat tvarka gali būti suteikiamas aukštesnis vyresniojo leitenanto ar kapitono (kapitono leitenanto) laipsnis.

7. Karo kapelionui vietoj pirmojo leitenanto laipsnio gali būti suteiktas aukštesnis kapitono (kapitono leitenanto) laipsnis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

54 straipsnis. Aukštesnių laipsnių suteikimo sąlygos

1. Tikrosios karo tarnybos kariui aukštesnis laipsnis gali būti suteikiamas vadovaujantis atrankos principais ir atsižvelgiant į krašto apsaugos sistemos struktūrą bei poreikius, taip pat į Seimo patvirtintus generolų (admirolų) ir vyresniųjų karininkų ribinius skaičius ir krašto apsaugos ministro

nustatytus pareigybų sąrašus. Karių atrankos aukštesniam laipsniui suteikti kriterijus ir tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

2. Atrankoje aukštesniam laipsniui gauti taikos metu dalyvauja kariai, ištarnavę profesinėje karo tarnyboje krašto apsaugos sistemoje:

1-4 punktų redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

- 1) eiliniu, jūreivių, grandiniu – ne mažiau kaip 3 mėnesius;
- 2) jaunesniojo seržantu, seržantu – ne mažiau kaip 1 metus;
- 3) vyresniojo seržantu, viršila, laivūnu – ne mažiau kaip 2 metus;
- 4) jaunesniojo puskarininkiu, puskarininkiu – ne mažiau kaip 3 metus;

1-4 punktų redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

- 1) jaunesniojo eiliniu, jaunesniojo jūreivių – ne mažiau kaip 6 mėnesius;
- 2) eiliniu, jūreivių, vyresniojo eiliniu, vyresniojo jūreivių – ne mažiau kaip 1 metus 6 mėnesius;
- 3) grandiniu, seržantu, seržantu specialistu, vyresniojo seržantu, vyresniojo seržantu specialistu – ne mažiau kaip 2 metus;
- 4) štabo seržantu, štabo laivūnu, viršila, laivūnu – ne mažiau kaip 3 metus;

- 5) leitenantu – ne mažiau kaip 2 metus;
- 6) vyresniojo leitenantu – ne mažiau kaip 3 metus;
- 7) kapitonu, kapitonu leitenantu – ne mažiau kaip 4 metus;
- 8) majoru, komandoru leitenantu – ne mažiau kaip 5 metus;
- 9) pulkininku leitenantu, komandoru – ne mažiau kaip 5 metus.

3. Atsižvelgiant į krašto apsaugos sistemos poreikius, tam tikram labiausiai pasižymėjusių tarnyboje karių skaičiui gali būti leista dalyvauti atrankoje aukštesniam laipsniui gauti ir pirma šio straipsnio 2 dalyje nustatyto laiko, jeigu jie ištarnavę bent pusę šio laiko, o gydytojams ir teisininkams, turintiems vyresniojo leitenanto laipsnį, – bent trečdalį šio laiko. Ne aukštesnį kaip pulkininko leitenanto turinčiam laipsnį karo kapelionui, jį paskyrus kariuomenės generaliniu vikaru (vyriausiuoju kapelionu), gali būti suteiktas aukštesnis laipsnis netaikant šio straipsnio 2 dalies, taip pat šios dalies sąlygų.

4. Vyresniųjų karininkų, generolų (admirolų) laipsniai suteikiami kariams, turintiems aukštąjį ir specialųjį karinį išsilavinimą bei mokantiems bent vieną iš NATO oficialių darbo kalbų (anglų arba prancūzų).

5. Pulkininko (jūrų kapitono) laipsnis gali būti suteikiamas kariui, ištarnavusiam dalinio, kovinio laivo, junginio ar pajėgų rūšies vadu arba jo pavaduotoju ne mažiau kaip 1 metus. Šis reikalavimas netaikomas karininkams medicinos, finansų ir teisės specialistams, turintiems ne žemesnį kaip magistro laipsnį.

6. (Neteko galios nuo 2008 m. balandžio 3 d.)

7. Generolo majoro (kontradmirolų) laipsnis gali būti suteikiamas brigados generolui (flotilės admirolui), ištarnavusiam brigados generolu (flotilės admirolu) ne mažiau kaip 2 metus ir paskirtam į generolo majoro (kontradmirolų) laipsnį atitinkančias pareigas.

8. Atsižvelgiant į Seimo patvirtintą generolų bei admirolų skaičių ir laikantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytų sąlygų, brigados generolo (flotilės admirolų) laipsnis gali būti suteikiamas karininkui, ištarnavusiam pulkininku (jūrų kapitonu) ne mažiau kaip 3 metus ir atitinkančiam šio straipsnio 5 dalyje nustatytą reikalavimą, paskyrus jį Gynybos štabo viršininku, Jungtinio štabo viršininku, kariuomenės pajėgų rūšies vadu arba į kitas generolo (admirolų) laipsnį atitinkančias pareigas.

9. Kariuomenės vadui, kai jis yra ištarnavęs generolu majoru (kontradmirolu) ne mažiau kaip 2 metus, gali būti suteikiamas generolo leitenanto (viceadmirolų) laipsnis.

10. Kariams, išskyrus generolus ir admirolus, aukštesnis karininko laipsnis gali būti suteikiamas, jeigu iki nustatyto išleidimo į atsargą amžiaus pagal suteikiamą laipsnį liko ne mažiau kaip 2 metai arba jo tarnyba pratęsiama šio įstatymo 46 straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

11. Karo metu, atsižvelgdamas į to meto aplinkybes, krašto apsaugos ministras turi teisę nustatyti ginkluotosiose pajėgose kovojantiems kariams kitokias aukštesnių karinių laipsnių suteikimo sąlygas.

12. Aktyviojo rezervo kariams gali būti suteikiami aukštesni laipsniai, kai šie kariai baigia mokymus pagal kariuomenės vado nustatytas programas.

13. Individualiojo rezervo ir dimisijos kariams aukštesni laipsniai nesuteikiami.

14. Lietuvos Respublikos piliečiui, turinčiam kitos valstybės kariuomenės atsargos karininko laipsnį ir priimtam į profesinę karo tarnybą ar įrašomam į kariuomenės aktyviojo rezervo įskaitą, karinis laipsnis suteikiamas atsižvelgiant į krašto apsaugos ministro paskirtos patariamiosios komisijos išvadas ir rekomendacijas (įvertinimą, ar karinė kvalifikacija pagal Lietuvos kariuomenės reikalavimus atitinka krašto apsaugos sistemos poreikius).

15. Lietuvos Respublikos piliečiui, turinčiam vidaus reikalų sistemos institucijų ar Valstybės saugumo departamento pareigūno tarnybinį laipsnį ir priimtam į profesinę karo tarnybą ar įrašomam į kariuomenės aktyviojo rezervo įskaitą, karinis laipsnis suteikiamas pagal kariuomenės reikalavimus, neatsižvelgiant į turimą tarnybinį laipsnį.

16. Išimtiniais atvejais, kai skiriant karininką į vado (viršininko) pareigas to reikia pavaldinių subordinacijai pagal karinį laipsnį užtikrinti, krašto apsaugos ministras turi teisę pirma laiko ir nesilaikydamas šiame bei 55 straipsnyje nustatytų bendrųjų aukštesniojo karinio laipsnio suteikimo sąlygų suteikti skiriamam vadui (viršininkui) laikinąjį vyresniojo karininko karinį laipsnį, vienu laipsniu aukštesnį už jo turimąjį. Krašto apsaugos ministras laikinąjį karinį laipsnį taip pat gali suteikti karininkui, skiriamam į pareigas užsienyje, jei tai būtina pagal skiriamas pareigas. Laikinąjį generolo (admirolo) laipsnį suteikia Respublikos Prezidentas krašto apsaugos ministro teikimu, kai to reikia pavaldinių subordinacijai užtikrinti arba būtina pagal skiriamas pareigas.

17. Laikinasis karinis laipsnis galioja, kol karininkas eina pareigas, į kurias skiriant šis laipsnis jam buvo suteiktas. Nuolatinis aukštesnis karinis laipsnis tokiame karininkui suteikiamas laikantis bendrųjų šio ir 55 straipsnio sąlygų, nepaisant, kad buvo suteiktas laikinasis laipsnis. Laikinąjį karinį laipsnį turinčiam karininkui taikomos jo nuolatinį karinį laipsnį atitinkančios tarnybos apmokėjimo ir aprūpinimo sąlygos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

55 straipsnis. Teisė suteikti karių laipsnius

1. Pirmąjį karininko laipsnį kariams, baigusiems karo mokymo įstaigą, krašto apsaugos ministro teikimu suteikia Respublikos Prezidentas. Kitais atvejais pirmąjį karininko laipsnį suteikia krašto apsaugos ministras.

2. Pulkininko (jūrų kapitono), generolų ir admirolų laipsnius suteikia Respublikos Prezidentas.

3 dalies redakcija iki 2011 m. sausio 1 d.:

3. Laikydami pagal patvirtintus pareigybių sąrašus nustatytų atskirų laipsnių puskarininkių ir viršilų limitų ir krašto apsaugos ministro nustatytų atrankos bei kvalifikacinių reikalavimų, laipsnius tikrosios karo tarnybos kariams suteikia:

1) iki viršilos įskaitytinai – dalinio vadas, turintis vyresniojo karininko laipsnį;

2) iki vyresniojo puskarininkio įskaitytinai – pagal pavaldumą aukštesnysis vadas, turintis ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį;

3) iki vyresniojo puskarininkio įskaitytinai Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujantiems kariams – krašto apsaugos ministro tam įgaliotas asmuo.

3 dalies redakcija nuo 2011 m. sausio 1 d.:

3. Laikydami pagal patvirtintus pareigybių sąrašus nustatytų atskirų laipsnių kareivių ir jūreivių bei puskarininkių limitų ir krašto apsaugos ministro nustatytų atrankos bei kvalifikacinių reikalavimų, laipsnius tikrosios karo tarnybos kariams suteikia:

1) iki vyresniojo seržanto, vyresniojo seržanto specialisto įskaitytinai – dalinio vadas, turintis vyresniojo karininko laipsnį;

2) iki viršilos (laivūno) įskaitytinai – pagal pavaldumą aukštesnysis vadas, turintis ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį;

3) seržanto majoro (vyresniojo laivūno) – kariuomenės vadas;

4) iki seržanto majoro (vyresniojo laivūno) imtinai Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujantiems kariams – krašto apsaugos ministro tam įgaliotas asmuo.

4. Laikantis pagal patvirtintus pareigybių sąrašus nustatytų atskirų laipsnių karininkų limitų ir krašto apsaugos ministro nustatytų atrankos bei kvalifikacinių reikalavimų, aukštesni karininkų

laipsniai kariams (išskyrus šio įstatymo 54 straipsnio 12, 14 ir 15 dalyse ir šio straipsnio 5 dalyje nustatytus atvejus), patariamajai atrankos komisijai rekomendavus, suteikiami:

- 1) jaunesniųjų karininkų, išskyrus pirmąjį karininko laipsnį, – kariuomenės vado įsakymu;
- 2) vyresniųjų karininkų laipsniai iki pulkininko leitenanto (komandoro) įskaitytinai – krašto apsaugos ministro įsakymu.

5. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente tarnaujantiems kariams aukštesnius karininkų laipsnius iki pulkininko leitenanto (komandoro) imtinai suteikia krašto apsaugos ministras.

6. Šio įstatymo 54 straipsnio 12, 14 ir 15 dalyse numatytais atvejais karininkų laipsnius iki pulkininko (jūrų kapitono) imtinai suteikia krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu, o priimamiems į profesinę karo tarnybą ar įrašomiems į kariuomenės aktyviojo rezervo įskaitą Lietuvos Respublikos piliečiams šio įstatymo 36 straipsnio 11 dalyje numatytais atvejais – patariamąsios komisijos teikimu.

7. Karo kapelionams laipsnius visais atvejais (įskaitant ir nurodytą 53 straipsnio 5 dalyje) suteikia krašto apsaugos ministras, gavęs valstybės pripažintos tradicinės Lietuvoje bažnyčios, paskyrusios karo kapelioną, vadovybės pritarimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1027](#), 99.01.14, *Žin.*, 1999, Nr. 11-246 (99.01.27)

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

56 straipsnis. Laipsnio pažeminimas ar atėmimas

1. Už tarnybos drausmės pažeidimus Kariuomenės drausmės statuto nustatyta tvarka kario laipsnis gali būti pažemintas. Laipsnį pažeminti turi teisę pareigūnas, pagal pavaldumą aukštesnis už tą, kuris turi teisę atitinkamą laipsnį suteikti. Kariams, kuriems laipsnius suteikti turi teisę krašto apsaugos ministras, teisę pažeminti laipsnį turi krašto apsaugos ministras, o pulkininkams (jūrų kapitonom) ir generolams (admirolams) – Respublikos Prezidentas.

2. Iki laipsnio pažeminimo kario turėtas laipsnis statutų nustatyta tvarka gali būti grąžintas kariui ne anksčiau kaip po 6 mėnesių, jeigu jo tarnyba vertinama gerai. Į šį terminą neįskaitomas laikas, kai karys neatliko tarnybos dėl atostogų, mokymosi ar ligos. Šio įstatymo 54 straipsnio 2 dalyje nustatytas reikalingas tarnybos laikas aukštesniajam nei grąžintasis laipsniui suteikti skaičiuojamas nuo laipsnio grąžinimo kariui dienos.

3. Krašto apsaugos ministras (pulkininkams, jūrų kapitonom, generolams ir admirolams – Respublikos Prezidentas) kario laipsnį gali atimti, jei karys atleidžiamas iš tarnybos pagal šio įstatymo 38 straipsnio 1 dalies 1, 2 ar 3 punktą arba 2 dalies 3, 4 ar 8 punktą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

57 straipsnis. Karininkų ir generolų (admirolų) pareigų ėjimo terminai ir rotacija

1. Gynybos štabo viršininkas, Jungtinio štabo viršininkas, kariuomenės rūšių vadai ir Savanorių pajėgų vadas eina pareigas ne ilgiau kaip 5 metus.

2. Kiti vadai, štabų vadovaujantys karininkai, taip pat departamentų, tarnybų ir skyrių vadovai kariai, kiti kariniai pareigūnai eina pareigas paprastai ne ilgiau kaip 3 metus nuo paskyrimo. Šiam terminui pasibaigus, rotacijos būdu jie perkeliama į kitas pareigas, išskyrus atvejus, kai krašto apsaugos ministras pripažįsta, jog dėl kario išskirtinės specialybės, tarnybos būtinumo ar sąlygų toks perkėlimas negalimas ar netikslingas.

3. Vykdant išskirtinę specialybę turinčių karių rotaciją, paprastai atsižvelgiama į jų turimą specialybę.

4. Rotacijos sąlygas ir tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, *Žin.*, 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)

58 straipsnis. Karių kvalifikacinės kategorijos

1. Ypatingų karinių specialybių, kurias nustato krašto apsaugos ministras, karių kvalifikacijai žymėti gali būti įsteigtos kvalifikacinės kategorijos.

2. Karių kvalifikacines kategorijas įsteigia, jų suteikimo sąlygas ir kvalifikacinius reikalavimus nustato krašto apsaugos ministras.

59 straipsnis. Karių atostogos

1. Darbo įstatymų nustatyta tvarka profesinės karo tarnybos kariams suteikiamos 30 kalendorinių dienų kasmetinės atostogos. Kasmetinių atostogų suteikimo eilė sudaroma krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka. Kasmetinių atostogų metu profesinės karo tarnybos kariams mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jų atlyginimas. Profesinės karo tarnybos kario prašymu arba tiesioginio jo vado (viršininko) sprendimu atsižvelgiant į karinio vieneto parengties reikalavimus, kasmetinės atostogos gali būti suteikiamos dalimis, tačiau viena iš dalių negali būti trumpesnė kaip 14 kalendorinių dienų.

2. Profesinės karo tarnybos kariams, išstarnavusiems profesinėje karo tarnyboje 5 metus, už kiekvienus paskesnius 3 profesinės karo tarnybos metus suteikiamos 3 kalendorinės dienos kasmetinių papildomų atostogų, tačiau bendra kasmetinių atostogų trukmė negali būti ilgesnė kaip 45 kalendorinės dienos.

3. Profesinės karo tarnybos karių tikslinės atostogos yra šios:

- 1) nėštumo ir gimdymo;
- 2) tėvystės;
- 3) vaikui prižiūrėti;
- 4) mokymosi;
- 5) persikėlimo;
- 6) prevencinės reabilitacijos;
- 7) nemokamos.

4. Nėštumo ir gimdymo atostogos profesinės karo tarnybos kariams suteikiamos darbo įstatymų nustatyta tvarka.

5. Darbo įstatymų nustatytos trukmės tėvystės atostogos vyrams profesinės karo tarnybos kariams suteikiamos jų prašymu tiesioginio vado (viršininko) sprendimu. Jeigu tarptautinių operacijų kariniame vienete tarnaujantiems profesinės karo tarnybos kariams, atsižvelgiant į karinio vieneto buvimo vietą ir jo parengties reikalavimus, tėvystės atostogų suteikti negalima, jiems išmokama vienkartinė Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuoto vidutinio jų atlyginimo dydžio išmoka.

6. Atostogos vaikui prižiūrėti profesinės karo tarnybos kariams darbo įstatymų nustatyta tvarka suteikiamos jų prašymu tiesioginio vado (viršininko) sprendimu, kol vaikui sueis treji metai, bet ne ilgiau, negu pasibaigs kario, kuriam suteikiamos atostogos, profesinės karo tarnybos sutarties terminas. Tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose tarnaujantiems profesinės karo tarnybos kariams, atsižvelgiant į karinio vieneto buvimo vietą ir jo parengties reikalavimus, atostogos vaikui prižiūrėti suteikiamos ne vėliau kaip per 6 mėnesius po prašymo pateikimo dienos. Suteikus vaiko priežiūros atostogas, karys atleidžiamas iš pareigų ir perkeliamas į laikinąjį profesinės karo tarnybos personalo rezervą. Nesibaigus atostogoms karys gali grįžti į tarnybą, ne vėliau kaip prieš 14 dienų raštu apie tai įspėjęs krašto apsaugos ministrą ar jo įgaliotą vadą (viršininką). Grįžęs į tarnybą karys skiriamas į jo laipsnį atitinkančias pareigas.

7. Mokymosi atostogos profesinės karo tarnybos kariams suteikiamos darbo įstatymų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į karinio vieneto parengties reikalavimus. Mokymosi atostogos apmokamos krašto apsaugos ministro nustatytais atvejais ir tvarka.

8. Profesinės karo tarnybos kariams dėl paskyrimo į šio įstatymo 42 straipsnio 3 dalyje nustatytas pareigas ar tarnybą gali būti suteikiamos iki 5 kalendorinių dienų persikėlimo atostogos. Šių atostogų metu profesinės karo tarnybos kariams mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jų atlyginimas.

9. Profesinės karo tarnybos kariams, grįžusiems iš tarnybos tarptautinėje operacijoje, atsižvelgiant į tarnybos tarptautinėje operacijoje trukmę ir pobūdį, gali būti suteikiamos iki 15 kalendorinių dienų prevencinės reabilitacijos atostogos. Šių atostogų metu profesinės karo tarnybos kariams mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jų atlyginimas. Prevencinės reabilitacijos atostogų suteikimo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

10. Profesinės karo tarnybos kariams krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka gali būti suteikiamos nemokamos iki 15 kalendorinių dienų atostogos tik dėl ypatingų asmeninių ar šeiminių aplinkybių.

11. Kariams savanoriams tarnybos tarptautinėje operacijoje metu gali būti suteikiamos iki 15 kalendorinių dienų mokamos atostogos, o grįžusiems iš tarnybos tarptautinėje operacijoje kariams

savanoriams, atsižvelgiant į tarnybos tarptautinėje operacijoje trukmę ir pobūdį, gali būti suteikiamos iki 15 kalendorinių dienų mokamos atostogos prevencinei reabilitacijai. Atostogų metu kariams savanoriams mokamas atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio tarnybinis atlyginimas.

12. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariams du kartus per tarnybos metus suteikiama po 9 kalendorines dienas atostogų, įskaitant kelionės dienas. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariui gali būti suteikiamos papildomos 7 kalendorinių dienų atostogos mirus jo sutuoktiniui ar artimiesiems giminaičiams, taip pat gimus vaikui. Atostogų dienomis privalomosios pradinės karo tarnybos kariai maistu neaprūpinami, už šias dienas jiems mokami Vyriausybės nustatyto dydžio dienpinigiai.

13. Kariūnams atostogos suteikiamos karo mokymo įstaigos, kurioje jie studijuoja, nustatyta tvarka.

14. Atostogų laikas įskaitomas į kario tarnybos laiką.

15. Esant tarnybiniam būtinumui, krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka atostogas suteikęs vadas (viršininkas) gali atšaukti karį iš atostogų. Karys negali būti atšauktas iš nėštumo ir gimdymo atostogų.

16. Paskelbus karo ar nepaprastąją padėtį arba mobilizaciją, atostogaujantys kariai, išskyrus tuos, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, privalo nedelsdami grįžti į savo tarnybos vietą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [X-355](#), 2005-09-29, *Žin.*, 2005, Nr. 122-4362 (2005-10-13)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

ŠEŠTASIS SKIRSNIS KARIŲ APRŪPINIMAS

60 straipsnis. Karių tarnybiniai atlyginimai, priedai ir išmokos

1. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariams kiekvieną mėnesį mokama Vyriausybės nustatyto dydžio išmoka buitiniams išlaidoms. Du kartus per metus (Kalėdų ir Velykų švenčių proga) jiems išmokamos Vyriausybės nustatyto dydžio šventinės premijos.

2. Profesinės karo tarnybos kariams tarnybos apmokėjimo tvarką nustato šis įstatymas. Civilių valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygos jiems netaikomos.

3. Profesinės karo tarnybos kario tarnybinio atlyginimo dydis priklauso nuo kario laipsnio ir pagal šį laipsnį ištarnautų metų. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujančių profesinės karo tarnybos karių tarnybinio atlyginimo dydis priklauso nuo pareigų, karinio laipsnio ir tiesioginės tarnybos krašto apsaugos sistemoje bei kitose Operatyvinės veiklos įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nurodytose institucijose ištarnauto laiko.

4. Tam tikroms profesinės karo tarnybos karių pareigoms, susijusioms su didesne vadų (ne žemesne kaip bataliono vado) atsakomybe ar ypatinga pareigų specifika, nustatomi pareiginiai tarnybinio atlyginimo priedai. Priedai mokami, kol karys eina šias pareigas.

5. Profesinės karo tarnybos karių tarnybinių atlyginimų dydžius, taip pat pareigų, kurias einant mokamas pareiginis priedas, sąrašą ir šias pareigas atitinkančių priedų dydžius nustato Vyriausybė. Vyriausybė taip pat gali nustatyti priedus kariams, kurie turi ypatingų karinių specialybių kvalifikacines kategorijas.

6. Profesinės karo tarnybos kariams du kartus per metus (Kalėdų ir Velykų proga) išmokamos iki vieno mėnesinio tarnybinio atlyginimo (be pareiginio priedo) dydžio šventinės premijos. Šventinių premijų dydį proporcingai gaunamam atlyginimo dydžiui ir premijavimo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

7. Kariams savanoriams ir aktyviojo rezervo prievolinkams, pašauktiems į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, iš Krašto apsaugos ministerijos biudžete šiems tikslams skirtų asignavimų už tarnybos dienas mokamas rezervo kario atlyginimas. Rezervo karių atlyginimo dydžius nustato Vyriausybė.

8. Krašto apsaugos ministras už ypatingą pasižymėjimą tarnyboje gali apdovanoti karius piniginėmis premijomis ar vardinėmis dovanomis.

9. Išmokos, šventinės ir kitos premijos, numatytos šio straipsnio 1, 6 ir 8 dalyse, mokamos ar dovanos perkamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

61 straipsnis. Karių tarnybos užsienyje ar tarptautinių operacijų metu sąlygos

Karių tarnybos rengimosi tarptautinėms operacijoms ir tarptautinių operacijų metu, taip pat tarnybos šio įstatymo 42 straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais sąlygas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

62 straipsnis. Karių uniformos ir skiriamieji ženklai

1. Karių uniformų ir skiriamųjų ženklų etalonus tvirtina Vyriausybė krašto apsaugos ministro teikimu. Tikrosios karo tarnybos karių uniformos dėvėjimo tvarką nustato krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu.

2. Krašto apsaugos ministras, išleisdamas karį į atsargą, gali jam suteikti teisę iškilmingomis progomis dėvėti kario uniformą su atsargos kario skiriamaisiais ženklais. Atsargos kario skiriamuosius ženklus nustato krašto apsaugos ministras.

3. Kai karys savanoris išleidžiamas į atsargą, už garbingai atliktą tarnybą jam gali būti suteikta teisė iškilmingomis progomis dėvėti uniformą su atsargos kario skiriamaisiais ženklais.

4. Atsargos kariai, kurie iki perkėlimo į dimisiją turėjo teisę iškilmingomis progomis dėvėti uniformą, tomis pat progomis gali ją dėvėti ir būdami dimisijoje, tačiau tik su krašto apsaugos ministro nustatytais dimisijos kario skiriamaisiais ženklais.

5. Atsargos ir dimisijos karių uniformos dėvėjimo tvarką nustato kariuomenės vadas. Drausmės statuto nustatytais atvejais atsargos ar dimisijos kario teisė dėvėti uniformą už drausmės pažeidimą gali būti atimta.

6. Kariai už savo lėšas gali įsigyti iškilmingoms progoms skirtas uniformas. Šių uniformų pavyzdžius tvirtina krašto apsaugos ministras.

7. Asmenys, neteisėtai (neturėdami tam teisės) dėvintys karinę uniformą, atsako pagal įstatymus.

8. Karinius ir kitus krašto apsaugos sistemos ženklus bei atributiką gaminti ne pagal Krašto apsaugos ministerijos ar kariuomenės užsakymus draudžiama. Krašto apsaugos ministerijai priklauso išimtinė šių ženklų ir atributikos realizavimo teisė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

63 straipsnis. Karių aprūpinimas apranga, maistu ir tarnybine gyvenamąja patalpa

1. Karių aprūpinimo apranga sąlygas ir normas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

2. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariai aprūpinami bendra gyvenamąja patalpa kareivinėse.

3. Kariai savanoriai ir aktyviojo rezervo prievolinkai, pašaukti į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, aprūpinami bendra tarnybine gyvenamąja patalpa.

4. Profesinės karo tarnybos kariai, kurie patys, jų sutuoktinis, vaikai ir įvaikiai toje tarnybos vietovėje neturi nuosavybės teise techninius ir sanitarinius reikalavimus atitinkančio buto, namo ar jo dalies ir pastaruosius 5 metus nėra jo perleidę (išskyrus perleidimą dėl santuokos nutraukimo), iš Krašto apsaugos ministerijos atitinkamoje vietovėje turimo tarnybinių butų fondo aprūpinami pagal tos gyvenamosios vietovės sąlygas įrengtais techninius ir sanitarinius reikalavimus atitinkančiais ir suremontuotais tarnybiniais butais (viengungiai arba kariai, kurių šeimos negali persikelti į kario tarnybos vietą – atskira tarnybine gyvenamąja patalpa). Profesinės karo tarnybos kariai – eiliniai ir grandiniai aprūpinami gyvenamąja patalpa kareivinėse. Už suteiktą tarnybinių butų (gyvenamąsias patalpas) kariai gyvenamosios patalpos nuomos sutarties taisyklėmis reglamentuoto nuomos mokesčio nemoka, išskyrus mokestį už plotą, viršijantį Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas nemokamai kariui suteikiamų tarnybinių butų ploto normas. Kariai patys moka už energijos, ryšių ir visus komunalinius patarnavimus pagal toje vietovėje galiojančius tarifus.

5. Dalis krašto apsaugos sistemos tarnybinių butų gali būti skirti apgyvendinti kariams, einantiems Vyriausybės nustatytas tam tikras vadų (karinių viršininkų) pareigas. Tokiu butu karys turi

teisę naudotis tol, kol eina atitinkamas pareigas. Perkėlus karį į kitas pareigas ar išleidus į atsargą, butą jis privalo palaisvinti ne vėliau kaip per 30 dienų.

6. Karys, perkeliamas tarnauti į kitą vietovę, ne vėliau kaip per 30 dienų palaisvina ankstesnėje tarnybos vietovėje turėtą tarnybinį butą (tarnybinių gyvenamąją patalpą). Tarnybinis butas naujojoje vietovėje kariui suteikiamas šio straipsnio nustatytais sąlygomis.

7. Karys gali naudotis tarnybiniu butu (tarnybinių gyvenamąją patalpą) tol, kol jis tarnauja profesinėje karo tarnyboje. Atleistas iš krašto apsaugos tarnybos (išleistas į atsargą) karys privalo tarnybinį butą (tarnybinių gyvenamąją patalpą) palaisvinti ne vėliau kaip per 30 dienų. Vyriausybės nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka šioje dalyje, taip pat šio straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą krašto apsaugos ministras gali pratęsti.

8. Jeigu karys nevykdo šio straipsnio 5 ir 7 dalyse nustatytų reikalavimų, jis baudžiamas pagal įstatymus ir ne ginčo tvarka išskeldinamas iš tarnybinio buto (tarnybinių gyvenamosios patalpos) kartu su tame bute gyvenančiais asmenimis.

9. Profesinės karo tarnybos kariams, kurie neap rūpinti tarnybiniu butu (viengungiai – atskira tarnybinių gyvenamąją patalpą), gyvenamosios patalpos išlaikymo išlaidoms kompensuoti iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų mokami Vyriausybės nustatyto dydžio butpinigiai. Į kitą vietovę tarnauti perkeliams šeimas turintiems kariams, kurie tarnybos vietoje ap rūpinami tik viengungiams skirta atskira tarnybinių gyvenamąją patalpą, kai jų šeimos gyvena ne tarnybiniame bute kitoje vietovėje ir negali persikelti į kario tarnybos vietą, mokama Vyriausybės nustatyto dydžio butpinigių dalis.

10. Profesinės karo tarnybos karininkai ir puskarininkiai, su kuriais sudaryta neterminuota tarnybos sutartis ir kuriems iki šio įstatymo 45 straipsnyje nustatyto išleidimo į atsargą termino liko bent 10 metų, taip pat kiti profesinės karo tarnybos kariai, kurie be pertraukos ištarnavo krašto apsaugos sistemoje bent 5 metus, o jų profesinės karo tarnybos sutartis yra pratęsta, ir kuriems iki šio įstatymo 45 straipsnyje nustatyto išleidimo į atsargą termino (atsižvelgiant į galimą karinio laipsnio kėlimą) liko bent 10 metų, gali pasinaudoti Vyriausybės garantija ir jos nustatytais lengvatomis gauti kreditą gyvenamajam būstui statyti ar pirkti.

11. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariai ap rūpinami maistu pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas fiziologines mitybos normas. Tais atvejais, kai privalomosios pradinės karo tarnybos kariai dalinio vado sprendimu atleidžiami nuo tarnybos su teise išvykti iš dalinio daugiau negu vienai parai, už laisvas nuo tarnybos dienas jiems mokama profesinės karo tarnybos kariams nustatyto dydžio maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija.

12. Profesinės karo tarnybos kariai, išskyrus karius, išsiųstus į mokymo įstaigas ar tarnybos vietą užsienyje, kur jie visiškai išlaikomi, taip pat gynybos atašė biuruose, štabuose ar kitose institucijose užsienyje ir ne krašto apsaugos sistemos institucijose Lietuvoje tarnaujančius karius, ap rūpinami maistu pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas fiziologines mitybos normas arba jiems mokama Vyriausybės nustatyto dydžio maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija.

13. Kariai savanoriai ir aktyviojo rezervo prievolinkai pratybų, mokymų ar tarnybos užduočių vykdymo laikotarpiu ap rūpinami maistu pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas fiziologines mitybos normas arba jiems išmokama Vyriausybės nustatyto dydžio maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr.64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr.42-1194 (00.05.24)

64 straipsnis. Karių pašto siuntos, kelionių ir persikėlimo išlaidos

1. Privalomąją karo tarnybą atliekančių karių pašto siuntos apmokamos iš Krašto apsaugos ministerijai šiems tikslams skirtų valstybės biudžeto lėšų.

2. Perkeliams į kitą vietovę profesinės karo tarnybos kariams apmokamos persikėlimo išlaidos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatytas normas.

3. Profesinės karo tarnybos kariams, kurie, vykdydami vado (karinio viršininko) pavestą tarnybos pareigą, važiuoja į kitą vietovę bet kokios rūšies keleiviniu transportu (išskyrus taksi) Lietuvos teritorijoje, kelionės išlaidos atlyginamos krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka.

4. Kai profesinės karo tarnybos kariai tarnybos vietovėje neturi gyvenamojo būsto ir nėra galimybės ar netikslinga juos į tarnybos vietą ir iš jos vežioti tarnybiniu transportu, krašto apsaugos ministras savo įsakymu gali leisti jiems atlyginti važinėjimo iš gyvenamosios vietos į tarnybą ir atgal keleiviniu transportu (išskyrus taksi) išlaidas. Jeigu tokiais atvejais karys važinėja nuosavu transportu,

kelionės išlaidas krašto apsaugos ministras savo įsakymu gali leisti jiems kompensuoti pagal keleivinio transporto tarifus. Krašto apsaugos ministras savo įsakymu gali leisti tomis pačiomis sąlygomis atlyginti važiavimo vieną kartą per savaitę į šeimos gyvenamąją vietovę ir atgal išlaidas kariams, kurie tarnybos vietoje yra aprūpinti tik viengungiams skirta atskira tarnybine gyvenamąja patalpa, kai jų šeimos gyvena ne tarnybiniame bute kitoje vietovėje. Šios išlaidos gali būti atlyginamos laikinai, iki kariui tarnybos vietovėje bus suteiktas tarnybinis butas. Kol kariui atlyginamos kelionės išlaidos, 63 straipsnio 9 dalyje nustatyti butpinigiai jam nemokami.

5. Profesinės karo tarnybos karių atšaukus iš atostogų, apmokamos jo kelionės iš atostogų vietos Lietuvos teritorijoje į tarnybos vietą išlaidos ir išlaidos atgal į atostogų vietą.

6. Privalomosios pradinės tarnybos kariams iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų apmokamos kelionės visų rūšių keleiviniu transportu (išskyrus taksį) išlaidos:

- 1) vykti namo atostogų ir grįžti iš jų;
- 2) vykti į sveikatos priežiūros ar reabilitacijos įstaigą ir grįžti iš jos;
- 3) vadams leidus, vykti lankyti sunkiai sergančių šeimos narių;
- 4) vadams leidus, vykti į šeimos narių, globėjų ir pirmos eilės giminių laidotuves;
- 5) grįžti namo išleistiesiems į atsargą.

7. Kariams savanoriams ir aktyviojo rezervo prievolinkams, pašauktiems į pratybas, mokymus ar vykdyti tarnybos užduočių, iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlyginamos kelionės išlaidos vyksti į tarnybą ir grįžti iš jos, taip pat kelionės išlaidos vykdyti tarnybines pareigas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

65 straipsnis. Karių sveikatos priežiūra

1. Pradinės privalomosios karo tarnybos, kariūnų, profesinės karo tarnybos karių sveikatos priežiūra ir sveikatinimo veikla, taip pat atsargos karių, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka dalyvaujančių socialinio prisitaikymo, medicininės reabilitacijos ir profesinio orientavimo į kitas veiklos sritis programoje, medicininės reabilitacijos paslaugos finansuojamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Kitiems asmenims (privalomosios karo tarnybos, kariūnų, profesinės karo tarnybos karių ir karių savanorių šeimos nariams, į dimisiją perkeltiems kariams, taip pat tarptautinėse operacijose dalyvavusiems krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, ir jų šeimos nariams) teikiamų asmenų sveikatos priežiūros paslaugų grupės ir šių paslaugų teikimo sąlygas nustato krašto apsaugos ministras.

2. Karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių sveikatos priežiūra jų tarnybos, pratybų ir mokymų metu, taip pat po pratybų ar mokymų, jei sveikatos sutrikimas atsirado dėl su kario tarnyba susijusių priežasčių, finansuojama iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų.

3. Krašto apsaugos ministerija organizuoja šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų karių ir kitų asmenų sveikatinimo veiklą ir atlieka jų asmens sveikatos priežiūrą per krašto apsaugos sistemos sveikatos priežiūros institucijas ir naudodamasi kitų nacionalinės sveikatos sistemos asmens ar visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų teikiamomis paslaugomis ir patarnavimais. Už juos atsiskaitoma Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Iš valstybės biudžeto Krašto apsaugos ministerijai skirtų lėšų apmokamos karių reabilitacijos po sužeidimo ar ligos, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu, efektyvių sveikatos priežiūros paslaugų išlaidos.

5. Karo prievolinkų, asmenų, stojančių į tikrąją karo tarnybą ar Lietuvos šaulių sąjungos kovinius būrius, ir tikrosios karo tarnybos karių sveikatos tikrinimo, atrankos pagal sveikatos būklę ir sveikatos priežiūros tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

6. Karių skundus dėl nesuteiktų ar netinkamai suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų nagrinėja Sveikatos apsaugos ministerijos ir Krašto apsaugos ministerijos įgalioti pareigūnai ar institucijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

66 straipsnis. Karių draudimas

1. Karių gyvybė ir sveikata privalomai draudžiama nuo nelaimingų atsitikimų tarnyboje valstybės biudžeto lėšomis:

1) privalomosios pradinės karo tarnybos karių – nuo kario statuso įgijimo dienos iki išleidimo į atsargą dienos;

2) profesinės karo tarnybos karių – nuo jų priėmimo į profesinę karo tarnybą dienos iki išleidimo į atsargą dienos;

3) karių savanorių ir kitų aktyviojo rezervo karių – nuo atvykimo į tarnybą (mokymus, pratybas ar vykdyti tarnybos užduočių) dienos iki grįžimo į nuolatinę gyvenamąją vietą dienos.

2. Jeigu nelaimingas atsitikimas įvyksta kariui darant tyčinę nusikalstamą veiką, dėl tyčios ar didelio aplaidumo nevykdant teisėto įsakymo, taip pat jei kario žuvimo ar sveikatos sutrikimo priežastis buvo kario apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų, jei karys nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia save sužalojo, ar kario žuvimo ar sveikatos sutrikimo priežastis buvo transporto priemonės vairavimas neturint teisės ją vairuoti arba perdavus ją vairuoti asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų arba neturinčiam teisės ją vairuoti, draudimo išmokos nemokamos. Draudimo išmokos nemokamos ir kitais atvejais, kai Vyriausybės nustatyta tvarka įvykis pripažįstamas nedraudiminiu.

3. Draudiminių įvykių karo tarnyboje pripažinimo sąlygas ir tvarką, pagal sveikatos sutrikimo laipsnį draudimo išmokų dydį, taip pat mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Privalomosios pradinės karo tarnybos karys apdraudžiamas suma, lygia Vyriausybės patvirtintai minimaliai mėnesinei algai draudiminio įvykio mėnesį, padaugintai iš 12.

5. Karys savanoris ar kitas aktyviojo rezervo karys apdraudžiamas suma, lygia mėnesiniam aktyviojo rezervo kario tarnybiniam atlyginimui, mokamam draudžiamąjį įvykio mėnesį, padaugintam iš 12, bet ne didesne suma kaip 36 Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos.

6. Profesinės karo tarnybos karys apdraudžiamas suma, lygia mėnesiniam šio kario tarnybiniam atlyginimui, mokamam draudiminio įvykio mėnesį, padaugintam iš 12, bet ne didesne suma kaip 48 Vyriausybės nustatytos minimalios mėnesinės algos.

7. Karo metu karių draudimo pagal šį straipsnį sąlygos negalioja.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1436](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1681 (2003-04-24)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

67 straipsnis. Kompensacijos kario žūties ar sveikatos sutrikimo atveju

1. Dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu, arba dėl tarnybos tapusiam neįgaliu arba ir netapusiam neįgaliu kariui, kuriam dėl sveikatos sutrikimo liko liekamųjų reiškinių ir sumažėjo tinkamumo tarnybai laipsnis, išmokama šio straipsnio 5, 6, 7, 8, 9 ir 10 dalyse nustatyto dydžio vienkartinė kompensacija, sumažinta priklausančių išmokėti draudimo iš valstybės biudžeto išmokų dydžiu. Kariui žuvus dėl priežasčių, susijusių su tarnybinių pareigų vykdymu, arba dėl tarnybos, išmokama šio straipsnio 11 dalyje nustatyto dydžio vienkartinė kompensacija, sumažinta priklausančių išmokėti draudimo iš valstybės biudžeto išmokų dydžiu. Šios kompensacijos mokamos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų.

2. Šiame straipsnyje nustatytos kompensacijos nemokamos, jeigu karys žūva ar jo sveikata sutrinka darant tyčinę nusikalstamą veiką ar kitą teisės pažeidimą, nevykdant teisėto įsakymo, nesilaikant saugumo technikos ar pareigybės nuostatų reikalavimų, taip pat jei kario žuvimo ar sveikatos sutrikimo priežastis buvo apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų, jei karys nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia susižalojo.

3. Kario sveikatos sutrikimo sunkumo laipsnį nustato Lietuvos kariuomenės karinė medicinos ekspertizės komisija, sudaroma ir veikianti Vyriausybės nustatyta tvarka. Kario žūties ar sveikatos sutrikimo priežastinį ryšį su tarnybinių pareigų vykdymu ar tarnyba nustato krašto apsaugos ministro sudaryta tarnybinio tyrimo komisija. Jos darbo tvarką nustato krašto apsaugos ministras.

4. Tarnybinio tyrimo ir karinės medicinos ekspertizės komisijų sprendimai gali būti apskundžiami teismui per 10 dienų nuo išvadų įteikimo kariui arba kitiems šio straipsnio 12 dalyje nurodytiems asmenims ar jų atstovams.

5. Dėl traumos ar ligos tapusiam neįgaliu ir netekusiam 85–100 procentų darbingumo kariui mokama 60 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kariūnui mokama 60 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių

atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 30 mėnesių.

6. Dėl traumos ar ligos tapusiam neįgaliam ir netekusiam 65–80 procentų darbingumo kariui mokama 48 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kariūnui mokama 48 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 24 mėnesius.

7. Dėl traumos ar ligos tapusiam neįgaliam ir netekusiam 45–60 procentų darbingumo kariui mokama 36 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kariūnui mokama 36 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 18 mėnesių.

8. Jeigu sunkaus sveikatos sutrikdymo dėl patirtos traumos atveju karys po gydymo netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 12 mėnesių nuo išgydymo po patirtos traumos, jam mokama 24 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Jeigu sunkaus sveikatos sutrikdymo dėl traumos atveju kariūnas po gydymo netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 12 mėnesių nuo išgydymo po patirtos traumos, ir dėl šio laipsnio pasikeitimo kariūnas negali tęsti studijų karo mokymo įstaigoje, jam mokama 24 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 12 mėnesių.

9. Jeigu apysunkio sveikatos sutrikdymo dėl patirtos traumos atveju karys po gydymo netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 6 mėnesiams nuo išgydymo po patirtos traumos, jam mokama 18 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Jeigu apysunkio sveikatos sutrikdymo dėl traumos atveju kariūnas po gydymo netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 6 mėnesiams nuo išgydymo po patirtos traumos, ir dėl šio laipsnio pasikeitimo kariūnas negali tęsti studijų karo mokymo įstaigoje, jam mokama 18 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 12 mėnesių.

10. Jeigu lengvo sveikatos sutrikdymo dėl traumos atveju karys po gydymo netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 3 mėnesiams nuo išgydymo po patirtos traumos, kariui mokama 12 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Jeigu lengvo sveikatos sutrikdymo dėl traumos atveju kariūnas netapo neįgalus, tačiau liko liekamųjų reiškinių ir pasikeitė jo tinkamumo karo tarnybai laipsnis, kuris nustatomas praėjus 3 mėnesiams nuo išgydymo po patirtos traumos, ir dėl šio laipsnio pasikeitimo kariūnas negali tęsti studijų karo mokymo įstaigoje, jam mokama 12 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 12 mėnesių.

11. Kariui žuvus mokama 120 atitinkamo laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija, bet ne mažiau kaip po 100 Vyriausybės nustatytų minimalių mėnesinių algų kiekvienam kario išlaikytiniui. Kariūnui žuvus mokama 120 profesinės karo tarnybos eiliniui pirmaisiais tarnybos metais nustatyto dydžio mėnesinių tarnybinių atlyginimų (be priedų) vienkartinė kompensacija, bet ne mažiau kaip po 100 Vyriausybės nustatytų minimalių mėnesinių algų kiekvienam kariūno išlaikytiniui. Visais atvejais bendra kariui (kariūnui) žuvus išmokamos kompensacijos suma negali viršyti 350 000 litų. Kompensacija gali būti išmokama dalimis, bet ne ilgiau kaip per 36 mėnesius.

12. Pagal šio straipsnio 11 dalį kompensacija lygiomis dalimis išmokama žuvusiojo sutuoktiniui, tėvui, motinai bei kiekvienam iš kario išlaikytinių. Išlaikytiniai yra nedarbingi asmenys, kurie buvo žuvusiojo išlaikomi arba jo mirties dieną turėjo teisę gauti iš jo išlaikymą; taip pat žuvusiojo vaikai, gimę po jo mirties; nepilnamečiai vaikai, kol jiems sukaks 16 metų, o besimokantieji nustatyta tvarka įregistruotų mokymo įstaigų dieniniuose skyriuose – kol jiems sukaks 24 metai, taip pat neįgalūs asmenys.

13. Krašto apsaugos ministerija teisės aktų nustatyta tvarka gali drausti savo civilinę atsakomybę kario žūties ir jo sveikatos sutrikimo atvejais.

14. Šiame straipsnyje nurodytų kompensacijų išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

15. Šiame straipsnyje nustatytos kompensacijų išmokėjimo sąlygos ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu negalioja.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1436](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1681 (2003-04-24)

Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, *Žin.*, 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

68 straipsnis. Socialinės ir kitos su karo tarnyba susijusios garantijos

1. Iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų biudžeto asignavimų kariams taikomos šio ir kitų įstatymų nustatytos su karo tarnyba susijusios socialinės ir kitokios garantijos bei jų suteikimo tvarka. Šiuo atveju netaikomi įstatymai, nustatantys socialines garantijas valstybės tarnautojams ir kitiems civiliams darbuotojams. Garantijos kariui taikomos pagal kitus įstatymus, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

2. Profesinės karo tarnybos kariams mokama ligos pašalpa vidutinio atlyginimo ar jo dalies dydžio, maksimalus kompensuojamojo uždarbio dydis ir mokėjimo trukmė bei kitos sąlygos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatomis.

3. Tapusiam laikinai nedarbingu pašauktam į pratybas, mokymus arba kitų tarnybos užduočių vykdymo metu nedirbančiam ir neturinčiam kitų draudžiamųjų pajamų kariui savanoriui ar kitam aktyviojo rezervo kariui laikinojo nedarbingumo laikotarpiu, tačiau ne ilgiau kaip 4 mėnesius, iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų mokama 100 procentų mėnesinio aktyviojo rezervo kario tarnybinio atlyginimo dydžio laikinojo nedarbingumo pašalpa.

4. Tikrosios karo tarnybos metu su tarnyba susijusiomis aplinkybėmis žuvę kariai laidojami valstybės lėšomis. Valstybės finansuojamų laidojimo išlaidų aprašą nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija. Tikrosios tarnybos metu kariui žuvus kitomis aplinkybėmis arba jam mirus dėl ligos, karį laidojantiems jo šeimos nariams ar artimiesiems skiriama pusės Vyriausybės nustatyto laidojimo išlaidų dydžio parama laidojimo išlaidoms iš dalies padengti.

5. Tikrosios karo tarnybos metu dėl susijusių su tarnyba priežasčių žuvusiam arba tikrosios karo tarnybos metu dėl ligos mirusiam kariui, jeigu jo šeima (artimieji) sutinka, Krašto apsaugos ministerijos lėšomis pastatomas krašto apsaugos ministro patvirtinto pavyzdžio antkapinis paminklas. Jeigu kario artimieji palaidoja žuvusį ar mirusį karį šeimos kape ir stato kitokį nei kario paminklą, Krašto apsaugos ministerija apmoka paminklo išlaidų dalį, neviršijančią kario antkapinio paminklo vertės.

6 dalies redakcija iki 2011 m. liepos 1 d.:

6. Šio įstatymo 59 straipsnyje numatytų nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu profesinės karo tarnybos kariams mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jų atlyginimas, o vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos už kiekvieną vaiką, kol vaikui sueis vieni metai, – 100 procentų, o kol vaikui sueis dveji metai, – 85 procentai šia tvarka apskaičiuoto vidutinio jų atlyginimo. Išmokos vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu mokamos neatsižvelgiant į tai, kurio vaiko priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos. Jeigu profesinės karo tarnybos kariui gimsta du ir daugiau vaikų ir jis yra šių vaikų priežiūros atostogose, išmoka didinama atsižvelgiant į vienu metu gimusių vaikų skaičių (gimus dvynukams – 2 kartus, gimus trynukams – 3 kartus ir t. t.). Išmoka už nėštumo ir gimdymo laikotarpį didinama tokia pat tvarka. Kai profesinės karo tarnybos kareivis, gaunančias išmoką vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu, suteikiamos nėštumo ir gimdymo atostogos ir ji įgyja teisę gauti išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu, jai mokamos abi šios išmokos.

6 dalies redakcija nuo 2011 m. liepos 1 d.:

6. Šio įstatymo 59 straipsnyje numatytų nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ir vaiko priežiūros atostogų laikotarpiais profesinės karo tarnybos kariams mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jų atlyginimas arba jo dalis. Mokamo vidutinio atlyginimo ar jo dalies dydis, maksimalus kompensuojamojo uždarbio dydis ir mokėjimo trukmė nustatomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo nuostatomis.

7. Jeigu profesinės karo tarnybos karys, kuris buvo ar yra išleistas vaiko priežiūros atostogų, kol vaikui sueis dveji metai, gauna atlyginimą, kuris yra mažesnis už šio straipsnio 6 dalyje nurodytą išmoką (bendrą šių išmokų sumą), laikotarpiu, kol vaikui sueis dveji metai, mokamas šios išmokos (bendros šių išmokų sumos) ir jo gaunamo atitinkamo mėnesio tarnybinio atlyginimo skirtumas.

7 dalis netenka galios nuo 2011 m. liepos 1 d.

8. Šio įstatymo 59 straipsnyje numatytų tėvystės atostogų laikotarpiu profesinės karo tarnybos kariui mokamas Vyriausybės nustatyta tvarka apskaičiuotas vidutinis jo atlyginimas, jeigu jis pripažino tėvystę.

8 dalis netenka galios nuo 2011 m. liepos 1 d.

9. Privalomosios pradinės karo tarnybos kariams, nuosavybės teise turintiems arba nuomojantiems valstybės ar savivaldybės gyvenamojo fondo butą (gyvenamąjį namą), taip pat mažas pajamas turinčioms privalomosios pradinės karo tarnybos karių šeimoms kario tarnybos metu Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis iš Krašto apsaugos ministerijai valstybės biudžete numatytų asignavimų kompensuojama dalis buto (gyvenamojo namo) šilumos tiekimo ir su namo bendrosios dalinės nuosavybės išlaikymu susijusių išlaidų. Jei privalomosios pradinės karo tarnybos karys pateikia krašto apsaugos ministro nustatytos formos pažymą, pasirašytą karinio vieneto, kuriame jis tarnauja, vado, neskaičiuojami mokesčiai už komunalines paslaugas (šiukšlių išvežimą, liftą, bendro naudojimo patalpų ir teritorijos valymą ir kitas), kuriomis karys nesinaudoja.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [X-123](#), 2005-02-15, *Žin.*, 2005, Nr. 28-875 (2005-02-26)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

Nr. [X-1343](#), 2007-12-04, *Žin.*, 2007, Nr. 132-5351 (2007-12-15)

Nr. [X-1622](#), 2008-06-17, *Žin.*, 2008, Nr. 74-2868 (2008-06-30)

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

Nr. [XI-988](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 86-4539 (2010-07-20)

Straipsnio pavadinimo redakcija iki 2012 m. sausio 1 d.:

69 straipsnis. Privalomąją karo tarnybą atlikusių karių skatinimas

Straipsnio pavadinimo redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:

69 straipsnis. Karo tarnybą atlikusių karių skatinimas

1. Asmenys, garbingai atlikę privalomąją karo tarnybą ir atitinkantys priėmimo reikalavimus, turi pirmumo teisę būti priimti į krašto apsaugos ir policijos pareigūnų mokymo įstaigas, taip pat į tarnybą policijoje, Valstybės saugumo departamente, pašto įstaigose ir geležinkelyje. Jeigu kitos priėmimo sąlygos lygios, jie turi pirmenybę būti priimti į valstybines mokymo įstaigas.

2 dalies redakcija iki 2012 m. sausio 1 d.:

2. Karys, garbingai atlikęs privalomąją tarnybą ir ištarnavęs bent 2 metus liktiniu, išėjęs į atsargą gauna papildomų lengvatų, kurias nustato kiti įstatymai.

2 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:

2. Karys, garbingai ištarnavęs bent 4 metus, išėjęs į atsargą gauna papildomų lengvatų, kurias nustato kiti įstatymai. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytomis sąlygomis ir tvarka gali būti sumokamos įmokos ar jų dalis už ne ilgesnes kaip 4 metų trukmės jo studijas aukštosiose mokyklose, jeigu jis pirmą kartą studijuoja Lietuvos aukštojoje mokykloje pagal pagrindinių arba vientisųjų studijų programą.

3. Išleidžiamas į atsargą karys savanoris, kuris pavyzdingai ištarnavo savanoriu ne mažiau kaip 5 metus ir sukako nustatytą ribinį tarnybos aktyviajame rezerve amžių, premijuojamas už

pavyzdinę tarnybą. Premijos dydį nustato vadas, atsižvelgdamas į kario tarnybą ir nevirsdydamas šių maksimalių dydžių:

1) kariui savanoriui, ištarnavusiam nuo 5 iki 10 metų, – iki 2 Vyriausybės nustatytų aktyvaus rezervo tarnybos kario mėnesinių tarnybinių atlyginimų dydžio;

2) kariui savanoriui, ištarnavusiam daugiau kaip 10 metų, – iki 3 Vyriausybės nustatytų aktyvaus rezervo tarnybos kario mėnesinių tarnybinių atlyginimų dydžio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, *Žin.*, 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

70 straipsnis. Karių pensijos

1. Profesinės karo tarnybos kariai draudžiami valstybiniu socialiniu pensijų draudimu, o tie iš jų, kurie yra ištarnavę įstatymo nustatytą metų skaičių ir išleisti į atsargą, įgyja teisę gauti valstybinę kario pensiją.

2. Dėl priežasčių, susijusių su tarnyba, tapę invalidais kariai įgyja teisę gauti valstybinę kario invalidumo pensiją.

3. Pensijų skyrimo ir mokėjimo kariams sąlygas bei tvarką nustato pensijų skyrimo ir mokėjimo tvarką reglamentuojantys įstatymai.

4. Atsargos karių, pagal darbo sutartis dirbančių valstybės tarnautojų, valstybinės kario pensijos ir atlyginimo bendro dydžio apribojimus nustato kiti įstatymai.

SEPTINTASIS SKIRSNIS CIVILIŲ TARNYBOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOJE YPATUMAI

71 straipsnis. Civilių tarnyba krašto apsaugos sistemoje

1. Krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojai skirstomi į:

1) statutinius valstybės tarnautojus, atliekančius civilinę krašto apsaugos tarnybą pagal civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartis;

2) kitus valstybės tarnautojus.

2. Civilinė krašto apsaugos tarnyba nustatyta tvarka atliekama krašto apsaugos sistemos institucijose, kitose valstybės institucijose, taip pat užsienio valstybių bei tarptautinėse karinėse ir gynybos institucijose, kai tarnybiniams funkcijoms atlikti nebūtina būti profesinės karo tarnybos kariu, tačiau reikia turėti specialių žinių ir (ar) patirties krašto apsaugos sistemoje, ir tarnybos specifikai ar atliekamoms funkcijoms būtini statutiniai santykiai.

3. Atsižvelgdama į šio straipsnio 2 dalies sąlygas ir būtinumą užtikrinti krašto apsaugos sistemos civilinio personalo aukštą kvalifikaciją bei stabilumą, Vyriausybė gali nustatyti apribojimus, kokiai daliai krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų gali būti taikomos civilinės krašto apsaugos tarnybos sutarties sąlygos. Laikydamasis šių apribojimų, krašto apsaugos ministras nustato krašto apsaugos sistemos statutinių valstybės tarnautojų pareigybės.

4. Kitų krašto apsaugos sistemos valstybės tarnautojų tarnybos santykius reglamentuoja Valstybės tarnybos įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

72 straipsnis. Civilinės krašto apsaugos tarnybos ypatumai

1. Tarnautojams, atliekantiems civilinę krašto apsaugos tarnybą:

1) taikomos šio įstatymo 73 straipsnyje numatytos būtinios sąlygos bei apribojimai ir civilinės krašto apsaugos tarnybos statuto nustatyti reikalavimai bei sąlygos. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos atliekantiems civilinę krašto apsaugos tarnybą tarnautojams taikomi tarnybos šiame departamente statuto nustatyti reikalavimai ir sąlygos;

2) Civilinės krašto apsaugos tarnybos statuto arba Tarnybos Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos statuto nustatyta tvarka gali būti suteikiamos kvalifikacinės kategorijos;

3) taikomos tarnybos apmokėjimo sąlygos, nurodytos šio įstatymo 75 straipsnyje;

4) taikomos šio įstatymo 76 straipsnyje nustatytos aprūpinimo tarnybine uniforma sąlygos.

2. Tarnautojams, su kuriais sudaroma civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartis, Vyriausybės nustatyta tvarka taikomos aprūpinimo sąlygos ir socialinės garantijos, kurios numatytos profesinės karo tarnybos kariams šio įstatymo 66 straipsnyje ir 68 straipsnio 4 dalyje. Jiems taip pat gali būti

taikomos 63 straipsnio 4, 5, 6, 7 ir 8 dalyse numatytos aprūpinimo tarnybiniu butu sąlygos. Šiose dalyse numatytos aprūpinimo sąlygos ir socialinės garantijos taikomos tokia pat tvarka kaip ir profesinės karo tarnybos kariams, išskyrus nuomos mokestį už tarnybinį butą, kurį jie moka bendra valstybės tarnautojams nustatyta tvarka.

3. Asmenis, įstojusius į civilinę krašto apsaugos tarnybą tarptautinių operacijų kariniame vienete, darbdaviai privalo atleisti nuo darbo jų rengimosi tarnybai tarptautinėse operacijose ir tarnybos tarptautinėse operacijose metu. Šiuo laikotarpiu tokius asmenis draudžiama įspėti apie darbo sutarties nutraukimą ir atleisti iš darbo, išskyrus Darbo kodekso 136 straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.

4. Asmenys, stojantys ar įstoję į civilinę krašto apsaugos tarnybą, krašto apsaugos sistemoje nustatyto turinio anketoje įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka privalo pateikti duomenis apie save, savo ryšius ir interesus, galinčius turėti reikšmės valstybės paslapčių apsaugai, tarnybos pareigų vykdymui ar galinčius būti interesų konflikto priežastimi. Šie duomenys tikrinami. Nuslėpęs ar sąmoningai pateikęs neteisingus duomenis asmuo traukiamas atsakomybėn pagal įstatymą. Su nuslėpusiuoju ar sąmoningai pateikusiuoju neteisingus duomenis gali būti nutraukta civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartis ir jis atleistas iš tarnybos krašto apsaugos sistemoje.

5. Siekiant užtikrinti valstybės ar tarnybos paslapčių apsaugą ar patikrinti į civilinę krašto apsaugos tarnybą įstojusio asmens pateiktą informaciją, gali būti naudojamas poligrafas, tačiau tik gavus raštišką šio asmens sutikimą. Jeigu asmuo nesutinka būti tikrinamas poligrafu, jam neleidžiama eiti su valstybės ar tarnybos paslaptimis susijusių pareigų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)

Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, *Žin.*, 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)

Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, *Žin.*, 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

Nr. [X-1084](#), 2007-04-12, *Žin.*, 2007, Nr. 46-1718 (2007-04-26)

73 straipsnis. Civilinės krašto apsaugos tarnybos būtinosios sąlygos ir apribojimai

1. Civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartį su asmenimis sudaro krašto apsaugos ministras ar jo įgalioti pareigūnai.

2. Stojantis į civilinę krašto apsaugos tarnybą asmuo priima Civilinės krašto apsaugos tarnybos statute nustatyto turinio priesaiką.

3. Civilinės krašto apsaugos tarnybos sutarties būtinoji sąlyga yra tarnautojo įsipareigojimas tarnauti civilinėje krašto apsaugos tarnyboje įstatymų ir kitų teisės aktų bei statutų nustatytais sąlygomis ir tvarka.

4. Valstybės tarnautojas savo iniciatyva gali nutraukti civilinės krašto apsaugos tarnybos sutartį pirma įsipareigoto tarnauti laiko tik tuo atveju, jeigu negali tęsti tarnybos dėl ligos ar invalidumo arba dėl kitų nuo jo nepriklausančių ir nepašalinamų priežasčių.

5. Jeigu valstybės tarnautojas nutraukia sutartį pažeisdamas šio straipsnio 2 dalyje nurodytus įsipareigojimus, kai nėra šio straipsnio 4 dalyje nurodytų priežasčių, arba jei sutartis nutraukiama darbdavio iniciatyva dėl tarnautojo kaltės, asmuo privalo atlyginti valstybei krašto apsaugos sistemos išlaidas, tiesiogiai susijusias su jo mokymu, profesiniu parengimu ar kvalifikacijos kėlimu, įskaitant ir mokymosi užsienio mokyklose bei kursuose išlaidas, kurias kaip pagalbą krašto apsaugos sistemai padengė užsienio valstybės. Jeigu asmuo nevykdo šios pareigos, išlaidos iš jo išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

6. Krašto apsaugos sistemos statutiniais valstybės tarnautojams draudžiama užsiimti su valstybės tarnyba nesuderinama Valstybės tarnybos įstatyme apibrėžta veikla. Jų tarnybai taip pat taikomi šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 3 punkte ir 6, 7, 8, 9 ir 11 dalyse numatyti karių tarnybai taikomi apribojimai. Tarnautojų, atliekančių civilinę krašto apsaugos tarnybą Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos, tarnybai, be šių apribojimų, dar taikomi karių tarnybai galiojantys apribojimai, nustatyti šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 2, 3 punktuose ir 2, 3 dalyse.

7. Asmenims, dirbantiems darbo sutarčių pagrindu ir stojantiems į civilinę krašto apsaugos tarnybą tarptautinių operacijų kariniame vienete, netaikomas reikalavimas nutraukti darbo teisinius santykius su darbdaviu. Šie asmenys tarnybos tarptautinių operacijų kariniame vienete metu negali vykdyti darbdavio darbo užduočių ir gauti už tai darbo užmokesčio.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, *Žin.*, 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)
Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, Žin., 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)
Nr. [X-1084](#), 2007-04-12, Žin., 2007, Nr. 46-1718 (2007-04-26)
Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)

74 straipsnis. Civilinės krašto apsaugos tarnybos kvalifikacinių kategorijų sistema

1. Civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojų – gynybos specialistų ir vadovų – kvalifikacijai ir patirčiai žymėti nustatoma kvalifikacinių kategorijų sistema.

2. Civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojų kvalifikacinių kategorijų sistemą ir reikalavimus kvalifikacinėms kategorijoms gauti nustato Civilinės krašto apsaugos tarnybos statutas ir Tarnybos Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos statutas. Šių statutų nustatyta tvarka kvalifikacines kategorijas suteikia krašto apsaugos ministras.

3. Kvalifikacinės kategorijos pavaldumo nežymi.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

75 straipsnis. Civilinės krašto apsaugos tarnybos valstybės tarnautojų darbo apmokėjimas

Civilinės krašto apsaugos tarnybos valstybės tarnautojų darbo apmokėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)

76 straipsnis. Civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojų aprūpinimas uniformomis

1. Civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojai, kuriems pagal krašto apsaugos ministro patvirtintą pareigų sąrašą priklauso dėvėti tarnybines uniformas, jomis aprūpinami iš valstybės biudžeto lėšų Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka.

2. Civilinės krašto apsaugos tarnybos uniformų pavyzdžius tvirtina krašto apsaugos ministras.

77 straipsnis. Krašto apsaugos sistemos tarnautojų premijavimas

1. Krašto apsaugos sistemos tarnautojai premijuojami bendra valstybės tarnautojų premijavimo tvarka.

2. Civilinės krašto apsaugos tarnybos tarnautojams du kartus per metus (Kalėdų ir Velykų švenčių progomis) išmokamos iki vieno pareiginio atlyginimo dydžio šventinės premijos iš Krašto apsaugos ministerijai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Šventinių premijų dydį proporcingai gaunamam pareiginio atlyginimo dydžiui nustato krašto apsaugos ministras.

77⁽¹⁾ straipsnis. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos tarnaujančių civilių statutininių valstybės tarnautojų pensijos ir papildomos socialinės garantijos

1. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekantys civiliai statutiniai valstybės tarnautojai turi teisę gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją. Šios pensijos skyrimo ir mokėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymas.

2. Antrajame operatyvinių tarnybų departamente prie Krašto apsaugos ministerijos civilinę krašto apsaugos tarnybą atliekantys civiliai statutiniai valstybės tarnautojai draudžiami valstybės biudžeto lėšomis, jiems taikomos šio įstatymo 65 ir 67 straipsniuose bei 68 straipsnio 2 ir 6 dalyse nustatytos socialinės garantijos. Taikant šio įstatymo 67 straipsnyje nustatytas garantijas, jame nustatyto dydžio kompensacijos apskaičiuojamos pagal vidutinį žuvusio ar nukentėjusio tarnautojo darbo užmokestį.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)
Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)
Nr. [IX-2536](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6296 (2004-11-26)
Nr. [X-507](#), 2006-01-20, Žin., 2006, Nr. 17-602 (2006-02-11)

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)
Nr. [X-1031](#), 2007-01-18, Žin., 2007, Nr. 8-318 (2007-01-19)

77⁽²⁾ straipsnis. Civilių statutinių valstybės tarnautojų, atliekančių civilinę krašto apsaugos tarnybą tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose, papildomos socialinės garantijos

Civiliams statutiniams valstybės tarnautojams, atliekantiems civilinę krašto apsaugos tarnybą tarptautinių operacijų kariniuose vienetuose, taikomos šio įstatymo 65 ir 67 straipsniuose nustatytos garantijos. Taikant šio įstatymo 67 straipsnyje nustatytas garantijas, jame nustatyto dydžio kompensacijos apskaičiuojamos pagal vidutinį žuvusio ar nukentėjusio tarnautojo darbo užmokestį.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

**AŠTUNTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

78 straipsnis. Šio įstatymo įgyvendinimo tvarka

Atskirų šio įstatymo normų įgyvendinimo tvarką nustato Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo įgyvendinimo įstatymas.

79 straipsnis. Netekę galios įstatymai

Įsigaliojus šiam įstatymui, pripažinti netekusiais galios:

- 1) Lietuvos Respublikos savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos įstatymas (Žin., 1991, Nr. [4-106](#));
- 2) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos tarnybos įstatymas (Žin., 1996, Nr. [101-2302](#));
- 3) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos tarnybos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [30-705](#));
- 4) Lietuvos Respublikos krašto apsaugos tarnybos įstatymo 40 straipsnio įgyvendinimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [41-990](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1027](#), 99.01.14, Žin., 1999, Nr. 11-246 (99.01.27)
LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 14, 36, 55 STRAIPSNIŲ PAPILDYMO ĮSTATYMAS
2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1289](#), 99.07.07, Žin., 1999, Nr. 64-2069 (99.07.23)
LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 3, 10, 11, 13, 25, 26, 28, 31, 34, 38, 39, 40, 43, 45, 46, 48, 50, 53, 54, 55, 56, 60, 62, 63, 64, 65, 68, 72, 73 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 77(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS
3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-1668](#), 00.05.09, Žin., 2000, Nr. 42-1194 (00.05.24)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 11, 20, 21, 25, 36, 38, 39, 40, 42, 63, 71, 72, 73, 74, 75, 77(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
- 4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [VIII-2006](#), 2000 10 10, Žin., 2000, Nr. 92-2858 (2000 10 31)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 3, 14 IR 18
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2000 m. lapkričio 1 d.

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1072](#), 2002-09-12, Žin., 2002, Nr. 95-4084 (2002-10-02)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 38
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1135](#), 2002-10-15, Žin., 2002, Nr. 102-4550 (2002-10-25)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1359](#), 2003-03-13, Žin., 2003, Nr. 32-1308 (2003-04-02)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 5, 7, 9, 10, 18,
31, 42, 48, 59, 60, 61, 68, 72 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1436](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1681 (2003-04-24)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 66 IR 67
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis Įstatymas įsigalioja kartu su Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. [89-2741](#)) ir
Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (Žin., 2002, Nr. [37-1341](#)), t.y. nuo 2003 m. gegužės 1 d.

9.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1727](#), 2003-09-11, Žin., 2003, Nr. 91(1)-4106 (2003-09-26)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 10, 13, 25, 55,
60, 71, 72, 73, 74, 75, 77(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

10.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-1907](#), 2003-12-16, Žin., 2004, Nr. 4-28 (2004-01-07)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2536](#), 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6296 (2004-11-26)
VALSTYBĖS TARNYBOS ĮSTATYMO, VIDAUS TARNYBOS STATUTO, BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ
ĮSTATYMO, DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO, KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS
ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

12.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [IX-2560](#), 2004-11-11, Žin., 2004, Nr. 169-6215 (2004-11-23)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 3, 5, 7, 9, 10,
11, 12, 13, 14, 16, 20, 21, 28, 34, 36, 38, 39, 42, 44, 45, 49, 52, 53, 54, 55, 62, 67, 73 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

13.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-123](#), 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 28-875 (2005-02-26)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 68

STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. kovo 1 d.

Jeigu profesinės karo tarnybos kariams, esantiems vaiko priežiūros, kol jam sueis vieni metai, atostogose, pagal šio įstatymo nuostatas apskaičiuota 70 procentų vidutinio jų tarnybinio atlyginimo suma yra mažesnė nei mokėta iki šio įstatymo įsigaliojimo, toliau mokama anksčiau nustatyto dydžio suma.

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-355](#), 2005-09-29, Žin., 2005, Nr. 122-4362 (2005-10-13)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 59 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-421](#), 2005-11-22, Žin., 2005, Nr. 143-5183 (2005-12-08)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 13, 23 IR 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-507](#), 2006-01-20, Žin., 2006, Nr. 17-602 (2006-02-11)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 77(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-662](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2679 (2006-06-28)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 7, 10, 16, 18, 21, 24, 28, 36, 46, 49, 50, 52, 53, 56, 59, 65, 67, 68, 77(1) STRAIPSNIŲ, PENKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23(1) IR 77(2) STRAIPSNIAIS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d., išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytas nuostatas.

Šio įstatymo 5 straipsnis įsigalioja nuo 2006 m. spalio 1 d.

Įsigaliojus šiam įstatymui, profesinės karo tarnybos kariams, esantiems vaiko priežiūros, kol jam sueis vieni metai, atostogose, apskaičiuotos sumos perskaičiuojamos vadovaujantis šio įstatymo 21 straipsnio nuostatomis ir mokamos nuo šio įstatymo nuostatų įsigaliojimo dienos.

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1031](#), 2007-01-18, Žin., 2007, Nr. 8-318 (2007-01-19)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 77(1) STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1084](#), 2007-04-12, Žin., 2007, Nr. 46-1718 (2007-04-26)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 22, 72 IR 73 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1343](#), 2007-12-04, Žin., 2007, Nr. 132-5351 (2007-12-15)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 68 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2008 m. sausio 1 d.

Įsigaliojus šiam įstatymui, profesinės karo tarnybos kariams iki tol mokama išmoka pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo **68 straipsnio 6 dalį**, vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, atitinkamai perskaičiuojama, padidinama ir (ar) pratęsiama jos mokėjimo laikotarpis.

Profesinės karo tarnybos kariams, esantiems vaiko priežiūros atostogose (nepaisant to, ar vaiko priežiūros atostogos tęsiamos, ar suteikiamos iš naujo), kuriems išmokos mokėjimo laikas buvo pasibaigęs, nes vaikui (vaikams) suėjo vieni metai, nuo 2008 m. sausio 1 d. mokėjimas tęsiamas, jeigu vaikui (vaikams) dar nėra suėję dveji metai.

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1389](#), 2007-12-18, Žin., 2007, Nr. 140-5759 (2007-12-29)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 28, 34 IR 41 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1465](#), 2008-03-20, Žin., 2008, Nr. 38-1377 (2008-04-03)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 52, 54 IR 57 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1558](#), 2008-05-22, Žin., 2008, Nr. 65-2457 (2008-06-07)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 5, 12, 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO 18(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2009 m. sausio 1 d.

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [X-1622](#), 2008-06-17, Žin., 2008, Nr. 74-2868 (2008-06-30)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 68 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2008 m. liepos 1 d.
Profesinės karo tarnybos kariams, kuriems išmokų mokėjimas vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu buvo nutrauktas dėl to, kad jiems buvo paskirta tokia išmoka už kitą vaiką, šių išmokų mokėjimas tęsiamas nuo šio įstatymo įsigaliojimo. Šiuo atveju išmokų dydžiai iš naujo neperskaičiuojami.

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-188](#), 2009-03-10, Žin., 2009, Nr. 29-1142 (2009-03-17)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 7, 9, 10 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2009 m. liepos 1 d.

26.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-410](#), 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 95-4035 (2009-08-08)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 3, 9, 14 IR 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-754](#), 2010-04-13, Žin., 2010, Nr. 48-2303 (2010-04-27)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-822](#), 2010-05-18, Žin., 2010, Nr. 63-3099 (2010-05-31)
KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 2, 3, 10, 11, 16, 17, 18, 21, 22, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 42, 44, 45, 50, 52, 53, 54, 55, 59, 62, 65, 66, 68, 69, 73 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šio įstatymo 12, 14, 20, 22, 23, 24 straipsniai, 25 straipsnio 1 dalis, 34 ir 35 straipsniai įsigalioja 2011 m. sausio 1 d.
Šio įstatymo 31 straipsnis įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XI-988](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 86-4539 (2010-07-20)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 68 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo nuostatos dėl nėštumo ir gimdymo atostogų, tėvystės atostogų ir vaiko priežiūros atostogų laikotarpiais pareigūnams mokamų išmokų įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

Šio įstatymo nuostatos dėl laikinojo nedarbingumo laikotarpiu pareigūnams mokamų išmokų įsigalioja 2010 m. rugpjūčio 1 d.

Šio įstatymo nuostatos taikomos po šio įstatymo įsigaliojimo skiriamoms išmokoms.

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1236](#), 2010-12-14, Žin., 2010, Nr. 157-7970 (2010-12-31)

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 48 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Konstitucinio Teismo nutarimai:

1.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, [Nutarimas](#)

2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 69-2832 (2002-07-05)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS ORGANIZAVIMO IR KARO TARNYBOS ĮSTATYMO 48 STRAIPSNIO 2 DALIES ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

*** Pabaiga ***

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2011-01-03)

autrap@lrs.lt